Jaargang 111. Dingsdag, 28 December 1852. No. 104.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD voor de Stad en Provincie Groningen.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

NOTIFICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen*, als daartoe, namens Z. Exc. den Heer Minister van Financiën, door den Heer Arrondissements-Directeur der Directe Belastingen, In- en Uitgaande Regten en Accijnsen, bij missive van den 15den dezer, afdeeling Accijnsen, no. 6691 A, uitgenoodigd, brengen bij deze ter kennis van de Ingezetenen:

1) Dat bij Koninklijk besluit van den 6den dezer, no. 27, in overeenstemming met art. 19 § 4 der Wet van den 2den Augustus 1822 (*Staatsblad* no. 31), is bepaald, dat met den **1sten Januarij 1853** af, in de Stad *Groningen* de **ACCIJNS OP HET GESLAGT, met inbegrip van de RIJKS- en PLAATSELIJKE OPCENTEN**, zal worden geheven bij het stuk, soort en gewigt van het **Slagtvee**, in verband met zijne **waarde**.

2) Dat die HEFFING, ingevolge hetzelfde Koninklijk besluit, zal geschieden naar het navolgend TARIEF:

TARIEF der WAARDE, *bij het stuk, soort en gewigt van het Slagtvee, waarvan de hoofdsom van den Rijksaccijns op het geslagt, en de verschillende opcenten, volgens de Wet van den 2den Augustus 1822, artikel* 19 § 4, *zullen geheven worden in de Stad* **Groningen.**

Soort van Slagtvee.	Gewigt per levend stuk Slagtvee.	Waarde.
RUNDEREN.	Beneden 200 ponden	*f* 29,00
»	Van 200 tot beneden 220 »	- 33,00
»	» 220 » 240 »	- 36 00
»	» 240 » 260 »	- 40,00
»	» 260 » 280 »	- 44.00
»	» 280 » 300 »	- 48,00
»	» 300 » 320 »	- 52,00
»	» 320 » 340 »	- 56,00
»	» 340 » 360 »	- 60,00
»	» 360 » 380 »	- 65,00
»	″ 380 ″ 400 ″	- 69,00
»	″ 400 ″ 420 ″	- 74,00
»	″ 420 ″ 440 ″	- 78,00
»	″ 440 ″ 460 ″	- 83,00
»	″ 460 ″ 480 ″	- 88,00
»	″ 480 ″ 500 ″	- 93,00
»	″ 500 ″ 520 ″	- 98,00
»	″ 520 ″ 540 ″	- 103 00
»	″ 540 ″ 560 ″	- 109,00
»	″ 560 ″ 580 ″	- 114,00
»	″ 580 ″ 600 ″	- 119,00
»	″ 600 ″ 620 ″	- 125,00
»	″ 620 ″ 640 ″	- 131,00
»	″ 640 ″ 660 ″	- 136,00
»	″ 660 ″ 680 ″	- 142,00
»	″ 680 ″ 700 ″	- 148,00
»	″ 700 ″ 720 ″	- 151 00
»	″ 720 ″ 740 ″	- 161,00
»	″ 740 ″ 760 ″	- 167,00
»	″ 760 ″ 780 ″	- 173,00
»	″ 780 ″ 800 ″	- 180,00
»	″ 800 ″ 820 ″	- 186,00
»	″ 820 ″ 840 ″	- 193,00
»	″ 840 ″ 860 ″	- 200,00
»	″ 860 ″ 880 ″	- 207,00
»	″ 880 ″ 900 ″	- 214,00
″	″ 900 en meer........ ″	- 221,00
KALVEREN.	Beneden de.......... 40 ″	- 7,00
″	Van 40 tot beneden 50 ″	- 9,00
″	″ 50 ″ 60 ″	- 11,00
″	″ 60 ″ 70 ″	- 14,00
″	″ 70 ″ 80 ″	- 16,00
″	″ 80 ″ 90 ″	- 19,00
″	″ 90 ″ 100 ″	- 21,00
″	″ 100 ″ 110 ″	- 24,00
″	″ 110 ″ 120 ″	- 27,00
″	″ 120 ″ 130 ″	- 30,00
″	″ 130 ″ 140 ″	- 38,00
″	″ 140 ″ 150 ″	- 36,00
″	″ 150 ″ 160 ″	- 40,00
″	″ 160 ″ 170 ″	- 43 00
″	″ 170 ″ 180 ″	- 46,00
″	″ 180 ″ 190 ″	- 50,00
″	″ 190 ″ 200 ″	- 54,00
″	″ 200 en meer. .... ″	- 57,00
NUCHTERE KALVEREN.	Per stuk..........................	- 1,50

Aldus gearresteerd bij Koninklijk besluit van den 6den December 1852, no. 27.

Voor eensluidend afschrift,
De Secretaris Generaal:
(get.) VAN HOIJTEMA.

Voor gelijkluidend afschrift,
De Arrondissements-Directeur der Directe Bel., In- en Uitg. Regten en Accijnsen:
(get.) KOOMAN.

3) Dat de ZWAARTE van het VEE door WERKELIJKE WEGING zal worden opgemaakt in een GEBOUW, staande in den Achter-den-Muur, Wijk I no. 163, alwaar het te slagten VEE door of van wege den BELASTINGSCHULDIGE ter WAAG moet worden gebragt en door den RIJKSWEGER, dadelijk na de weging, van het vereischte MERK zal worden voorzien.

4) Dat gemeld GEBOUW voor die weging geopend zal zijn op dezelfde dagen en uren, als waarop het KANTOOR van den RIJKS-ONTVANGER der ACCIJNSEN alhier is opengesteld.

GRONINGEN, 20 December 1852.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

UITBESTEDING VAN SPLITTINGS.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* maken bekend, dat door den Heer Mr. **J. L. TRIP**, Rentmeester van de Stads Veenen en *Ter Apel*, onder hunne goedkeuring, ten overstaan van den Heer Mr. **J. C. VAN SLOOTEN**, Notaris te *Veendam*, op ZATURDAG den 15den Januarij 1853, des voormiddags te elf uur, ten Huize van den Verlaatsmeester H. G. SAP, te *Stads-Kanaal*, publiek zal worden uitbesteed: de **INSPLITTINGEN** van den 2den MOND van *Exlo* en den 1sten MOND van *Valthe*, benevens TWEE GEDEELTEN VEEN in de rigting van het *Stads Ter Apeler Kanaal* in het *Ter Haarster Veen.*

De Voorwaarden dezer Uitbesteding zullen *vier dagen* bevorens, ten Kantore van opgemelden Notaris, voorliggen, terwijl mede nadere inlichtingen zijn te bekomen bij J. UNIKEN, Opzigter van de Stads Veenen te *Wildervank.*

GRONINGEN, 23 December 1852.

Burgemeester en Wethouders voornd.: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

VERHURING VAN DE 3 VERLATEN *te Pekela*

EN HET

VERLAAT *op de Bult.*

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van de Gemeente *Groningen* brengen ter kennis van gadingmakenden, dat de Heer Mr. **J. L. TRIP**, Rentmeester van de *Stads Veenen* en *Ter Apel*, ten overstaan van den Heer Mr. **J. S. G. KONING**, Notaris te *Wedde*, onder hunne nadere goedkeuring, op **MAANDAG** den 17den Januarij 1853, des voormiddags te elf uur, ten Huize van den Logementhouder P. K. DE BOER, te *Oude Pekela*, publiek, voor den tijd van drie jaren, zal verhuren: de **DRIE VERLATEN** in de ***PEKELA*** en het **VERLAAT** op ***DE BULT.***

De Voorwaarden van deze Verhuring zullen acht dagen bevorens, ten Huize van Verhuring, ter lezing voorliggen.

GRONINGEN, 29 November 1852.

Burgemeester en Wethouders voornd.: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

AANBESTEDING,

bij Inschrijving.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* zijn voornemens, door hunnen GECOMMITTEERDE, in bijwezen van Mr. J. L. TRIP, Rentmeester van de Stads Veenen en Ter Apel, bij *enkele inschrijving* aan te besteden:

Het BOUWEN van eene **OPHAALBRUG** over de *Hoofdvaart* genoemd het *Stads Ter Apeler Kanaal*, in de Provincie *Groningen*, Gemeente *Vlagtwedde*, bij den *Schaapsberg.*

De Voorwaarden, waarnaar deze Aanbesteding zal plaats hebben, zullen veertien dagen bevorens ter lezing liggen: ter STADS SECRETARIJ; te *Groningen* bij de Wedw. DE JONGE, aan de Groote Markt; te *Delfzijl* bij den Kastelein HAZENHOEK; te *Zuidbroek* bij den Kastelein BUINING; te *Winschoten* bij de Wedw. WISSEMANN; te *Stads-Kanaal* bij den Verlaatsmeester SAP; te *Zuidhorn* bij de Wedw. OSSENTJUK; te *Onderdendam* in het ZIJLVESTERHUIS, en te *Warfhuizen* bij de Wedw. ELINGA; terwijl nadere inlichtingen zijn te bekomen bij den STADS BOUWMEESTER te *Groningen*, en bij den Opzigter van de Stads Veenen J. UNIKEN, te *Wildervank.*

De op zegel geschrevene Inschrijvingsbiljetten, ingerigt overeenkomstig art. 11 der Voorwaarden, moeten vóór of uiterlijk op DONDERDAG den 20sten Januarij 1853 aanstaande, aan het RAADHUIS worden bezorgd.

De opening en de provisionele toewijzing aan den laagsten Inschrijver, onder nadere goedkeuring, zal in het openbaar plaats hebben op VRIJDAG den 21sten Januarij 1853 aanstaande, des voormiddags te tien uur, in een der Vertrekken van het RAADHUIS.

GRONINGEN, 28 December 1852.

Burgemeester en Wethouders voornd.: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

NOTIFICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* herinneren door deze aan de belanghebbenden, dat de **WEKELIJKSCHE VEEMARKT** aan de ZUID- en OOSTZIJDE van het NIEUWE KERKHOF, ingevolge de Publicatie van den 6den Augustus l.l., zal worden OPENGESTELD op *den eersten Dingsdag in Januarij* 1853, en dat het aangevoerde VEE daarop kan worden geplaatst *zonder betaling van* eenig MARKT- of PLAATSGELD.

GRONINGEN, 9 December 1852.

Burgemeester en Wethouders: J SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

NIEUWSTIJDINGEN.

AUSTRALIË.

Brieven en berigten uit Australië tot den 7den Sept. komen daarin overeen, dat de goudwinning van week tot week klimt en bij voortduring nieuwe uitgestrekte beddingen ontdekt worden, in rigtingen, waar men ze niet vermoedde. Zoo ver men ze nu kent, strekken zij zich in eenen gordel uit, die 100 mijlen lang is en van wiens breedte nog niets bepaalds is te zeggen. In de nu nieuw ontdekte zijn goudstukken van 6 tot 8 oncen geene zeldzaamheid. De oude schijnen onuitputtelijk te zijn en leveren, wanneer zij behoorlijk bewerkt worden, verrassende hoeveelheden. Op verschillende punten werd door 20 menschen in 14 dagen voor 30,000 p. st. goud gemaakt; daarbij ontbrak het hun aan gecompliceerde bergwerk-machines. Loopt het haast niet in het ongelooflijke, wanneer men meldt, dat van Oct. 1851 tot Aug. 1852 ingescheept zijn ongeveer 1,240,528 oncen, gedeponeerd 310,878, in het toets-ambt te Adelaide gebragt 264,317, door bijzondere personen uitgevoerd 337,200, in bijzondere handen te Melbourne en Geelong 100,000, in handen van goudgravers enz. 280,000 oncen?

Sedert de goudmijnen ontdekt zijn, heeft zich in de steden van Australië eene buitengewone weelde ontwikkeld. Dienstmeisjes, bijzonder Iersche, die vroeger geene schoenen droegen, zijn niet tevreden, wanneer zij op haren bruiloftsdag niet in het zwaarste wit atlas voor den dag komen kunnen. Daarbij neemt ook de onveiligheid toe. Dieverijen worden steeds meerder, en op de opene straat randt men menschen aan, plundert hen uit, slaat hen dood. Daar de justitie zelden de moordenaars meester wordt, zijn er reeds velen, die het Californische lynch-gerigt aanbevelen, d. i., dat de misdadigers door het volk zelf gestraft worden.

ITALIË.

Terwijl de Sardinische senaat beraadslaagt over het wetsontwerp tot invoering der burgerlijke huwelijks-voltrekking, is een daartoe betrekkelijke brief van den Paus aan den Koning van Sardinië openbaar gemaakt. Hij is reeds in de verloopen maand September geschreven, in antwoord op eenen brief des Konings aan den Paus, waarbij deze geraadpleegd werd over de wijzigingen die sedert in het wets-ontwerp zijn gebragt, en verklaart dezelve onvoldoende: „Het huwelijk — zegt de brief hoofdzakelijk — is een sacrament, en hierin is niet eene bijkomende omstandigheid, maar het wezen dier verbindtenis gelegen: zonder sacrament is er tusschen Christenen geen huwelijk, maar bloot zamenwoning.

„De Keizer behoude wat des Keizers is en late aan de kerk wat haar toekomt: ander middel van verzoening is er niet. Het staatsgezag regele de burgerlijke uitwerkselen van het huwelijk, maar late de kerk het huwelijk zelf tusschen Christenen regelen. De burgerlijke wet kan geen huwelijk geldig of ongeldig maken: het voor de kerk geldige huwelijk neme zij aan als geldig, en regele dan verder deszelfs werking uit het oogpunt der burgerlijke overheid.

„Uwe Majesteit wijst op andere landen die het burgerlijke huwelijk ingevoerd hebben en toch van de liefde des Heiligen Stoels niet zijn uitgesloten. Maar ook tegen de in die landen bestaande wets-bepalingen betreffende het huwelijk hebben wij steeds geprotesteerd, doch vruchteloos en zonder daarom onze liefde te onttrekken aan de Katholijken die gedwongen zijn zich aan die wetten te onderwerpen.

„Uwe Majesteit schrijft, dat een gedeelte der geestelijkheid in uw rijk uwe regering bestrijdt, en uwe onderdanen tot oproer aanzet. Wij kennen de bewijzen niet voor deze op zich zelve onwaarschijnlijke beschuldiging, en kunnen derhalve ook de schuldigen niet straffen. Doch heeft Uwe Majesteit het oog op de geschriften van geestelijken tegen het wetsontwerp betreffende het huwelijk, dan moeten wij zeggen dat de geestelijkheid daarmede aan haren pligt voldaan heeft. De voorgedragen wet is onkatholijk, en het is de pligt der geestelijkheid, de geloovigen hiervan niet onkundig te laten.

„Majesteit, het is in naam van Jezus Christus, wiens stedehouder wij zijn niettegenstaande onze onwaardigheid, dat wij tot u spreken; en in zijn' heiligen naam vermanen wij u, uwe bekrachtiging niet te geven aan die wet, welke de bron zal zijn van duizend verkeerdheden."

[De Sardinische senaat heeft — volgens de eerste berigten uit Turijn — met 39 tegen 38 stemmen het eerste artikel van de wet, betreffende het burgerlijk huwelijk, verworpen. Dit besluit staat gelijk met eene verwerping van de geheele wet. — De senator *R. d'Azeglio* had een amendement op art. 1 voorgesteld, hetwelk echter verworpen is.]

— De nieuwe directeur van politie, de heer *François*, heeft de stad Milaan van eene groote plaag bevrijd, namelijk van de bedelarij. Al de bedelaars, die daar, even als in andere plaatsen, alwaar de politie te laauw is, eene kostwinning van het bedelen maakten, zijn op eenmaal verdwenen. Diegenen, welke werken kunnen, worden aan de publieke werken gebruikt; de invalieden zijn in de gasthuizen en hospitalen opgenomen.

In navolging van Keulen en andere Pruissische steden, heeft de heer *François* bevolen, dat alleen die orgels langs de straten mogen bespeeld worden, die zuiver van toon zijn. Door dezen maatregel, die ten strengste wordt ten uitvoer gebragt, is het getal der draaiorgels op ⅓ verminderd.

— Te Lugano stierf in 87jarigen ouderdom *Philip de Meester van Hoyel*, voormalig generaal der Italiaansche republiek en van het koningrijk Italië Hij werd met veel plegtigheid ter aarde besteld, en had bepaald dat 50 behoeftigen tot den stoet zouden behooren. Zijne democratische gezindheid, welke hij in alle omstandigheden des levens getrouw bleef, toonde hij ook in zijn uitersten wil, bij welken hij beval, dat zijn geheel vermogen tot een ondersteuningsfonds voor Italiaansche staatkundige uitgewekenen zal strekken, en dat het op de eerste democratische regering, in Italie ontstaande, zal overgaan. Hij werd in 1765 te Milaan geboren, en stamt af van een aanzienlijk geslacht uit Middelburg in Zeeland, van waar zijne familie in 1720 naar Milaan verhuisde.

ZWITSERLAND.

Een zonderling proces had dezer dagen in eene gemeente van Zurich plaats. Zekere Katholijke geestelijke had namelijk de vrijheid genomen in zijne predikatie de namen van eenige personen te noemen, welke de biecht niet bezochten. De genoemde personen hebben den geestelijke geregtelijk ter zake van laster vervolgd, terwijl deze met kracht de bevoegdheid van den wereldlijken regter ontkent, ja zelfs een der regters met ex-communicatie heeft bedreigd in geval hij in deze zaak uitspraak zoude doen. Het vonnis is nog niet uitgesproken.

SPANJE.

De berigten uit Madrid zijn van den 17den en 18den Dec.

De inbeslagneming van het verkiezing-manifest van het comité der gematigde oppositie is vernietigd. De gouverneur van Madrid, die het bevolen had, is geschorst.

De gematigde dagbladen staken hunne oppositie tegen het nieuwe ministerie. Dit laatste zou den 18den Dec. deszelfs programma bekend maken.

Deze tijdingen hebben op de beurs eene rijzing van ¼ pCt. te weeg gebragt.

Het *Dagblad van Madrid* van den 18den dezer, behelst eene circulaire van den minister van binnenlandsche zaken, welke men als het programma van het nieuwe kabinet kan beschouwen.

Daarin wordt gezegd, dat het ministerie ten doel heeft om den luister en het aanzien van den troon zoo mogelijk nog meer te verheffen, zonder dat zulks evenwel geschiede ten koste van de eigenlijke grondslagen van het vertegenwoordigende stelsel, zonder dat het regt om in het openbaar de handelingen der ministers te bespreken, worde opgeheven, maar bij de tegenwoordige instellingen nieuwe grondslagen van stabiliteit en behoud te voegen.

Dit is het groote vraagstuk dat het ministerie tracht op te lossen en waarover het Wetgevend Ligchaam uitspraak zal doen.

Het programma van het nieuwe kabinet schijnt over het algemeen te Madrid met goedkeuring te zijn ontvangen.

DUITSCHLAND.

De Keizer van Oostenrijk en de Koning van Hannover zijn den 21sten dezer naar hunne residentiën teruggekeerd.

— In den brief van den Keizer van Rusland aan *Lodewijk Napoleon*, door den heer *Kisseleff* overgebragt, zegt de Czaar hem dank voor de dienst aan Europa bewezen door zijne daad op den 2den Dec. 1851; hij prijst de politiek door *Lodewijk Napoleon* tot nu toe gevolgd, en verklaart de verandering van regeringsvorm te willen aannemen, op voorwaarde, dat daardoor noch de vrede gestoord, noch de verdragen verkort worden. Hij raadt *Lodewijk Napoleon* aan de kwestie der opvolging voor alsnog te laten rusten.

— Bij de bondsvergadering zijn depêches van onderscheidene Duitsche regeringen ontvangen, ter gunste der reclame van de door de Deensche regering ontslagen officieren van het Sleeswijk-Holsteinsche leger. Zij zullen in de eerstvolgende zitting der bondsvergadering worden behandeld.

— De Pruissische Eerste Kamer heeft den 21sten dezer het wets-ontwerp, houdende bepaling dat de Tweede Kamer voortaan slechts om de twee jaren zal bijeenkomen en dat hare leden in 't vervolg voor zes jaren verkozen zullen worden, met groote meerderheid aangenomen. Het voorstel der commissie om de begrooting der staatsuitgaven voortaan in eene gewone en buitengewone te splitsen, is, ofschoon de meerder-

heid de juistheid van het beginsel waarop het rustte, heeft erkend, niet aangenomen, en wel op grond, „dat het doel van het in beraadslaging zijnde ontwerp niet was veranderingen in de regeling der staatshuishouding te brengen."

De R.-Katholijke partij in de 2de Kamer van Pruissen is met haar 1ste voorstel te berde gekomen. Ze vraagt aan de regering de intrekking van het bevelschrift, waarbij aan de Roomsche priesters het bezoeken der Jezuïtenscholen is verboden, en het verblijf den vreemden Jezuïten in Pruissen wordt ontzegd. Ofschoon de R.-Kath. partij in deze hoopt op de medewerking der voorstanders der grondwet, zou het toch zeer waarschijnlijk kunnen wezen, dat een deel der *Bethmann-Hollwegsche* fractie zich te veel herinnerde, wat der Protestanten lot in Roomsche landen in de tegenwoordige tijden dikwijls is, om ook in deze de Roomsche partij te gelieven.

Wijders heeft de jongste kabinetsraad zich bezig gehouden met eene petitie van Katholijke leden der Kamer, verzoekende, dat aan het ministerie van eeredienst een Katholijke departements-chef worde toegevoegd. Het adres der acht Katholijke kerkvorsten in Pruissen, omtrent de kwestie der bisschoppen, is aan het ministerie gerenvoijeerd, om er aan den Koning verslag over uit te brengen.

— Te München had de politie het l.l. Zaturdag bijster druk. Zij heeft niet minder dan vijf aldaar verschijnende dagbladen in beslag genomen. Op eene der drukkerijen werd zelfs een stuk zetsel gedestrueerd.

— Te Würzburg zijn tusschen de studenten en het garnizoen moeijelijkheden gerezen, die zulk een ernstig aanzien hebben bekomen, dat de akademische senaat twee professoren, de heeren *Edel* en *Scherer*, als commissarissen heeft benoemd, die naar Munchen zijn vertrokken.

— Men verneemt, dat het vertrek van den hertog *Bernhard van Saksen-Weimer* naar Indië voor eenige maanden is uitgesteld en niet zal plaats hebben voor het huwelijk zijner dochter met Prins *Hendrik der Nederlanden*.

- De beroemde fluitist *Mathias Furstenau*, wiens talent en compositiën overal op hoogen prijs worden gesteld, is den 12den dezer te Dresden, in den ouderdom van 89 jaren, overleden. Sedert het jaar 1792 was hij hof-musicus van de vorsten, die elkander op den Saksischen troon zijn opgevolgd.

— De jongste berigten uit Konstantinopel melden, dat de vertegenwoordigers van Frankrijk en Engeland verscheidene conferentiën met den minister van buitenl. zaken gehad hebben; en ook de ministerraad had herhaaldelijk beraadslaagd in het paleis der Porte. Men gelooft, dat voornamelijk de muntkwestie besproken was.

— Naar men verzekert, heeft de Porte op de vertoogen der vreemde regeringen het niet toelaten van vreemde schepen in de Turksche wateren ten stelligste geantwoord, dat hij bij deze besluiten moest volharden.

— De Memel-stroom bij Tilsit was den 12den Dec. met drijfijs bezet. De hangbrug, welke sedert 14 dagen weder gebruikt werd, is ingenomen, en de overtogt werd den 13den Dec. met ijsschuiten bewerkstelligd. Het drijfijs vermeerderde, en langs de oevers dreven vele ijsschollen.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 22 December.

Eergisteren hebben de aftredende ministers in de beide parlementshuizen mededeelingen gedaan. Lord *Derby* voerde in het Hoogerhuis het woord. Zijne rede, welke een' aanval tegen de Peelisten bevatte, werd gekenmerkt door een' zeer bitteren toon en eene verkeerde voorstelling van sommige aanleidingen tot het bestrijden van het kabinet door de daarmede niet verbonden partij. Dit had eene niet zeer zachte teregtwijzing van den hertog *van New-Castle* ten gevolge. Lord *Derby* deelde mede, dat de graaf *Aberdeen* door de Koningin belast was, om een nieuw ministerie zamen te stellen, en op zijne voordragt ging het huis tot Donderdag uiteen. — In het Lagerhuis voerde de heer *Disraëli* het woord. Hij deelde mede, dat na de stemming van j.l. Donderdag het ministerie zijn ontslag had ingediend, hetwelk door de Koningin was aangenomen, die lord *Aberdeen* met de vorming van een nieuw kabinet had belast. Hij zeide het huis dank voor de welwillendheid, waarmede het steeds naar hem als minister had geluisterd en hij hoopte, dat indien hij als minister iets mogt hebben gezegd, dat eenig lid onaangenaam was geweest, hem dit zou worden vergeven. De leden van het kabinet zouden tot aan de benoeming hunner opvolgers de functiën waarnemen.

Lord *John Russell*, sir *James Graham*, sir *Ch. Wood*, de heer *Hume*, allen, met uitzondering van den heer *Gladstone*, beantwoordden de rede van den heer *D'israëli* met hartelijke welwillendheid. Lord *John Russell* bragt hulde aan het talent, waarmede hij den wanhopigen strijd had volgehouden, welke hij in de laatste tijden in het parlement te voeren had. De oppositie juichte zeer de woorden van haren leider toe. Ook dat huis ging op voorstel des ministers tot Donderdag uiteen.

Men ziet belangstellend de vorming van het nieuwe kabinet te gemoet. Onder de vele in omloop zijnde geruchten is er ook een, dat lord *John Russell* met de portefeuille van buitenl. zaken zal worden belast.

(Het nieuwe kabinet zal een gemengd bestuur, van gematigde whigs en tories, met andere woorden, eene opvolging van dat van sir *R. Peel*, genoemd worden, wiens geest in al de tegenwoordige bemoeijingen nog gehuldigd wordt. Men wil naar geene uiterste radicale, naar geene uiterste toryzijde henen; men wenscht vele verbeteringen in het koloniaal bestuur, in het financiewezen, in het regtswezen, enz., zonder schokken; die geest drijft bij de zamenstelling van het ministerie boven, en tevens een verzoenende jegens het buitenland.)

— De *Morning Advertiser* zegt, dat eene der eerste handelingen van het ministerie *Aberdeen* zal zijn, het uitvaardigen van een manifest, houdende het programma zijner staatkunde. Hij zou tevens een beroep doen op het land. In dit geval zouden de verkiezingen in Februarij plaats hebben.

— Het Amerikaansche stoomschip *de Amerika*, brengt 325,000 d. aan specie en de aanspraak van den president der Vereenigde Staten. De voornaamste punten daarvan zijn:

De kwestie over de Eng. visscherijen, waaromtrent onderhandelingen op het touw gezet zijn, ten einde die aangelegenheid aan eene geheele herziening te onderwerpen.

De Cubasche geschillen. Deze zijn nog niet vereffend en het bewind der Vereenigde Staten heeft dienaangaande krachtige vertoogen naar Madrid gezonden, waarvan de gewenschte uitwerking verwacht wordt. Een voorstel, om gezamenlijk met Engeland en Frankrijk een traktaat aan te gaan, waarbij de onafhankelijkheid van Cuba gewaarborgd werd, is door het gouvernement te Washington van de hand gewezen.

De Peruaansche aangelegenheid met betrekking tot de Lobos-eilanden is geheel vereffend, en Peru's regten zijn ten volle erkend.

Omtrent den staat der financiën wordt gemeld, dat op den 1sten Julij l.l., de schatkist een overschot van ruim veertien en een half millioen bezat; sedert zijn 2,456,547 doll. besteed aan inkoopen van staats schuldbrieven, en wordt er voortgegaan met de aanwending van het financieël overschot.

Met de Indianen van Californië en Oregon zijn nog geene traktaten gesloten.

— Te Southampton is den 19den weder eene stoomboot uit West-Indië aangekomen met de gele koorts aan boord. Ditmaal is aan het vaartuig verboden, vóór den 24sten dezer personen of goederen te ontschepen of met de stad eenige persoonlijke gemeenschap te houden.

— Het adres, houdende verzoek om tusschenkomst ten behoeve van de *Madiai's*, aan Koningin *Victoria* door den graaf *van Shaftesbury*, kolonel *Alexander* en andere heeren aangeboden, is geteekend door 12 hertogen, 1 markgraaf, 15 graven, 19 lords, 1 aartsbisschop, 8 bisschoppen, 21 leden van het Lagerhuis, 26 baronets, 10 dekens, 8 aartsdekens, 9 generaals en 94 andere officieren te lande; 19 admiraals en 71 andere zeeofficieren, 321 vrederegters, 1582 geestelijken, enz. Het geheele aantal onderteekeningen bedraagt 23,172.

— Men is in Noord-Amerika ijverig bezig met de voorbereidende maatregelen tot het leggen van den onderzeeschen *electrischen telegraaf tusschen Amerika* en *Europa*.

FRANKRIJK.

PARIJS, 22 December.

De prins *van Wagram* zal benoemd worden tot opperjagermeester, even als zijn vader *Berthier* zulks was. De generaal *Regnault de St. Jean d'Angely* is grootmaarschalk van het paleis en de hertog *van Bassano*, gezant in België, opperkamerheer. Buitendien meldt men, dat de heer *Anchard*, zoo bekend om zijne visitekaartjes, waarop de woorden te lezen staan, dat hij *de zoogbroeder van den Koning van Rome is*, tot onderintendant van de stallen zal benoemd worden.

— Als een bewijs van hoeveel nut de versnelde middelen van gemeenschap zijn, verhaalt men het volgende: Eergisteren, Zondag, had de prinses *Mathilde*, in tegenwoordigheid van den Keizer, haar leedwezen betuigd, dat zij te Parijs eene japon gelaten had, welke haar zoo bijzonder goed stond. Dadelijk beval *Lodewijk Napoleon* een extra-trein gereed te maken, welke Compiègne omstreeks 3 uur verliet, ten $4\frac{1}{2}$ uur te Parijs aankwam, kort daarop vertrok, en omtreeks 7 uur te Compiègne terugkwam, beladen met het kostbare kleedingstuk, nog tijdig genoeg voor prinses *Mathilde*, om het voor de soirée aan te trekken.

— Men verkoopt dezer dagen in Parijs *coup d'état* speeldoozen voor kinderen, doch waarin ook ouderen van jaren smaak vinden. De aardigheid is deze: men vindt er in, bouwstukken om eene wetgevende vergaderingszaal te maken, en een aantal figuurtjes of poppen, die door mechanieke werking allen verdwijnen op de nadering van een veel grooter pop, die de trekken in het gelaat heeft van *Lodewijk Napoleon*. De kleine poppen zijn in het zwart gekleed en dragen op hun hoed een étiket, waar op staat 25 frs.

— Volgens den *Industriël Calaisièn* is, bij gelegenheid van het aanstaande Kersfeest, de verzending van *gemeste kalkoenen* naar Engeland dezer dagen zeer aanzienlijk; tot den 20sten Dec. was er reeds eene hoeveelheid, wegende 10,000 Ned. ponden, verzonden.

Van den 14den. De *Moniteur* bevat heden het besluit, waarbij, voor het geval van ontstentenis eens afstammelings van den Keizer, tot troonopvolger wordt benoemd *Jérôme Napoléon Bonaparte* of zijne afstammelingen uit het huwelijk met de Prinses *Catharina van Wurtemberg*, met uitsluiting der vrouwen. De Keizer geeft echter tevens te kennen in dit besluit. dat hij nog hoopt aan den wensch des lands te zullen kunnen voldoen, om namelijk onder de goddelijke bescherming eene huwelijksverbindtenis aan te gaan, welke hem in staat zal stellen wettige nakomelingen na te laten. Buitendien bevat de *Moniteur* het berigt, dat de senaat het senatus-consult tot wijziging van de grondwet van den 14den Januarij met 64 tegen 7 stemmen heeft aangenomen, zonder echter iets meer van den tekst mede te deelen.

— Op bevel van den prefect *van Herault* zijn te Montpellier eenige godsdienstige boeken in beslag genomen, welke op de banden met *leliën* versierd waren. De keizerlijke procureur heeft ze in beslag doen nemen op grond dat zij van „oproerige teekenen" voorzien waren.

— De emir *Abd-el-Kader* heeft zich den 20sten te Marseille ingescheept. Eene talrijke menigte nieuwsgierigen was bij deze inscheping tegenwoordig.

(*Zie het vervolg der Nieuwstijdingen enz., in 't Bijvoegsel.*)

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen te Amsterdam den 22 Dec., kapit. *Sprik* Grietina Hillegiena, van Newcastle; *Meeter* het Vertrouwen, van Dysart; den 23sten *Schenk* Aidina Anna Susanna, van Suriname; *Blaak* Jantina, van Sunderland; *Gruppelaar* Hillechiena, van Hull; *Huberth* Johanna Margaretha, van Petersburg; *Klok* Hunderen, van Lissabon. — Te Texel den 22 Dec., *de Boer* Henrica, van Suriname; *Zeven* Elsina Jantina, van Hartlepool; *Bonjer* Johanna Brons van Riga. — In het Vlie den 22 Dec., *Klein* Eendragt, van Newcastle. — Te Helvoet den 24 Dec., *van der Wijk* Annechiena, van Riga; *Veenhuizen* Adriana, van Korsoer. — Te Nickerie den 25 Nov., *Haverbult* Elisabeth, van Amsterdam. — Te Havanna den 27 Nov., *de Jong* Zuiderzee, van Harlingen. — Te Barcelona den 12 Dec., *Oldenburger* Alida, van Newcastle. — Te Livorno den 14 Dec., *Bieze* Vriendschap, van Amsterdam. — Te Galatz den 9 Dec., *Smit* Albert Schuringa, van Newcastle. — Te Sijra den .. *Scherpbier* Elsje, van Amsterdam. — Te Londen den 20 Dec., *Mulder* Feika Jantina, van Charente. — Te Deal den 20 Dec., *Losschen* Geertruida, naar Newyork; den 22sten *Hazewinkel* Geertruida, van Newcastle naar Lissabon. — Te Liverpool den 20 Dec., *Warners* Tjardina Fennegina, van Koningsbergen. — Te Hartlepool den 20 Dec., *Huisman* Catharina, van Rochester. — Te Hull den 19 Dec., *de Boer* Geertina, van Dantzig. — Te Yarmouth den 26 Dec., *Breeland* Gesina Hendrika, van Memel. — Te Lijnn den 21 Dec., *Rosenbeek* Reinauw Engelkens, van Koningsbergen; *Giesen* Geerdina Beerta, van Fleusburg. — Te Hamburg den 21 Dec., *Joosten* Jantina, van Bremerhaven; den 22sten *Dik* Meinkina, van Dundee.

Vertrokken van Amsterdam den 22 Dec., kapit. *Zeilinga* Agatha, naar Konstantinopel; den 24sten *Klein* Magdalena, naar Londen. — Van Texel den 22 Dec., *Borst* Jacoba, naar Newyork; den 23sten *Schaap* Maria Johanna en *Hilbrands* Anna, beide naar Suriname; *Kiers Kok* de Hoop en *Orsel* Egberdina Schuringa, beide naar Konstantinopel; *Visser* Zephyr, naar Triest; *Fekkes* Tjallinga Aurelia, naar Livorno; *Fenenga* Johanna Bartha, naar Genua; *Kaszens* Gustaaf Willem en *Mulder* Clasina Elisabeth, beide naar Lissabon; *Gust* Anthonia Francina, naar Porto; *Dekker* Vijf Gebroeders, *Pekelder* Heidewyka, *Stenders* Vriendschap, *Wielema* Drie Vrienden, *Schuring* Hillechiena, *Huizinga* Margaretha, *Kamminga* Drie Gebr. Sikkens, *Goosens* Geertruida, *Lieffijn* Goede Verwachting, *de Jong* Annechina, *Gust* Yzerstaven en *Lindeboom* Margaretha, alle 12 naar Londen; *Slichtenbree jr.* Eolus, naar Liverpool; *Pik* Maria Aurelia, naar Dublin; *Engelsman* Christina, naar Leith; *de Groot* Klasina Arendina, *Meliema* Jacobus Antonie en *Pik* Lucas Wigcher, alle 3 naar Newcastle; *Koning* Johanna Marchina en *de Jong* Mina, beide naar Hull. — Van Helvoet den 23 Dev., *de Boer* Elisa, naar Bristol; *de Boer* Vriendschap en *Oostra* Annechiena, beide naar Newrij; *Zoeterkerk* Margaretha, naar Belfast; *Potjer* Elsje, *Postema* Martha en *Pijbus* Annechina Jantina, alle 3 naar Rouaan; den 24sten *Schabeling* Harmonie, naar Newcastle. — Van Maassluis den 23 Dec., *de Jong* Twee Gezusters, naar Yarmouth. — Van Berdianski den 25 Nov., *de Boer* Wynanda Lucretia, naar Falmouth. — Van Bordeaux den 20 Dec., *Tjakkes* Maria Elisabeth, naar Port Talbot. — Van Liverpool den 22 Dec., *Schuuring* Engberdina Anna, naar Rotterdam. — Van Hull den 21 Dec., *Hazewinkel* Albertina, naar Hartlepool. — Van Deal den 18 Dec., *Stuit* Margaretha Gesina, naar Lissabon; *de Jonge* Margaretha, naar La Rochelle. — Van Torbaij den 18 Dec., *Vos* Jantina, naar Seville. — Van Cuxhaven den 23 Dec., *Stuitje* Catharina Luitgarda, *Meijer* Alida en *Kuiper* Vrouw Maria, alle 3 naar Londen; *Schuur* Johanna Ettina, naar zee.

DELFZIJL, 25 Dec. Binnengekomen den 19 Dec., kapit. *Oetzes* de Hoop en *Vos* de Vrouw Sjouke, beide naar Emden; den 20sten *de Jonge* Alida Gezina, van Bremen naar Amsterdam; *Hulzebos* de Vrouw Catharina en *Postma* Magrieta, beide van Leer: *Geltes* de Twee Gezusters, van Norden; den 22sten *van der Molen* Jantiena, van Emden; *Kiepe* Helena, van Meppen; *van der Leest* Johan Berd, *Molenkamp* Aaltje en *Rozeboom* Onderneming, alle 3 van Leer; *Sluis* Annechiena, van Halte, als bijlegger om te overwinteren.

Vertrokken den 19 Dec., kapit. *Barghoorn* Vrouw Trientje en *van der Molen* Jantiena, naar Emden; den 20sten *Schoon* Jacobus Cornelus, naar Halte; *Erenius* Dorothea, naar Leer; den 23sten *Poppen* Nanny Johanna, naar Emden.

HARLINGEN, 25 Dec. Binnengekomen den 22 Dec., kapit. *Klein* Eendragt, van Newcastle; den 22sten *Buiten* Antje, van het Nieuwe Diep; den 25sten *van der Zwaag* Menschlievendheid, van Londen.

Vertrokken den 20 Dec., *Frankena* Vereeniging, naar Hull; *Cappen* Neptunus, naar Schotland.

ZOUTKAMP, 26 Dec. Vertrokken den 24 Dec., kapit. *Heijenga* Vrouw Trientje, naar Truro; *Schut* Coert Cornelis, naar Liverpool; *de Vries* Twee Gebroeders, naar Ipswich; *de Haan* Anna Jantina, *Drewes* Johanna, *Kwint* Jantina en *Heins* Frouwina, alle 4 naar Londen.

Zeilklaar kapit. *Top* Onderneming en *Douwes* Klazina Maria, beide naar Londen.

OOSTMAHORN, 26 Dec. Binnengekomen den 25 Dec., kapit. *Rosenbeek* Roelina, van Hamburg naar Stavoren.

Vertrokken den 24 Dec., kapit. *Veendorp* Annegiena, naar Truro; *Hazewinkel* Sjoektje Alida, *Leuning* Magreta Alida, *Jager* Jeanne Agatha, *Haverbult* Donau, *Visser* Janneke en *Bieze* Elsiena, alle 6 van Groningen naar Londen.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEP[...]
welke de Sond gepasseerd zijn.

16 Dec. de Jonge, Jonge Lemcke, v. Wismar n. Leith, m. erw[...]
17 —— Jonker, Anna Sophia, v. Hull n. Malmö, m. ijzer.
Stuit, Hendrika, v. Riga n. Amst., m. rogge.

De Wind den 16 Dec. Z.Z.W., den 17den Z.Z.W., Z[...] W.Z.W.; den 18den N.W., N.N.O.

SCILLY, 20 Dec. Het schip Ceres, kapit. *Visser*, van [...] castle naar Carthagena en Alicante, alhier op de reede ligg[...] heeft in den laatsten storm een anker verloren.

KOPPENHAGE, 16 Dec. Het schip Beerta Hendrika, k[...] *Stuit*, van Riga naar Amsterdam, alhier binnengeloopen na [...] den grond gezeten te hebben, heeft heden weder de reis vo[...] gezet.

ROSTOCK, 22 Dec. Aangaande het schip Sara Anna Corn[...] kapit. *Rabe*, van Amsterdam herwaarts gedestineerd, met s[...] te Egersund binnengeloopen, wordt van daar gemeld, dat w[...] de menigte aldaar met schade binnengeloopen schepen, de [...] ratie slechts langzaam voortging; van de lading waren 136[...] kerbrooden en 25 balen papier beschadigd verkocht en was [...] overige gedeelte opgeslagen.

HUZUM, 22 Dec. Het schip Vrouw Willemtina, kapit. G[...] van Leeuwarden met cichorei herwaarts gedestineerd, is den 1[...] bij Osterhever gestrand, doch heden nacht weder vlot ge[...] zoodat men het morgen hier verwacht.

— Blijkens een, onder dagteekening van den 8 Dec. j.l., [...] Zijner Majesteits consul te Stockholm ontvangen berigt, zijn [...] Oeland drie Nederlandsche vaartuigen verongelukt, en w[...] Tjapke Schuringa, kapit. *H. F. Drent*, uit Veendam, g[...] van Stockholm naar Rotterdam met eene lading ijzer. De ge[...] bemanning is gered; — de kof Bouwina, kapit. *Knol*, [...] Veendam, komende van Petersburg met bestemming naar [...] terdam, met eene lading rogge, enz.; — en de kof Els[...] kapit. *Berghuis*, van de Pekel-A, op deszelfs reize van [...] naar Bordeaux, met eene lading duigen.

— In den morgen van den 26sten December is tusschen Sc[...] ningen en Loosduinen gestrand het tjalkschip Annegiena, van [...] dam, kapitein *de Jong*, komende van Amsterdam en be[...] naar Londen. in lading hebbende asch. De ekwipage, best[...] uit drie koppen, is door de boot der Noord- en Zuidhollan[...] redding-maatschappij van boord gered. De commissaris van p[...] *Behr* en de ambtenaren van 's rijks belastingen waren va[...] eerste oogenblik der stranding op de plaats tegenwoordig. De [...] burgemeester dezer stad heeft zich, dadelijk op de ontvangst va[...] berigt, naar Scheveningen begeven,

SCHEEPSVRACHTEN.

KONINGSBERGEN, 18 Dec. Slechts 2 schepen zijn be[...] naar de Oostkust van Engeland, tegen 4 sh. 9 d. p. qr. [...]

MEMEL, 18 Dec. Newport 19 sh. 6 d., Dublin 24 sh[...] load; Londen 2 sh. per stuk ronde, 1 sh. 9 d. per stuk [...] kants sleepers.

PILLAU, 19 Dec. Londen 5 sh. voor een klein, 4 sh[...] voor een groot schip.

STETTIN, 20 Dec. Leith 4 sh. per qr. tarwe, Bordeau[...] fr. en 15 pCt. per last greenen hout.

BROODZETTING, ENZ.

MAANDAG, 27 December 1852, GEENE VERANDERI[...]

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, EN[...]

GRONINGEN, 24 *December*.

TARWE.	Zw. Zand 66 ℔ f 5,80	Bl. Voer 38 ℔ f
Oude ℔ f	Veen 66 » » 5,60	» 40 » »
N. Oml. 68 » » 7,00	» 68 » » 5,95	Zw. Voer 38 » »
» 70 » » 7,50	N. GERST.	» 40 » »
» 72 » » 8,00	Winter 54 ℔ f 4,50	O. » 42 » »
» Old. 68 » » 6,75	» 56 » » 4,80	BOONEN.
» » 70 » » 7,25	» 58 » » 5,10	Paardeb. f 5,25,50,
» » 72 » » 7,75	» » »	ZADEN, EN
» » » »	» » »	Gr.Gortp.m. f 7,7
ROGGE.	Knobbe 60 » » 4,85	Par. 100 N. ℔ f 11
O. Inl. 64 ℔ f 5,65	» 62 » » 5,15	Old. Koolz. f 9,50 f
» » 66 » » 6,05	N. HAVER.	Oml. dito f 9,50 f 10
» » 68 » » 6,45	Dikke 38 ℔ f 2,50	Oostfr. d. f 10,25,
N. » 68 » » 6,55	» 41 » » 2,70	G.Mosterdz. f 6 tot
» » » »	» 44 » » 2,95	Raapol. p. v. f 30,
N. BOEKWEIT.	» 46 » » 3,05	Prijs der bot
Gr. Zd. 64 ℔ f 5,75	» 48 » » 3,20	1e soort ½ ton hooi
» » 66 » » 6,05	» 50 » » 3,35	f 14
» » 68 » » 6,35	» » »	2e » ½ ton gras
	Bl. Voer 36 » » 2,25	

Tarwe wederom niet dan lager te plaatsen. — Rogge en Bo[...] weit als genoteerd slepende afgaande. — Winter-Gerst door schaar[...] heid ruim prijshoudend; Knobbe in een doen. — Haver als ge[...] teerd wel te plaatsen. — Boonen als voren. — Gort flaauw. [...] Koolzaad met weinig handel.

AMSTERDAM, 24 *December*. In Granen is heden niets omge[...] Koolzaad prijsh.; op 9 vat in Dec. $56\frac{1}{4}$ p. vl.: April $57\frac{1}{2}$ p. [...] Sept. $58\frac{1}{2}$ p. vl. — Lijnzaad zonder handel. — Raapolie dadel[...] op levering iets vaster; op 6/w. f 32,50; vlieg. f 31,50 a 75; [...] 1853 f 32,50 a f 33 a f 32,75; Sept. f 33,50 a 75; Oct. f 33[...] Nov. en Dec. f 33,75 a f 34. — Lijnolie op 6/w. f 29; [...] f 28; Maart 1853 f 29; April f 29,25. — Hennepolie op [...] f 38,50; vlieg. f 37,50.

LONDEN, 21 *December*. De handel van Inl. Tarwe o[...] vond geene verandering; in vreemde was de omzet beperkt[...] onveranderde prijzen. Haver souteneerde zich op den koers [...] l.l. Maandag. De koopers blijven echter geretireerd in afwac[...] van meerdere aanvoeren. Gerst, Boonen en Erwten met be[...] vraag tot onveranderde prijzen.

LONDEN, 24 *Dec*. De graanmarkt was heden met niet [...] koopers bezocht en het verhandelde was dan ook van weinig be[...] kenis; van den anderen kant houden eigenaars op vaste prij[...] zoodat de notering van l.l. Maandag voor alle artikelen als geld[...] kan worden beschouwd.

PRIJSCOURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 24 *December*.

NEDERL., Werk. Schuld $2\frac{1}{2}$ pCt. $66\frac{1}{4}$, $66\frac{3}{8}$, 66[...] Dito Dito 3 pCt. 79, $79\frac{1}{4}$, $79\frac{1}{8}$; Dito Dito 4 pCt. 97[...] $97\frac{3}{8}$, $97\frac{1}{4}$; O. I. Leening 4 pCt. 97, $97\frac{1}{8}$, 97; Amorti[...] Syndicaat $3\frac{1}{2}$ pCt. $95\frac{3}{4}$, 96; Handelm. $4\frac{1}{2}$ pCt. $119\frac{3}{4}$; H[...] lemmer-Meer 5 pCt. 103; Aand. Rijn-Spoorweg $4\frac{1}{2}$ [...] $102\frac{1}{2}$; Aand. Holl. Spoorwegmaatschappij $82\frac{1}{4}$; Oblig. [...] pCt. $100\frac{1}{2}$. — BELGIE, bij *Rothschild* $2\frac{1}{2}$ pCt. $53\frac{7}{8}$, $53\frac{15}{16}$. [...] FRANKRIJK, Oblig. 3 pCt. $77\frac{1}{8}$. — SPANJE, Onb. Stu[...] 1 pCt. $23\frac{13}{16}$, 24, 24; Dito Binnenl. à 6/m. 3 pCt. 43[...] $44\frac{1}{16}$, 44; Coup. Bewijzen $3\frac{7}{8}$, $3\frac{15}{16}$, $3\frac{15}{16}$; Amort. Sch[...] $5\frac{15}{16}$, 6. — PORTUGAL, te Londen 5 pCt. $42\frac{1}{4}$, $42\frac{9}{16}$, [...] Dito Dito 4 pCt. $38\frac{13}{16}$, $38\frac{15}{16}$.

RUSLAND, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. $109\frac{1}{2}$, 10[...] Certific. bij Dito 1831 en 1833 5 pCt. $97\frac{1}{2}$, $97\frac{5}{8}$; Dito [...] *Hope* 4 pCt. $93\frac{1}{4}$; Dito bij *Stieglitz en Co.* 4 pCt. [...] $92\frac{3}{4}$; Dito bij id., 5de Serie 4 pCt. $92\frac{1}{2}$; Certificaten [...] Inschrijving in Assignatiën 6 pCt. $72\frac{3}{8}$. — POLEN, Cert[...] 4 pCt. $86\frac{7}{8}$, 87; Dito Aand. met Loten 300 fl. f 283. [...] OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 80, $80\frac{1}{2}$; Dito Nieuwe $2\frac{1}{2}$ [...] $42\frac{1}{16}$; Dito Nieuwe 5 pCt. $93\frac{1}{16}$, $93\frac{1}{4}$, $93\frac{3}{16}$; Metall. L[...] 5 pCt. 93, $\frac{1}{8}$, $\frac{1}{8}$; Weenerb. bij *Goll en Co.* 4 pCt. [...] $\frac{1}{16}$; Amerik. Bank-Act. $4\frac{1}{4}$; Sardinie 5 pCt. $94\frac{3}{8}$; Louis[...] *Hope* 5 pCt. $100\frac{1}{2}$; Mexic. $23\frac{3}{8}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{5}{8}$, Gren. Uitg. $12\frac{3}{8}$, [...] Ecuador $4\frac{1}{8}$, $\frac{3}{16}$; $2\frac{1}{2}$ pCt. Metall. 1851 $41\frac{1}{2}$, $\frac{9}{16}$; Dito [...] $41\frac{1}{4}$; Dito 1852 5 pCt. $79\frac{3}{8}$, 80; Philad. H. N. $92\frac{1}{2}$; 3 [...] Deenen $83\frac{1}{4}$; Thes. Amst. 106.

Brazil. 1839 v. 200 £ $100\frac{1}{4}$; Gren. Onb. St. $2\frac{1}{2}$ pCt. $21\frac{3}{8}$, [...] Gr. v. 500 £ $3\frac{1}{2}$; Mexic. Onb. St. $22\frac{3}{8}$, $\frac{9}{16}$; Sp. Fr. Uitgest. 1[...] 11, $10\frac{3}{4}$.

Koers van het Geld: Beleening $2\frac{1}{2}$, Prolong. $2\frac{1}{2}$, Disconto 2[...]

Laatste Prijzen te 5 uur. Integr. $2\frac{1}{2}$ pCt. $66\frac{5}{16}$; Spaansche [...] pCt. 24; Binnenl. 3 pCt. 44; Metall. 5 pCt. $80\frac{1}{2}$.

AMSTERDAM, 25 *Decemb.* EFFECTEN-SOCIETEIT, te $4\frac{1}{2}$ uur[...] Heden zijn bij geringe affaire verhandeld: Integralen $66\frac{3}{8}$; 4 p[...] $97\frac{3}{8}$; Spaansche 1 pCts. 24; Amortis. 6; Metall. 5 pCt. $80\frac{1}{2}$; A[...] rik. Bankact. $4\frac{5}{16}$.

Van den 26sten. Integralen $66\frac{5}{16}$. Spanje 1 pCts. 24, 2[...] Binnenl. 3 pCts. 44, $43\frac{7}{8}$, $\frac{13}{16}$. Bewijzen Coup. $3\frac{15}{16}$. Amortis. [...] Metalliek 5 pCts. $80\frac{7}{16}$. Dito $2\frac{1}{2}$ pCt. $42\frac{1}{8}$, $\frac{1}{16}$. Dito Nieuw[...] pCts. $93\frac{1}{2}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{5}{16}$. Dito La. B. $93\frac{1}{8}$.

Tot de genoteerde koersen vertoonde de handel geene bijzon[...] levendigheid.

ADVERTENTIEN.

*** De Ondergeteekende, daartoe verzocht, noodigt bij **Menschenvrienden**, die iets zouden willen ...nderen ten behoeve van H. J. VONK, wiens **INBOE-EL** bij het blusschen van den **BRAND** ten Huize van ... Heer TER VEER, **geheel bedorven is**, uit, ...ne BIJDRAGEN aan hem TER HAND te willen stel-... zullende van de Ontvangst in deze COURANT verslag ...even worden.

...e UITGEVERS dezer COURANT belasten zich ook ...aarne met de ontvangst der bijdragen, hoe gering ook, ...r dezen hulpbehoevenden.

GRONINGEN, 27 December 1852.

C. H. VAN HERWERDEN, C.H.z.

ROERMOND, 21 December 1852.

...oor de STICHTING der **GEMEENTE** en den BOUW ... **KERK** en **PASTORIJ** te **WEERT** (*LIM-...RG*), is met dankzegging, door de Commissie voor die ...k, ontvangen tot heden: door bezorging van den Heer ...J. D. QUANJER, te *Zierikzee*, van inschrijving op de ... D. door Dr. J. W. SURINGAR, Pred. te *Maas-...* *f* 31,50; door Dr. J. W. SURINGAR, Pred. te *Maas-...t*, van Mevr. de Wedw. S. G. D. C., *f* 10; van den-...ie, voor N. N., te *Leiden*, een mb. no. 76343 *f* 10; ... V...K, uit *Arnhem*, *f* 1,98; van den H.W.Geb. ... Br. VAN HEECKEREN VAN WASSENAAR *f* 100, ...N. N. *f* 1,80; van den Heer KRABBENDAM, te ...N. N. *f* 1,80; van N. N. *f* 10; door Ds. ...aar, voor *Unitas* *f* 25; van N. N. *f* 40; bij de uitg. ...ICHTER, te *Leiden*, van N. N. *f* 40; bij de uitg. ...*K. C.* *f* 3; door den Cand. EM. BEGEMANN, uit ...*recht*, *f* 130; *Java* *f* 50; Ds. A. LOSGERT, te *Gra-...* 33; *Haarl. Cour.* *f* 1,23⁵; van den Heer Ontv. ES-...S, te *Emmen*, voor die Gem. *f* 20; van Ds. HANE-...NCKEL, te *Ravestein*, *f* 23,22; van Mevr. R. ...ICKENS, te *Havelte*, *f* 37; van de Gem. te ...rd (*Limb.*), door Dr. GUSTV. HOEFER *f* 50; van ... D. A. DE GROOT, te *Sneek*, *f* 104,25; en van de ... van het Bijbelgenootschap in *Vriesland* *f* 20, tot ...oop van Bijbels, (deze gift is hoogst welkom en be-...rijk geweest); van Ds. J. C. NEUMANN, te *Vaals* ...b.), voor den Kerkeraad *f* 20; van L. K. SASSEN-...HM *f* 10; van L. TE EDAM, bij CAMPAGNE, te *Tiel*, ...i. van Dr. J. P. DE KEIJZER, te *Arnhem*, voor een ...ngstellende *f* 14,85; van Ds. J. PRINS, te *Amsterdam*, ...gecollecteerde in de N. Z. Kapel *f* 10; bij Ds. STRUICK, ...'s *Bosch*, *f* 82,80, waaronder *f* 50 van Ds. NANNIN-...te *Raamsdonk*; van den Heer W. A. MAKKES, ...khandelaar te *Purmerende*. *aanwijzingen voor het werkje* ... CARPENTIER ALTING, FILIPS VAN MONTMORENCY, ...amen *f* 96; van Ds. VAN MOURICK, te *Alkmaar*, voor ...Z.E.W. ingekomene giften *f* 15; van Ds. P. D. SCHOUW ...ANTVOORT, te *Arnhem*, *f* 203,71; uit *Ravestein* nog ...; van den Heer C. LONGEPIE, te *Dordrecht*, *f* 5,94; ... Prof. DOMELA NIEUWENHUIS, te *Amsterdam*, voor ...*pbetoan*, *f* 50; van Ds. LEENDERZ, te *Cleef*, *f* 42,80; ... N., te *Vlissingen*, *f* 5; te zamen met het vorig bedrag ...58.25.

...e stichting eener Gemeente te *Weert* is hoogst van ge-... Voor de giften dankt hartelijk — om krachtige ...dewerking verzoekt ernstig

De Commissie voormeld:

BEGEMANN, *Pred.*

Mr. C. P. WIERTS VAN COEHOORN, *Ouderl.*

*** Namens het nieuw gevestigde Kerkgenootschap der **...ud-Israëlietische Gemeente** geeft de Commissie ... kennen, dat zij den 23sten dezer onder den naam van **...ESCHUATH-JISRAËL** door Z. M. den Koning ... Nederlanden, als zelfstandige Gemeente erkend is, waar-...oor zij Nederlands als ook vooral Groningens wettig Be-...ur hierbij **OPENLIJK DANK** betuigt.

GRONINGEN, 28 December 1852.

Namens de Commissie:

S. A. HART,

President.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Getrouwd, den 26sten Dec. 1852:

O. G. A. HALBERG MEIJNDERTS,

van *Batavia*,

met

F. HEERES, van *Winschoten*.

*** Heden beviel van eene DOCHTER P. NOORD-...OFF, Echtgenoot van

T. T. OOSTENGA.

GRONINGEN, 23 December 1852.

*** Mijne geliefde Echtgenoot L. A. COLLARD beviel ...den voorspoedig van eene DOCHTER.

HAREN, 23 December 1852.

H. K. ROESSINGH.

*** Heden beviel van eene welgeschapen DOCHTER ...V. MARKEN, geliefde Echtgenoot van

H. C. C. DRONRIJP UGES,

Doopsgez. Leeraar.

UITHUIZEN, 24 December 1852.

*** Bevallen van een' ZOON A. S. LANTINGA, Echt-...oot van

F. H. VAN DER LAAN.

BORGER-COMPAGNIE, 24 December 1852.

*** Heden is alhier op 't onverwachtst overleden, in ...ouderdom van 54 jaren, tot diepe droefheid der nage-... Kinderen, Vrouwe ELISABETH MARIA SAL-...RDA, Weduwe van den WelEdelen Gestrengen Heer ... LONAARDUS YPEY.

LEEUWARDEN, 24 December 1852.

*** Heden overleed zeer zacht en kalm, onze geliefde ...eder en Behuwd-moeder GEESKE HARMS, Weduwe ... H. VAN DER MOLEN, in den ouderdom van ruim 76 ...

GRONINGEN, 25 December 1852.

H. T. TIDDENS.

Uit aller naam.

*** Heden overleed zeer subiet, tot bittere droefheid ... mij, mijne- en mijne aangehuwde Kinderen en Klein-...deren, in den ouderdom van bijna 71 jaren, mijne ...rbare Echtgenoot JACOB SIMONS DE VRIES, in leven ...maker en *Touwslager* ter dezer plaatse.

DELFZIJL, 25 December 1852.

A. METUS,

Wedw. J. S. DE VRIES.

Strekkende deze tot kennisgeving aan Vrienden en ...ekenden.

*** Tot onze diepe droefheid overleed heden morgen, na ... kortstondige en hevige ziekte van 24 uren, ons innig ...d jongste Zoontje JAN, in den jeugdigen leeftijd van ... 5 jaren.

GRONINGEN, 26 December 1852.

J. HOKTH.

J. K. HOKTH—WICHERS.

*** Na een langzaam verval van krachten, overleed he-... in den hoogen ouderdom van ruim 85 jaren, JAN ...NNINGS BIERMA, Weduwenaar van IMKE HINDRIKS ...RMA, *oud Lid van den Raad der gemeente Ten Boer* ...*oud Kerkvoogd der Hervormde Gemeente alhier.*

...ARMERWOLDE, 27 December 1852.

K. L. GROENEVELD.

*** Bij **G. B. VAN GOOR**, te *Gouda*, komt ... de Pers:

P. VAN DER BURG,

...EERSTE GRONDBEGINSELEN DER

...terrekunde,

...DE AARDE BESCHOUWD IN VERBAND TOT ANDERE **HEMELLIGCHAMEN. Een Leesboek voor alle Standen.** *Eerste stukje, met 84 tusschen den tekst geplaatste Houtsneêfiguren.* Prijs .... **f 1,40.**

De **NATUURKUNDE** van denzelfden Schrijver, waarvan binnen weinige jaren een **derde druk** noodzakelijk werd, is alom te gunstig bekend en viel van bevoegde Beoordeelaars te vereerende getuigenissen ten deel, dan dat ook dit populaire en bevattelijke Handboek, over de schoonste en verhevenste Wetenschap, nog één woord tot aanbeveling bij onze beschaafde Landgenooten zou behoeven. Zoowel tot **Leerboek** op **Gymnasiums** en **Instituten**, als tot **Handleiding bij Zelfonderrigt** zal het dus in eene lang gevoelde behoefte voorzien.

*** De Boekhandelaar **J. H. SIDDRÉ**, te *Utrecht*, heeft uitgegeven en voor de *Provincie Groningen* bij den Boekhandelaar **M. SMIT**, te *Groningen*, verkrijgbaar gesteld:

De verschenen **Nommers** des loopenden jaargangs van het **Weekschriftje:**

HUIS- en KEUKENSCHAT

VOOR

DIENSTBAREN,

wekelijks verschijnende à **5** Cents per Nommer.

Met 1853 worden daarin voor de **Geabonneerden advertentiën gratis opgenomen**, mits 35 cts. Zegeld betalende. Hoofden van Huisgezinnen welke eene Dienstbode — of Dienstboden, welke eene dienst verlangen, kunnen dus (hierop geabonneerd zijnde) hunne Advertentiën *franko* inzenden bij bovengenoemden Boekhandelaar.

VERPACHTING.

COMMISSARISSEN belast met het beheer van den KUNSTWEG van *WINSCHOTEN* naar de *HANNOVERSCHE GRENZEN* gedenken, onder nadere goedkeuring, in het openbaar te verpachten:

De OPBRENGST der TOLGELDEN aan de Tolboomen te *Beerta*, *Nieuw Beerta* en *Nieuwe Schans*, met den VERVANGBOOM te *Oudeziji*.

Deze Verpachting zal plaats vinden te *Beerta*, in het GEMEENTEHUIS, op DINGSDAG den 11den Januarij 1853, des namiddags te 3 uur, terwijl de Conditiën ter inzage zijn nedergelegd in de Gemeentehuizen te *Winschoten*, *Beerta* en *Nieuwe Schans*.

Aldus vastgesteld den 14den December 1852.

De Commissarissen voornoemd:

H. J. ENGELKENS, *Voorzitter.*

C. G. PLAAT, *Secretaris.*

IN NAAM DES KONINGS!

Op VRIJDAG den achtentwintigsten Januarij 1800 drieenvijftig, des voormiddags te half tien uur, zal, ten verzoeke van JOSEPHUS JOHANNES HUNDMAN, Koopman, en MARIA CATHARINA VAN VEEN, buiten eigen beroep, Echtelieden, wonende te *Groningen*, de laatstgenoemde met haren Echtgenoot gesterkt, voor welken ten dezen domicilie wordt gekozen ten Huize van den Procureur Mr. I. L. SCHAAP, wonende te *Groningen*, die als zoodanig voor de Executanten occupeert, en ten laste van HENDERICUS VAN DER BORG, Koopman, en JOHANNA ANTONIA DREWES, buiten eigen beroep, Echtelieden, wonende te *Groningen*, de laatstgenoemde met haren Echtgenoot gesterkt, als Geëxecuteerden, ter TEREGTZITTING van de ARRONDISSEMENTS-REGTBANK te *Groningen*, zitting houdende te *Groningen*, in derzelver Lokaal in de Oude Boteringestraat, openlijk verkocht en aan den meestbiedende of hoogst afmijnende toegewezen worden:

Een **HUIS en ERF**, staande en gelegen op den Nieuwen Weg te *Groningen*, geteekend Lett. N., no. 274 V, bij het Kadaster van de Gemeente *Groningen* bekend onder de plaatselijke benaming Martini Kerk, Sectie G, no. 182, hebbende eene inhoudsgrootte van één Roede en 80 Ellen en wordende de opkomsten van dit Perceel, volgens het Register der Grondbelasting, begroot voor een belastbaar inkomen voor gebouwden Eigendom van Honderd en Vijftig Gulden en voor ongebouwden Eigendom van eenentachtig Cents.

Dit goed wordt door de Executanten ingezet op de som van *f* 25.

Mr. I. L. SCHAAP,

Procureur.

*** Ten overstaan van Mr. **W. LAMAN TRIP**, Notaris te *Groningen*, zullen, op **HEDEN**, DINGSDAG den 28sten December 1852, des avonds te 7 uur, ten Huize van Mejufvr. de Wedw. BONTEKOE, in *de Unie*, aan de Groote Markt aldaar, publiek te koop worden aangeboden:

I. Eene roijale **HEEREN BEHUIZING**, gemerkt rood M, no. 86, met extra grooten, fraaijen **TUIN** er achter, hebbende een' mandeeligen Uitgang in de Rozenstraat, staande en gelegen op vrij eigen grond, Westzijde in de Nieuwe Boteringestraat alhier.

II. Eene nette BEHUIZING, daarnaast, rood M, no. 85, met TUIN, mede op vrij eigen grond.

Toebehoorende aan de Erven van Mevrouw de Wedw. van den Heer J. D. WOLTHERS. — Om te aanvaarden op den 1sten Mei 1853.

Te bezien daags bevorens en op den dag van Verkoop, van 10—2 uur, op Bewijzen van Toegang, in tijds ten Kantore van genoemden Notaris te bekomen, alwaar, zoowel als ten Huize van Verkoop, de Conditiën ter lezing zullen liggen.

*** Ten overstaan van Mr. **W. LAMAN TRIP**, Notaris te *Groningen*, zal, op MAANDAG den 10den Januarij 1853, des avonds te 6 uur, ten na te melden Huize, publiek te koop worden aangeboden, met de **LANDERIJEN** omschreven in de *Groninger-* en *Provinciale Couranten* van den 14den en 21sten dezer, alles in eigendom toebehoorende aan den Heer C. J. BOLT:

Het sedert jaren gevestigd **WIJN- en KOFFIJHUIS**, met annexen **TUIN**, staande en gelegen Westzijde aan den Straatweg te *Helpman*, wordende door den Kastelein F. GIEZEN in huur bewoond, welke dit perceel in huur heeft tot ultimo April 1856. — Hierover kan ¾ van den Koopschat naar 4% blijven uitstaan en zijnde inmiddels **UIT DE HAND TE KOOP.** — Te bezien op Bewijzen van Toegang, ten Kantore van den Notaris te bekomen.

*** In den loop der maand Januarij 1853, zullen publiek te koop worden aangeboden, om op den 1sten Mei aanst. te aanvaarden:

I. Eene **BLEEK**, met daarop staande BEHUIZING en TREKKAST, staande en gelegen op eigen grond, Noordzijde in den Breedengang te *Groningen*.

II. Eene KAMER met STALLING, mede op eigen grond aldaar, zeer geschikt voor een' Voerman of Koemelker.

Alles in eigendom toebehoorende aan den Voerman A. DOOIJES en Vrouw.

III. Eene BEHUIZING, get. I 67, met OPEN PLAATS TUIN en BLEEKVELD, en mandeeligen PUT, staande en gelegen op vrij eigen grond Zuidzijde in de Visscherstraat te *Groningen*. — Wordende door IDA BAKKERLING in huur bewoond.

*** Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zullen, op DONDERDAG den 30sten December 1852, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein H. VAN DAM, te *Haren*, publiek worden verkocht:

I. Eene **BEHUIZING**, bestaande uit twee WONINGEN, get. B. 183, met grooten TUIN er achter staande en gelegen aan de Westzijde van den Straatweg nabij de Kerk te *Haren*.

II. Een Kampje BOUWLAND en een Kamp WEIDELAND, het *STEENLAND* genoemd, groot 1 B., 61 Roeden, 40 Ellen, gelegen te *Haren*; beide perceelen toebehoorende aan de Erven van wijlen HINDERIKUS SMIT en TJAAKJE ADOLFS, in leven Echtelieden te *Haren*.

III. Een stuk HOOILAND, *HET MATTIEN BOERDEEL* genoemd, groot 61 Roeden, 20 Ellen, gelegen te *Onnen*.

IV. Een derde gedeelte in 6 B., 42 R., 10 E. HOOILAND, het *KOELAND* en *BARK* genoemd, gelegen te *Onnen*.

V. Een stukje HOOILAND, *DE HOFSTÉ* genoemd, gelegen te *Onnen*, groot 6 Roeden, 70 Ellen. — De drie laatste perceelen toebehoorende aan H. KUIPERS.

Om te aanvaarden perceel I den 1sten Mei 1853 en de overige perceelen dadelijk na den toeslag.

Perceel I te bezien daags vóór en op den Verkoopdag, des namiddags van 2—4 uur.

*** Ten overstaan van Mrs. **J. W. QUINTUS** en **W. LAMAN TRIP**, Notarissen te *Groningen*, zullen, op MAANDAG den 17den Januarij 1853, des avonds te 7 uur, ten Huize van Mejufvrouw de Weduwe BONTEKOE, aan de Groote Markt te *Groningen*, publiek worden verkocht:

I. De EIGENDOM van eene *Boerenplaats*, gelegen te *Midwolda*, in het *Oldambt*, groot ongeveer 69 Bunders, bij de meerder- en minderjarige Kinderen van wijlen H. H. KAMMINGA en Vrouwen onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midw. versch., huur van *f* 600—00.

II. De EIGENDOM van eene *Behuisde Heerd Lands*, gelegen te *Midwolda*, in het *Oldambt*, groot ongeveer 42 Bunders, bij B. M. BUREMA onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midw. versch., huur van *f* 482—00.

III. De EIGENDOM van eene *halve Boerenplaats*, gelegen in de *Nieuwe Beerta*, bij R. LEEMHUIS en Vrouw onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Michiel versch., huur van *f* 220—00

IV. De EIGENDOM van ongeveer 28½ Bunders *Land*, gelegen te *Scheemder-Hamrik*, bij R. F. VOS en Vrouw onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midw. versch., huur van *f* 250—00.

V. De EIGENDOM van 35 B., 26 R., 20 E. *Behuisd Land*, gelegen te *Grijpskerk*, bij S. O. DE WAARD en Vrouw onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midw. versch., huur van *f* 311—00.

VI. De EIGENDOM van eene *Boerenplaats*, gelegen onder *Visvliet*, groot ongeveer 25 Bunders, bij J. W. BAKKER en Vrouw onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midw. versch., huur van *f* 280—00.

VII. De EIGENDOM van ongeveer 18 B., 71 R., 60 E. *Behuisd Land*, gelegen aan den Trekweg buiten het Kleinepoortje, onder *Helpman*, bij L. EVERTS, Weduwe L. J. KUIPERS, onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midw. versch., huur van *f* 118—00.

VIII. De EIGENDOM van ongeveer 6 Bunders *Land*, gelegen aan den Hoenweg, buiten de Apoort, onder *Groningen*, bij den Heer HENDRIK KEIZER en Mejufvrouw onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midw. versch., huur van *f* 65—00.

IX. De EIGENDOM van ongeveer 4 Bunders *Land*, gelegen op de *Westerwaard*, onder *Grijpskerk*, bij H. J. VENEMA en Vrouw onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midw. versch., huur van *f* 60—00.

X. De EIGENDOM van ongeveer 2½ Bunders *Onbehuisd Land*, gelegen aan den Adorperweg, buiten de Boteringepoort, bij het Nettelboschje, onder *Groningen*, bij Mevrouw de Douairière J. F. VAN IDDEKINGE onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midw. versch., huur van *f* 30—00.

XI. De EIGENDOM van eene *Boerenplaats*, groot 32 B., 86 R., 40 E., gelegen te *Eenrum*, bij H. B. HARKEMA en Vrouw onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midw. versch., huur van *f* 211—25.

XII. De EIGENDOM van 29 B., 24 R., 40 E. *Behuisd Land*, gelegen te *Stedum*, bij S. J. DOORNBOS en Vrouw onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midw. versch., huur van *f* 180—00, eene ton Appels en eene platte Kaas, in plaats van welke wordt ontvangen *f* 6—00.

XIII. De EIGENDOM van eene *Boerenplaats*, groot 19 B., 05 R., 70 E., gelegen te *Ten Post*, bij F. J. VOS en Vrouw onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midw. versch., huur van *f* 117—00.

XIV. De EIGENDOM van eene *Boerenplaats*, groot 24½ Bunders *Land*, gelegen onder *Adorp*, bij P. E. BUS onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midw. versch., huur van *f* 115—00.

XV. De EIGENDOM van ongeveer 6 Bunders *Onbehuisd Land*, gelegen in den *Hoogen Paddepoel*, bij Mejufvrouw de Weduwe F. GERMS onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midw. versch., huur van *f* 100—00.

Alles te aanvaarden dadelijk na den finalen Toeslag.

De Conditiën en de Bewijzen van Eigendom van de vier eerste perceelen zullen ten Kantore van *eerstgenoemden* Notaris, en die van de overige perceelen ten Kantore van den *laatstgenoemden* Notaris ter lezing liggen.

*** Mr. **E. VAN EERDE**, Notaris te *Groningen*, gedenkt, op DONDERDAG den 20sten Januarij 1853, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein J. H. EEKHOFF, aan de Groote Markt te *Groningen*, publiek te veilen en te verkoopen:

I. Eene ruime en nieuws doortimmerde BEHUIZING met WONING en SCHUURTJE, thans dienende voor eene *Societeit*, get. IJ no. 176 rood, en daarbij behoorende spatieuse TUINEN, groot p. m. ¼ Bunder, waarin vele vruchtdragende Boomen en Heesters, doende jaarlijks tot vaste huur *f* 15—93½. benevens een TUINTJE daarnaast, doende tot vaste huur *f* 1—68½, zeer aangenaam gelegen aan den Heereweg, buiten de Heerepoort bij *Groningen*, thans door C. BROUWER in huur bewoond wordende.

II. Een' TUIN, gelegen bij de Brandenburgersteeg, aan eene Steeg aldaar, doende jaarlijks tot vaste huur *f* 6—00.

Om de Behuizing op den 1sten Mei, doch de Tuinen op den 12den Maart 1853 te aanvaarden.

Te bezien op den dag van Verkoop, des voormiddags van 10—12 en des namiddags van 2—4 uur.

Mr. E. VAN EERDE,

Notaris.

*** Ten overstaan van Mr. **C. DE RANITZ**, Notaris te *Groningen*, zullen, op DINGSDAG den 25sten Januarij 1853, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein J. H. EEKHOFF, aan de Groote Markt te *Groningen*, publiek worden verkocht:

I. Een voor weinige jaren daargesteld **GEBOUW**, zijnde eene **Manège**, met daarbij staande **STALLING**, **HUIS** en **ERF**, te zamen groot 7 R., 5 E., staande en gelegen te *Groningen*, in de Bloemstraat, Noordzijde, zijnde ook zeer geschikt tot het oprigten van eene **Fabrijk**; thans in gebruik bij den Heer I. J. ZON.

II. Eene weldoortimmerde BEHUIZING, get. rood F, 68, met PLAATS en BLEEKVELD, staande en gelegen op vrij eigen grond te *Groningen*, in de Pelsterstraat, laatst in eigendom bewoond geweest door wijlen den Heer C. VAN HEEL.

III. Eene nette BEHUIZING, get. rood lett. C, no. 88, staande op eigen grond te *Groningen*, in de Sint-

Jansstraat, Zuidzijde, in eigendom bewoond door den Heer D. J. VAN WIJAARDA. — Het over deze Behuizing uitstaande Kapitaal, onder 1ste Hypotheek, naar 5 pCt., kan over dezelve blijven uitstaan.

Te aanvaarden den 1sten Mei 1853, en te bezien de daags vóór en op den Verkoopdag van des namiddags 2—4 uur.

Mr. C. DE RANITZ, *Notaris.*

Woensdag *den* **29sten December** 1852, 's morgens te 10 uur, zal, vóór de Behuizing bewoond geweest door de Wedw. WARNDERS, Westzijde aan de Zuiderhaven te *Groningen*, publiek worden verkocht: Een nette **INBOEDEL**, bestaande in EIKENHOUTEN KISTKABINET, SECRETAIRE, PULPITRUM, TAFELS, STOELEN, HALVE KAST- en STOELKLOK, OUDERWETSCHE PORSELEINEN, KOPER, TIN, AARDEWERK en hetgeen meer te bezien zal zijn daags bevorens, 's namiddags van 2—4 uur.

HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

Mr. **C. HARTMAN BUSMANN**, Notaris te *Sappemeer*, zal, op WOENSDAG den 29sten December 1852, des avonds te 6 uur, in het GEMEENTEHUIS te *Sappemeer*, publiek te koop presenteren: Eene **BOEREN BEHUIZING** en **SCHUUR** met eene opstrekkende plaats **LAND** daarachter, groot 10 B., 1 R., 50 E., staande en gelegen aan het *Achterdiep* te *Sappemeer* en gedeeltelijk onder *Slochteren*; in eigendom bezeten bij HEERE D. GRUBER en Vrouw, Landbouwers te *Achterdiep*.

Mr. C. HARTMAN BUSMANN.

, Mr. **H. DE MUINCK**, Notaris te *Grijpskerk*, gedenkt, ten verzoeke en ten Huize van ALJE J. ENUMA en diens Kinderen, te *Aduarderzijl*, op WOENSDAG den 29sten December 1852, des morgens te 10 uur, publiek te verkoopen:

I. Eene aanzienlijke **BEHUIZING**, no. 22, voorzien met ruime Vertrekken en **VRIESCHE SCHUUR**, zijnde een neringrijke **Kruidenierswinkel** en **Broodbakkerij**, met derzelver **ERF**, groot 22 R. en 36 Ellen.

II. Het REGT der VASTE BEKLEMMING van eenen *Tuin*, groot 3 R. en 34 Ellen; jaarlijksche vaste huur *f* 3 — 00.

III. Den EIGENDOM van perceel twee.

IV. Het REGT der VASTE BEKLEMMING van eenen *Tuin*, groot 8 R. en 80 Ellen; jaarlijksche vaste huur *f* 2 — 00.

V. Den EIGENDOM van perceel vier.

VI. Het REGT der VASTE BEKLEMMING van een Kampje *Land*, groot 31 R. en 60 Ellen; jaarlijksche vaste huur *f* 5 — 00.

VII. Den EIGENDOM van perceel zes.

VIII. Het REGT der VASTE BEKLEMMING van een Kampje *Land*, groot 21 Roeden; jaarlijksche vaste huur *f* 5 — 00.

IX. Den EIGENDOM van perceel zeven.

X. Het REGT der VASTE BEKLEMMING van 50 Roeden en 10 Ellen *Land*; jaarlijksche vaste huur *f* 5 — 00.

XI. Het REGT der VASTE BEKLEMMING van 44 R. en 70 Ellen *Land*; jaarlijksche vaste huur *f* 3 — 00.

XII. Het REGT der BEKLEMMING van 1 B., 34 R. en 80 Ellen *Land*; jaarlijksche vaste huur *f* 20 — 00.

XIII. Het REGT der VASTE BEKLEMMING van 2 B., 10 R. en 40 Ellen *Land*; jaarlijksche vaste huur *f* 20 — 30.

XIV. Den EIGENDOM van eene *Behuisde Heemstede*, bij P. P. LUIDENS in gebruik tegen eene jaarlijksche huur van *f* 10 — 20.

Alles staande en gelegen te *Aduarderzijl*, onder *Feerwerd*, Gemeente *Ezinge*. Nadere inlichtingen zijn te bekomen ten Huize van Verkoop, alwaar de Voorwaarden acht dagen vóór den dag van Verkoop zullen ter lezing liggen.

, Mr. **H. DE MUINCK**, Notaris te *Grijpskerk*, gedenkt, ten verzoeke van R. P. BOERSEMA, Negotiant in Hout te *Visvliet*, op DONDERDAG den 6den Januarij 1853, des avonds te 5 uur, ten Huize van den Kastelein J. SCHIPPER, te *Aduard*, publiek te verkoopen:

Het **REGT** der VASTE en ALTIJDDURENDE BEKLEMMING van ongeveer 2 Bunders en 50 Roeden *Groenland*, gelegen in twee Stukken, aan den Straatweg en aan den Grindweg te *Aduard*; jaarlijksche vaste huur *f* 33 — 00.

, Mr. **H. DE MUINCK**, Notaris te *Grijpskerk*, gedenkt, ten verzoeke van de Kinderen van wijlen JAN HEMMES DATEMA, op ZATURDAG den 15den Januarij 1853, des namiddags te 4 uur, in het GEMEENTEHUIS te *Oldehove*, publiek te verkoopen:

I. Eene BEHUIZING, no. 15, met derzelver ERF, te *Saaxum*, doende jaarlijks tot grondpacht *f* 3 — 00.

II. Het REGT der VASTE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 8 Bunders, 41 Roeden *Land* en *Dijk*, gelegen te *Saaxum*; jaarlijksche vaste huur *f* 45 — 00.

DE PROVISIONELE VEILING DER

Vaste Goederen,

behoorende aan de Erven wijlen KLAAS HARINGS VAN DER VEEN en ANTJE JOHANNES DE HAAN, in leven Echtelieden te *Stroobos*, breeder gespecificeerd in deze Courant van den 21sten December j.l., zal plaats hebben te *Stroobos*, ten Huize van den Kastelein KONING, op den **30sten December** eerstkomende, des namiddags te 3 uur.

C. H. BEEKHUIS, *Nots.* *Mr.* H. P. WICHERS, *Nots.*

, **C. H. BEEKHUIS**, Notaris te *Buitenpost*, en Mr. **H. P. WICHERS**, Notaris te *Leek*, gedenken, ten verzoeke van de Erven KLAAS HARINGS VAN DER VEEN en ANTJE JOHANNES DE HAAN, in leven Echtelieden te *Stroobos*, op DINGSDAG den 4den Januarij 1853, des namiddags te 4 uur, ten Huize van den Kastelein P. BIJMA, genoemd *Kostverloren*, aan den Straatweg onder *Hoogkerk*, te veilen en verkoopen:

Den **EIGENDOM** van eene *Behuisde Boerenplaats*, op het Dorp bij *Stroobos*, onder *Doezum*, groot 42 B., 74 R., 10 E., onder vaste, altijddurende en in alle liniën vererverde beklemming in gebruik bij HARING KLAASSEN VAN DER VEEN en Vrouw, voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende, vaste huur van *f* 250 — 00.

, Op MAANDAG den 3den Januarij 1853, des namiddags te vier uur, ten Huize van den Kastelein A. B. DE JONGE, te *Eenrum*, zal, ten overstaan van Mr. **P. BRONGERS**, Notaris te *Mensingeweer*, publiek te Koop worden gepresenteerd: Een **SCHIP**, groot volgens meetbrief 25 Ton, genaamd ***de Twee Gebroeders***, met ZEIL en TREIL, ANKERS en TOUWEN en plus min. 275 ZAKKEN, zijnde het met goed succes van ***EENRUM*** naar ***GRONINGEN VICE VERSA*** varende KORENSCHIP, toebehoorende aan A. B. DE JONGE en Vrouw.

P. BRONGERS.

, Mr. **J. C. VAN SLOOTEN**, Notaris te *Veendam*, zal, ten verzoeke van de DIJKREGTERS van de OMMELANDER-COMPAGNIE, op DINGSDAG den 4den Januarij 1853, des avonds te 7 uur, in nagemeld VERLAATSHUIS, publiek, voor den tijd van één of drie jaren, verhuren:

Het **VERLAAT** in de Ommelanderwijk, te *Veendam*, met de daarbij behoorende BEHUIZING en TUIN

, Mr. **H. J. OFFERHAUS**, Notaris te *Delfzijl* zal, ten verzoeke van D. J. DE WILDE, op DINGSDAG den 4den Januarij 1853, des avonds te 6 uur, ten Huize van den Kastelein J. O. BRONTSEMA, te *Farmsum*, publiek verkoopen:

I. Eene **BOEREN BEHUIZING**, met de VASTE, ALTIJDDURENDE EN IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van het *Heem*, *Tuin* en *Landerijen*, te zamen groot 12 B., 42 R., 90 E., staande en gelegen onder *Meedhuizen* en *Siddeburen*, zullende jaarlijks op Midwinter tot eene vaste huur doen *f* 25—00.

II. Den EIGENDOM daarvan.

Op de Plaats bewoond door HENDRIK BOELENS, te *Peelo*, gemeente *Assen*, zullen, op VRIJDAG den 7den Januarij 1853, des voormiddags precies te tien uur te beginnen, publiek worden verkocht: **500** Stammen **EIKEN BOOMEN**, waaronder **KROMHOUT** en veel **LANG HOUT**, geschikt voor Aannemers, voor Scheepsbouw en voor Huiswerk; voorts een **IJPEN BOOM** en een zware **ESSCHEN BOOM**. Het HOUT is op Wortel staande aan den Straatweg tusschen *Assen* en *Groningen*. De gelegenheid zal worden gegeven om het EIKEN HOUT te Schillen.

H. H. VAN LIER.

, De Notaris **M. P. WENNIGER**, te *Loppersum*, gedenkt, op WOENSDAG den 19den Januarij 1853, des voormiddags te 11 uur, in het GEMEENTEHUIS te *Bierum*, publiek te verkoopen:

I. Eene **BEHUIZING** en **SCHUUR**, met VASTE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 23 B., 14 R., 90 Ellen *Land*, huur doende *f* 200—00.

II. DITO BEKLEMMING van 3 B., 56 R., 90 Ellen *Land*, huur doende *f* 28 — 00.

III. DITO BEKLEMMING van 1 B., 70 R., 80 Ellen *Land*, huur doende *f* 20 — 00; staande en gelegen te *Losdorp*.

IV. AANDEEL in den EIGENDOM van pl. 14 B. *Land*, te *Spijk*, bij H. O. CLEVERING en Vrouw onder vaste beklemming in gebruik, dat Aandeel voor *f* 41 — 30 huur.

V. IDEM in ruim 11 B. *Land*, te *Spijk*, bij gemelde CLEVERING en Vrouw onder vaste beklemming in gebruik, dat Aandeel voor *f* 24 — 75 huur.

VI. Den EIGENDOM van eene *Behuisde Heemstede*, te *Leermens*, bij J. W. DIJKEMA in gebruik, huur *f* 10 — 00.

VII. Een DITO, te *Bierum*, bij WILLEM DAM in gebruik, huur *f* 4 — 00.

VIII. Een DITO, te *Bierum*, bij S. D. MEIJER in gebruik, huur *f* 4 — 00; — bezeten geweest door wijlen HARM FREDERIKS LALKENS, te *Losdorp*.

, Mr. **H. VAN BOLHUIS**, Notaris en Procureur te *Leens*, zal, ten verzoeke van de Erfgenamen van wijlen Mejufvrouw GEESKE KORNELIS VAN GREEDEN, Wedw. van den Heer L. R. DE COOK, te *Vierhuizen* overleden, op WOENSDAG den 19den Januarij 1853, des namiddags te 2 uur, ten Huize van den Kastelein T. WATERBOLK, te *Ulrum*, publiek te koop presenteren:

I. Eene kapitale **BOERENPLAATS**, ***ROBERSUM*** genaamd, bestaande in eene nieuwe doortimmerde BEHUIZING en SCHUUR, annexe BIJSCHUUR of HUT, en de VASTE en ALTIJDDURENDE BEKLEMMING van derzelver *Erf*, *Tuin*, *Boomgaard* en uitmuntend beste *Bouw-* en *Groenlanden*, te zamen groot 23 Bunders, 68 Roeden en 30 Ellen, doende jaarlijks tot huur *f* 150—00.

II. De VASTE, ALTIJDDURENDE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 1 Bunder, 30 Roed. en 10 Ell. best *Land*, doende jaarlijks tot vaste huur *f* 18—00; en

III. De VASTE, ALTIJDDURENDE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 87 Roed. en 20 Ell. best *Land*, doende jaarlijks tot vaste huur *f* 8—00.

Alles staande en gelegen te *Vierhuizen*, gemeente *Ulrum*.

Mr. H. VAN BOLHUIS.

Op nader te bepalen tijd en plaats, zal, in de maand JANUARIJ 1853, publiek worden verkocht, het welbevaren **TJALKSCHIP *GEERTJE RIJNDINA***, Kapitein P. R. DIK, gebouwd in 1843, groot 60 binnenlandsche Tonnen, ladende 30 Roggelasten, met deszelfs VOLLEDIGEN INVENTARIS, geschikt voor Buiten- en Binnenvaart, vroeger bevaren door wijlen Kapitein HARM A. KRUZE van *Groningen*.

Inmiddels vóór den 10den JANUARIJ 1853 ***UIT DE HAND TE KOOP***. Te bevragen bij den Heer A. J. SMAAL, te *Delfzijl*, alwaar het Schip in de Haven is liggende, en waarover een groot gedeelte van den Koopschat kan blijven staan.

UIT DE HAND TE KOOP:

Een groot **HEEREN HUIS**, tevens geschikt voor een groot WINKELHUIS, aan de Groote Markt te *Groningen*. Te bevragen onder de letters I K, aan het BUREAU dezer COURANT. *Brieven franko.*

Er wordt **UIT DE HAND TE KOOP** gepresenteerd: eene **HEEREN BEHUIZING**, voorzien van alle GEMAKKEN, waarin een ruim KANTOOR met VRIJEN INGANG, benevens den daarachter gelegenen **TUIN** met VRUCHT- en andere BOOMEN, staande en gelegen aan den Visscherdijk, te *Winschoten*, thans bewoond door Mejufvr. de Wedw. K. H. MIDDEL. Adres met *franko* Brieven of in Persoon bij den Boekhandelaar P. S. VAN DER SCHEER, te *Winschoten*.

TE HUUR,

om met MEI te aanvaarden: De **BEH ZING** aan Der-A, die door den Ridder R. T. GUYOT bewoond wordt. Te bevrag den Eigenaar P. WIERSEMA.

TE KOOP of TE HUUR

Het klein Buitentje *Jantinaheim*, met fraaijen KOEPEL, GOUDVISCH-VIJV en vele VRUCHTDRAGENDE BOOMEN, PLANTSOEN, en eene moderne, nieuws door merde BEHUIZING met veel Gerijf, gel aan het Schuitendiep in den Musschengang te *Groninge*. Te bevragen bij den Eigenaar R. HELMICH.

WORDT TERSTOND TE HUUR

gevraagd: eene **GESTOFFEERDE K MER**; opgaaf van Prijs en Stand, *franko*, der Letter B V, aan het BUREAU dezer C RANT.

TE HUUR,

om op Gregorie 1853 te aanvaarden: Ongeveer 15 Bunders best **GROENLAND**, gel *Spijk*. Te bevragen ten Huize van den Heer R. P. G DIDIER, aan de Vischmarkt te *Groningen*.

UIT DE HAND TE KOO

Een **TJALKSCHIP**, het jaar 1844 gebouwd, groot 82 nen, MET AL DESZELFS OPG en TOEBEHOOREN, thans ligge het Schuitendiep te *GRONINGEN*, waar hetzelve is te bevragen bij LIPPUS SINGER, op den hoek Musschengang.

ER WORDT TE KOOP GEVRAA

Een **STATIE-TJALK**, metende veer van 85 tot 100 Tonnen. Bij voo zoude men een soliede Schip, *zonder T* verlangen.

Brieven met prijs-opgave *franko*, onder letter A het BUREAU dezer COURANT.

MANUFAKTUUR- EN SCHARLAKENVERWER

TE

HARLINGEN.

De ondergeteekende berigt, dat de Heer A. J. KEMA, in de *Haddingestraat*, leter F. no. 10 *Groningen*, met den 1sten Januarij 1853 voor onze V **WERIJ** als **Correspondent** zal werkzaam en alle Commissiën op de bekende Conditiën nemen.

Wedw. R. VAN DER VEEN.

VERLOREN,

in de Heerestraat de Vischmarkt: een **MARTER BOA**. Die denzelven gevonden heeft bezorgt aan het BUREAU dezer COURANT, zal lijk BELOOND worden.

, Bij **E. DE BOER & ZONEN**, ***GEK FICEERDE KOLLEKTEURS*** te *Groningen*, zi de **219de** ***STAATS-LOTERIJ*** (waarvan de Eerste op Maandag den 27sten December 1852 zal begi trekken) **LOTEN** volgens *Prijs-courant* te bekom

Onder de voortreffelijkste de Kloosterartsenijen behoort voorz **KARMELITER SPIRI** hier meer bekend onder den na EAU DES CARMES, waarvan het geheim, na de o der Kloosters in Duitschland, in handen der Klooste MARIA CLEMENTINE MARTIN overging en thans bezit is van MARGARETHA GRASS, die gedure zeventien laatste levensjaren der voornoemde Klooste hare getrouwe Gezellin was en de **KARMELI SPIRITUS** met en voor haar vervaardigde.

DEZE SPIRITUS openbaart zich, naar de ge van den Geheimraad DR. HARLESS, in *Bonn*, stig bij krampachtige verzwakkingen van het zenuw der spijsverteringsorganen, bij flauwten, aanvallen roerten, ongeregelden bloedsomloop, hoofdpijn en en bij vervangt, naar de getuigenis van DR. K de HOFMAN'S Droppen met veel zekerder en aan werking in alle voorkomende gevallen.

Hij wordt uiterlijk door inwrijvingen en inademe nerlijk met water vermengd gebruikt. Hij is onsch ook als hij verkeerd mogt aangewend worden. Bi aandrang en beroerten is hij volstrekt onmisbaar.

In onderstaande Depôts in Heele en Halve Fle verkrijgen.

Bij ieder Fleschje wordt eene aanwijzing tot gebruik te *Amsterdam* in het VERKOOPHUIS; te A H. P. A. VAN GORCUM; te *Delfzijl* A. W. C. K te *Groningen* bij C. RIKKERS, J. L. LAGRO, *Veendam* bij S. SAVENYE; te *Winschoten* bij G. MAN, en in de overige Steden des Rijks.

Er biedt zich in eene APOTH *Groningen* gelegenheid aan tot van een' **LEERLING** of reeds eenigen tijd in die betr werkzaam geweest, en die zich verder daarin we bekwamen, terwijl er ook gelegenheid zal worden tot het bijwonen der AKADEMISCHE VOORLEZ Adres bij den Heer F. J. HOITSEMA, Apotheker *ningen*. Brieven *franko*.

Wordt gevraagd: een **LEE** in een' IJZER- en KRUIDENIE KEL, om dadelijk in Dienst t bij P. FOLKERS, te *Winschot*

, Door **K. FUHRI**, te *'s Gravenhage*, wordt aan alle LEESGEZELSCHAPPEN en LEESINRIGT aanbevolen, het bij hem uitkomende:

NIEUWE TIJDSCHRIFT,
GETITELD:

LEESMUSEUM.

UITGEZOCHTE VERZAMELING
DER
NIEUWSTE VOORTBRENGSELE
VAN
BUITENLANDSCHE LETTERKUNDE.

Maandelijks verschijnt eene aflevering van 8 vellen druks (acht bladzijden in twee kolommen, met eene duidelijke letter gedrukt), voorzien van eene fraaije gelithographiëerde plaat. De prijs van den jaargang **f 10.** De eerste aflevering voor 1853 is in alle Boekwinkels voorhanden.

INHOUD VAN HET EERSTE NOMMER. Oudoom en Achternicht, door GUSTAV FREITAG. — De Schot door EMILE SOUVESTRE. — Tooneelen uit den jongsten oorlog in Hongarije. Beschreven door een *gewezen* Hongaarsche Landweer. — *Theodora*, door CHARLES DICKENS. — De Schipbreuk van het Koopvaardijschi *Admiraal de Rijk*, op reis van *Amsterdam* naar *Batavia*, door TOLLIUS KENNET, gewezen Officier der Marine, als passagier aan boord. *Met eene plaat, naar de Teekeningen van* E. HARDOUIN, *te Batavia*. — gekke historie die ik mij op den hals haalde, door een *jong Engelsch officier*. — Kleinigheden.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.

BIJVOEGSEL
tot de Groninger Courant van den 28sten December
1852, *no.* 104.

(*Vervolg der Nieuwstijdingen.*)

BELGIE.

BRUSSEL, 22 December.

Gisteren is in eene geheime zitting medegedeeld, dat de overeenkomst met het tolverbond was verlengd. De discussie over de voorloopige overeenkomst met Frankrijk is in die geheime zitting begonnen en zal heden worden voortgezet.

— De bisschop van Doornik heeft aanleiding gegeven tot eene interpellatie in de Kamer, waaruit weder gebleken is, hoezeer de geestelijkheid onze regering bemoeijelijkt. Bij gelegenheid van 's Konings jaardag werd er in de hoofdkerk een *Te Deum* gezongen. De bisschop heeft er de toelating in het koor geweigerd van de professoren der universiteit, omdat ze aan eene staatsinrigting van onderwijs verbonden zijn. „Dit feit — zegt *d'Indépendance* — is slechts een bewijs te meer van die voortdurende vijandschap van 't bisschoppelijk gezag tegenover den staat, van deszelfs begeerte naar toeëigening van het burgerlijk gezag, van zijne pretentiën op het monopolie van het onderwijs. — Nooit werd aanmatiging zoo ver gedreven en verklaarde men zich stouter als vijand van den staat!"

Van den 23sten. Z. M. de Koning heeft een groot gastmaal gegeven, waarbij, behalve de vreemde gezanten en de ministers, ook de gewezen minister de heer *Rogier*, genoodigd en tegenwoordig is geweest. Dit schijnt aan te duiden dat het gerucht, als of deze voormalige bewindsman bij Z. M. in ongunst was geraakt, ongegrond is. — De kroonprins, hertog *van Braband*, geeft dagelijks gehoor aan officieren welke hem komen gelukwenschen met zijne bevordering tot den rang van kapitein.

— In de omstreken van Brussel hebben de landbouwers de zachtheid des weders te baat genomen, om aardappelen te planten. In den vorigen winter is deze planting met een goed gevolg bekroond geworden.

— In de Mageleinstraat, op den hoek der Bennesteeg, te *Gend*, ziet men eene horologieplaat met twee wijzers, die in de lantaarn geplaatst is en dag en nacht het aanwijst. Deze beweging gebeurt door middel van een elektrieken draad, uit het huis van den horologiemaker *Nollet*, en loopt over de straat naar dien uurwijzer.

Het stelsel van den heer *Nollet* zal op het Belfort toegepast worden; men weet dat deze onderneming dezen bekwamen werktuigkundige toevertrouwd is. Dit stelsel is ten andere van zoo weinig kosten, dat het als het ware in het bereik van elks fortuin is.

— In handen van het departement van openbare werken is gesteld eene aanvraag van verlof van staatswege tot den aanleg van een spoorweg van Wespelaar, en alzoo van dat punt van den spoorweg van Mechelen naar Leuven, langs Dietz en Hasselt, naar Maastricht.

— Het boek van *Victor Hugo*, getiteld *Napoleon le Petit*, was hier te Brussel gedrukt op 40 duizend exemplaren. Heel die massa is nu reeds uitverkocht, het meest in Rusland en in Frankrijk.

NEDERLAND.

Eerste Kamer der Staten Generaal.

Zitting van Woensdag den 22sten December.

Bij de beraadslaging over het *zesde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor 1853, betreffende de aangelegenheden van de Hervormde Eeredienst heeft de minister van financiën op nieuw te kennen gegeven, dat de Regering, na eene proefneming van drie jaren, een besluit zal nemen omtrent de vraag, of de departementen voor beide de eerediensten al of niet zullen behouden blijven; dat zij daarbij geenszins uit het oog zal verliezen den karaktertrek van het volk, gelegen in eerbied voor de godsdienst, maar dat het hier voornamelijk zal aankomen op de beantwoording van de vraag, of de materiële belangen der kerken aan twee afzonderlijke departementen behooren te worden opgedragen.

Z. E. heeft gewezen op het besluit van Maart l.l. betreffende het reglement voor het Hervormde kerkgenootschap, en heeft doen opmerken, dat de regering daarbij is te werk gegaan met de vereischte omzigtigheid. Hij heeft verzekerd, dat zij in 't vervolg dergelijke omzigtigheid in acht zal blijven nemen.

Op eene aanmerking van den heer *de Brauw* heeft de minister geantwoord, dat hij gaarne aan de uitdrukking van materiële belangen, door hem gebezigd, de meest uitgestrekte beteekenis wilde gehecht hebben.

Ten aanzien van het *achtste* hoofdstuk (marine) heeft de minister van marine, nadat de heeren *de Brauw* en *v. Swinderen* daarover het woord hadden gevoerd, te kennen gegeven, dat hij, uit volle overtuiging, ten aanzien van het nut en de noodzakelijkheid der zaak, tot het besluit is gekomen om de inspectie van de geneeskundige dienst voor de zeemagt van die voor de landmagt af te scheiden; — dat de maatregel, met welken het departement van oorlog niet heeft ingestemd, niet dan zeer geringe vermeerdering van kosten zal te weeg brengen, maar dat hij zich verantwoordelijk stelt voor deszelfs goede werking. — Z. E. heeft verklaard, dat hij voor het oogenblik bezwaar ziet in het openbaar maken van het verslag der commissie voor het zeewezen; — dat, wat de vereenigde akademie voor zee- en landmagt betreft, hij, bij het aanvaarden van zijne betrekking, haar alzoo heeft gevonden; — dat hij de werking daarvan naauwkeurig zal nagaan, doch voor het oogenblik voor zich zelven nog tot geen besluit deswege is gekomen.

Daar eenige leden op de zaak der geneeskundige dienst waren teruggekomen, heeft de minister van oorlog te kennen gegeven, dat deze dienst voor beide de departementen sedert jaren vereenigd is geweest, zonder dat het hem is gebleken, dat bij de marine zich daar tegen eenig bezwaar heeft opgedaan; — dat het hem leed is geweest, dat daar verandering in is gekomen, zonder dat hij de redenen wist, welke daartoe aanleiding hebben gegeven; — dat dit buiten zijne medewerking is geschied, en ook, gelijk hij openhartig moet erkennen, tegen zijnen wil.

Verscheidene leden hebben daarop gemeend hun leedwezen te moeten betuigen over de weinige overeenstemming, welke tusschen beide de departementen, als welke, ter verdediging des lands een geheel behoorden uit te maken, bestond, zoodat bij het een tot het nemen van een' maatregel wordt besloten, die geheel in de administratie van het ander ingrijpt, zonder een voorafgaand gemeenschappelijk overleg, en sommige hebben in dit verschil aanleiding gevonden, om zich tegen het hoofdstuk te verklaren, 't welk (gelijk gemeld is) niet dan met 26 tegen 11 stemmen is aangenomen.

Nadat het hoofdstuk, Lt. A. en B. betreffende de Financien, was aangenomen, en de beraadslagingen over de kosten van het *tiende* hoofdstuk met geslotene deuren waren afgeloopen, heeft Z. Exc. de minister van oorlog, in de openbare vergadering, op de vraag van den heer *v. Dam*, te kennen gegeven, dat het aangenomen stelsel van verdediging zoude medebrengen, geenszins om de beste strijdkrachten in vestingen op te sluiten, maar om dezelve in 't open veld te bezigen; — dat men, genoodzaakt om zich te verdedigen, geenszins een groot deel van het leger in Venlo en in Maastricht zoude vereenigen, maar dat hij minister het toch ook zeer mogelijk rekende, om de bezettingen van beide deze vestingen, ter verdediging des lands, met de hoofdmagt van het leger in verband te brengen. — De vier stemmen, welke tegen dit hoofdstuk zijn uitgebragt, waren van de heeren *v. Rijckevorsel*, *v. Roijen*, *de Bruin* en *de Sitter*.

Op de aanmerkingen ten aanzien van het *elfde* hoofdstuk (Koloniën) heeft de minister van koloniën te kennen gegeven, dat het niet vaststellen van eene wet op de comptabiliteit te weeg heeft gebragt, dat in vele aangelegenheden, daarvan afhankelijk, nog niet is voorzien, maar dat hij hoopt, dat dezelve nog vóór den afloop der zitting geregeld zullen kunnen worden; — dat hij alleszins bereid is om de voorwaarden aan de wetgeving kenbaar te maken, waarop de ontginning van het eiland Billiton, voor zoo veel de delfstoffen betreft, zal worden verleend, maar dat tot dusverre geen verlof daartoe is gevraagd; — dat geheel Billiton geenszins aan concessionarissen is afgestaan, maar dat hun de voorkeur is gelaten voor een zoodanig gedeelte, als zij, ter ontginning van delfstoffen, zouden mogen verlangen; — dat in Indië zooveel mogelijk wordt gelet op verbetering van de middelen van gemeenschap; dat reeds aanzienlijke sommen daartoe zijn besteed, en dat men op dien weg denkt voort te gaan; — dat hij minister, nadat zijne voordragt ter regeling van het muntwezen in Indië was verworpen, zich dadelijk bezig heeft gehouden met het ontwerpen eener nieuwe voordragt, om daartoe te geraken, en dat deze al spoedig zal kunnen worden ingediend. — De heer *v. Rijckevorsel* heeft tegen dit hoofdstuk gestemd.

Bij de overweging van de wet op de middelen is de opbrengst der loterij ter sprake gebragt. Aan de eene zijde is de afschaffing der instelling verlangd; — aan den anderen kant de wijziging der verordeningen op dat stuk. Het opnemen van de inkomsten van het fonds van den Adel onder de middelen heeft afkeuring gevonden.

Avondzitting van Woensdag den 22sten December.

In deze zitting zijn de beraadslagingen over de wet op de middelen voortgezet. Het fonds van den Hoogen Raad van Adel is het punt geweest, dat nagenoeg de geheele discussie innam. Nadat de heer *de Brauw* betuigd had, dat het fonds niet kon zijn eigendom van den adel, omdat de adel niet als *persona moralis* eigendom kan bezitten, maar wel eigendom van den Staat, blijkens de constitutive besluiten van de instelling en ook blijkens de bestemming der retributiën. Nogtans was hij van oordeel, dat de Staat niet eigenmagtig over de gelden van dit fonds mogt beschikken, anders dan ten behoeve en ten nutte van den adel, en vreest hij dat er anders aanleiding tot procedures zou kunnen ontstaan.

De minister van financiën heeft daarna uit de retroacta van het fonds in kwestie aangetoond: dat het nooit anders is beschouwd en geweest dan een rijksfonds, eigendom van den Staat; dat de adel nooit regt van eigendom op die gelden, uit de retributiën voortvloeijende, heeft kunnen hebben; dat daarover blijkens de geschiedenis van het fonds nimmer verschil van gevoelen heeft geheerscht; dat het ware karakter van die retributiën is geweest, vrijwillige belasting op het verkrijgen van brieven van adel en aanlegging van die gelden tot een fonds, waarover de Koning de beschikking had. Evenwel er is sedert 1815 daarover niet beschikt. De eerste en eenige beschikking is geweest, dat de inkomsten van den hoogen raad van adel in 1843 op de staatsbegrooting zijn gebragt. Er kan derhalve geen verschil meer bestaan over de vraag nopens den eigendom, eene andere kwestie kan zijn, dat men, door gevoelens van billijkheid gedreven, meenen kan, dat de Staat de beschikking niet moest hebben over de gelden, maar het regt van den Staat daartoe is onbetwistbaar.

Na nog eenige woordenwisseling, heeft ook de minister van binnenlandsche zaken eene enkele opmerking in het midden gebragt. Er was in den loop der discussie gewezen op de mogelijkheid van procedures over de bestemming van het fonds in kwestie. Die meening kon hij niet deelen. Het is aangetoond en bewezen, dat het fonds is een rijksfonds, een staats-eigendom. Wie zou nu aan dat fonds eene andere bestemming kunnen geven dan de wetgever? Het is dus de wetgevende magt die of eene wet nopens de bestemming van het fonds kan vaststellen, of bij de begrootingswet die bestemming nader kan omschrijven, maar hoe de regter hier zou kunnen tusschen beiden treden, is hem niet wel verklaarbaar.

De enkele andere punten door den minister van financiën in zijne rede ter sprake gebragt, in antwoord op gedane vragen of verlangde inlichtingen, zijn de volgende: 1) de betaling van binnen- en buitenlandsch lastgeld door dezelfde schippers is onbillijk, voorziening daarvan zal ter sprake kunnen komen bij de behandeling der vraag over de afschaffing of vermindering van het buitenlandsch tonnegeld, en daarover kan eerst sprake zijn na algeheelen afloop van de conversie; 2) ook op de vermindering van het tarief van het vuur-, ton- en bakengeld is de aandacht gevestigd; 3) de gebouwen van 's Rijks marinewerf te Rotterdam zullen ten spoedigste ten meesten nutte van Rotterdam en van den algemeenen handel worden aangewend, maar een bepaald plan ten deze bestaat nog niet; 4) bij eene algeheele herziening van het tarief van in- en uitgaande regten zal als van zelve de vermindering van het inkomend regt op het vee ter sprake komen.

Zoo die herziening dit jaar nog niet tot stand mogt kunnen komen, dan zal er toch met opzigt tot het hier bedoelde regt een voorstel worden gedaan, en 5), omtrent de loterij zal de minister al doen wat hij kan, om te zien of niet de grootste misbruiken zijn tegen te gaan, zoolang die zaak nog bestaat, maar hij herhaalde wat hij vroeger zeide, dat hij den dag gelukkig zal rekenen, als hij de opbrengst der loterij uit de rij der middelen zal kunnen doen verdwijnen.

Ten slotte is de wet op de middelen aangenomen met 33 tegen 2 stemmen; tegen hebben gestemd de heeren *d'Ablaing van Giessenburg* en *van Andringa de Kempenaer*.

De Vergadering is daarop tot nadere oproeping gescheiden.

GRAVENHAGE, 22 December.

In deze residentie is aangekomen en aan het hotel *de l'Europe* afgestapt de heer *G. F. Wrängel*, adjudant van Z. K. H. den Kroonprins van Zweden en Noorwegen, het heugelijk berigt overbrengende van de gelukkige bevalling van H. K. H. de Kroonprinses van Zweden en Noorwegen, dochter van HH. KK. HH. Prins en Prinses *Frederik der Nederlanden*, van eenen zoon. H. K. H. en de jonggeborene bevonden zich bij de afreis vrij wel. — De prins zal de namen *Karel Oscar Willem Frederik* ontvangen.

— Op den 13den December heeft te Bremen de uitwisseling plaats gehad der akten van bekrachtiging, op de overeenkomst tot regeling van het postwezen, tusschen Nederland en genoemde vrije Hanzestad, welke den 23sten en 28sten Sept. deszelfden jaars, door de wederzijdsche gevolmagtigden te 's Gravenhage en te Bremen is gesloten.

AMSTERDAM, 24 December.

Naar men verneemt, heeft het Z. M. den Koning behaagd, aan de afdeeling natuurkunde, in de maatschappij *Felix Meritis*, eene som van *f* 500 te schenken, om te strekken tot meerdere uitbreiding van de verzameling werktuigen voor het natuur- en scheikundig onderwijs, hetwelk bij deze afdeeling gegeven wordt.

— Staat van in den jare 1852, in de onderstaande plaatsen in-, uit- en doorgevoerde ponden ruwe en geraffineerde suikers, als: Amsterdam, invoer: ruwe 63,027,280; uitvoer: ruwe 1610, geraffin. 51,085,220; doorvoer: ruwe 19,187,345, geraffin. 13,600. — Rotterdam, invoer: ruwe 29,823,061, geraffin. 1,702,470; uitvoer: ruwe 1141, geraffin. 6,012,851; doorvoer: ruwe 15,391,594, geraffin. 1,590,391. — Schiedam, invoer: ruwe 4,071,353; doorvoer: ruwe 1,390,188. — Dordrecht, invoer: ruwe 3,913,086; uitvoer: geraffin. 36,203; doorvoer: ruwe 1,499,192.

Van den 26sten. Z. K. H. de Prins *van Oranje*, vergezeld van zijn gouverneur, jonkheer *de Casembroot*, is heden morgen met den spoortrein van 11 uur uit de residentie alhier aangekomen en aan het paleis afgestapt. Z. K. H. is in den loop van den dag uitgereden en heeft te 2 uur het gewone Zondags concert, in het Park-lokaal van den heer *J. Ed. Stumpf*, bijgewoond.

— De ontvanger te Hillegersberg, die, eenige dagen geleden, in zijne functiën geschorst was, is thans voortvlugtig, een deficit in zijne kas achterlatende.

MIDDELBURG, 22 December.

Gisteren avond arriveerde te Vlissingen uit zee en is thans nog op de reede dier stad ten anker liggende een Fransch oorlogs-schroefstoomschip. Men maakt verscheidene gissingen omtrent het doel der komst; de meest waarschijnlijke is welligt, dat het doen van navorschingen omtrent zekere Fransche visschers daartoe aanleiding heeft gegeven.

NIJMEGEN, 24 December.

Bij het graven der nieuw aan te leggen haven, ten westen dezer stad, is dezer dagen, ter diepte van twee ellen beneden den beganen grond, ontdekt en opgegraven een Sarcophaag, oogenschijnlijk van Beintheimer steen met zandsteenig deksel, door ijzeren klaauwen vereenigd. Weinige dagen te voren waren terzelfder hoogte opgegraven eenige koperen voorwerpen, als een groote en kleine schotel, een kannetje en een *en haut relief* gewerkt vaasje; tevens eene ijzeren kan of kruik, koperen lijkbus en aarden kruik, alsmede eenige flesschen. Ofschoon een en ander blijken draagt van tijdruimte en daardoor hier en daar beschadigd is ontgraven, zoo is zulks eene nieuwe bijdrage voor de oudheid-kenners ter navorsching, en ter vermeerdering van belangrijke voorwerpen, allen oorspronkelijk uit dit oord ten raadhuize aanwezig, alwaar dezelve ook thans zijn overgebragt, en aan de commissie tot bewaring van voorwerpen van dergelijken aard overgegeven; voorts zijn eenige Romeinsche penningen bij dat werk op verscheidene plaatsen uit den grond opgedolven en aan die commissie ter hand gesteld.

DEVENTER, 23 December.

Voor eenige dagen liep hier het ook naar elders overgewaaid gerucht, dat een kleermaker, ten gevolge van het branden met een lucifer, de hand, ja zelfs den arm had [illegible]ren. De zaak is waar, maar zóó erg is het gelukkig er [illegible] mede gesteld. Door dadelijke, krachtig doortastende geneeskundige hulp is het bij den vinger gebleven. Ernstig genoeg evenwel om voorzigtigheid aan te raden met lucifers, [illegible] bij eene zelfs geringe opene wonde.

ALMELO, 25 December.

Ten gevolge van de bijzonder zachte weersgesteldheid dezer maand, vindt men op een stuk land in den Enteresch, waarop dit jaar rogge geteeld is, eene menigte blaauwe korenbloemen, in even weligen bloei, als gewoonlijk omstreeks Pinksteren. Men kan dit met regt onder de zeldzaamheden rekenen.

LEEUWARDEN, 23 December.

Naar aanleiding van het gewijzigd reglement tot voorkoming der verspreiding van de besmettelijke longziekte onder het rundvee in deze provincie, is weder last gegeven tot het dooden van 71 runderen, welke door die ziekte waren aangetast, makende sedert de inwerkingtreding der betrekkelijke reglementaire verordeningen (17*den December* 1849) een totaal van 5833 runderen.

— De op gisteren alhier gehouden kollekte ten behoeve der armen van de Evangelisch Luthersche gemeente, heeft opgebragt de som van *f* 845,10½, zijnde *f* 9 meer dan ten vorigen jare.

AMELAND, 20 December.

Het zal, inzonderheid den bewoneren der noordelijke provinciën van ons Vaderland, voorzeker aangenaam zijn, van wege de directie te vernemen, dat de sinds lang en veelzijds geuite wensch omtrent eene zeebad-inrigting op het daartoe bijzonder geschikte eiland Ameland, tegen het eerstkomende bad-saizoen vervuld staat te worden.

Met het oog op de bestaande behoefte en tevens om de zinkende welvaart van het eiland, zoo mogelijk, op te beuren, hebben eenige ingezetenen te Nes op Ameland zich vereenigd ter daarstelling van genoemde inrigting, wel bij aanvang eenvoudig, maar, zoo zij meenen, evenwel doelmatig, en, ofschoon zij in hunne hoop op eenige geldelijke ondersteuning van de zijde der Provinciale Staten van Friesland zijn te leur gesteld, zijn zij echter in hunne onderneming reeds zoo ver gevorderd, dat, bij verleende voorwaardelijke concessie van Z. Exc. den minister van financiën, als belast met het beheer van 's rijks domeinen, ten aanzien der plaatsing van het gebouw en van het gebruik van het strand, het bouwen van een wel ingerigt houten badhuis, te plaatsen aan het strand ten noorden van het dorp Nes, reeds onderhands is aanbesteed, en aangenomen geworden door *K. L. Mosterman*, timmerman aldaar, benevens de vervaardiging der aanvankelijk benoodigde badkoetsen, door *G. T. de Ruiter*, wagenmaker te Hollum; — weshalve zij meenen, nu reeds bij voorraad, op meergemelde geprojecteerde Zeebad inrigting de aandacht van heeren geneeskundigen en anderen te mogen vestigen, en haar aan de welwillende medewerking van belangstellenden ten zeerste aan te bevelen.

ASSEN, 25 December.

Gisteren werd voor het provinciaal geregtshof alhier in eene morgen- en avondzitting behandeld de zooveel gerucht gemaakt hebbende zaak van *W. Bruins*, schoen- en laarzenmaker, geboren te Zwolle en laatst woonachtig te Koevorden. Hij werd beschuldigd van in den morgen van den 21sten Julij op vier onderscheidene plaatsen te Zwolle in het openbaar te hebben vastgehecht vier gelijkluidende en eigenhandig door hem geschrevene en onderteekende geschriften, waarin hij den procureur-generaal bij 't provinciaal geregtshof in Overijssel dreigt te zullen vermoorden, wanneer hij niet nog dien zelfden dag zekere daarin aangeduide personen liet arresteren, en voorts denzelfden procureur-generaal bij dat geschrift toevoegt, dat hij was een godschender, schurk en meineedige.

Er werden negen getuigen gehoord, waaronder vier geneesheeren, die den zielstoestand van den beschuldigde gedurende een' geruimen tijd hadden gadegeslagen en onderzocht, en waarvan twee tot het resultaat kwamen, dat de beschuldigde was lijdende aan monomanie en dat in zoodanigen toestand het hem ten laste gelegde feit was bedreven en alzoo hem niet kon worden toegerekend. De verklaringen der overige getuigen liepen over het feit zelf: één o. a. verklaarde *W. Bruins* te hebben betrapt, terwijl hij bezig was een der die bedreigingen inhoudende papieren aan te plakken. De beschuldigde erkende het feit te hebben gepleegd en betuigde het gedaan te hebben, om in handen der justitie te geraken en om zoodoende gelegenheid te hebben zich over vermeend onregt te beklagen en daarvan herstel te verkrijgen.

De heer procureur-generaal betoogde, dat de beschuldigde werkelijk moest geacht worden tijdens het plegen van het feit in een' staat van waanzin te hebben verkeerd en requireerde op dien grond, dat het hof zou verklaren, dat het bedreven feit ten zijnen aanzien noch misdaad noch wanbedrijf opleverde en hem dien ten gevolge zou ontslaan van alle regtsvervolgingen. De verdediger, de heer mr. *H. van Lier*, toonde aan, dat de opvatting van het openbaar ministerie de ware was, betoogde dat zoo al hier niet aan volslagen waanzin kon gedacht worden, de beschuldigde toch blijkbaar tijdens het plegen van het feit in een' toestand had verkeerd, waarin hij niet het volle gebruik had zijner verstandelijke vermogens, en hij alzoo niet kon gezegd worden vrij en des bewust te hebben misdreven. De verdediger drong op grond van een en ander op zijne vrijspraak aan. De uitspraak is bepaald op aanstaanden Vrijdag, 's morgens om 10 uur.

— Door den minister van binnenlandsche zaken is onder dagteekening van den 23sten dezer aan de heeren *J. Klijn*, te Assen; gebroeders *Goedkoop*, te Amsterdam; *A. A. Visser*, *Kz.*, te Sliedrecht, en *P. Langeveld*, *Pz.*, te Hardinxveld, concessie verleend tot het graven en exploiteren van een kanaal in de provincie Drenthe, aanvang nemende uit de Drentsche hoofdvaart in de gemeente Smilde, en leidende langs het gehucht Hijken, door de markten van Zwiggelen, Erp, Orvelte, Wezup en Noordsleen tot en door de veenen van Odoorn, en van daar door de markten van Emmen en Westenesch tot in de Noord- en Zuidbarger veenen onder de gemeente Emmen, met twee zijtakken in de gemeente Odoorn, en eene wijk in het Bergermeer.

— Langs de Nieuwe vaart van Schoonebeek naar Zuidberge ziet men onderscheidene huizen, die van turf of zoden, in klei gemetseld, worden opgezet en van binnen en buiten met kalk overgepleisterd, zoodat zij geheel het aanzien hebben van eenen gewonen witten muur. Gedekt door daken van pannen of stroo, en voorzien van een' houten schoorsteen, leveren deze huizen, hoe weinig kostbaar ook, evenwel eene geschikte woning op en een goed uiterlijk aanzien tevens.

GRONINGEN, 27 December.

Vrijdag den 24sten heeft de staatsraad commissaris des Konings in deze provincie zijne betrekking overgedragen in handen van het oudste lid van Ged. Staten den heer J. HOMAN, die voorloopig deze functiën zal waarnemen.

— Door hh. curatoren onzer hoogeschool is heden morgen, in het bijzijn van den hoofd-ingenieur van den waterstaat, in een der lokalen van die hoogeschool bij inschrijving en opbod aanbesteed: Het doen van de noodige herstellingen en het onderhouden van al de akademische gebouwen, met de leverantie van alle daartoe benoodigde materialen, van den 1sten Januarij tot ultimo December 1853.

Hierop zijn 14 biljetten van inschrijving ingekomen. De inzet werd bepaald op *f* 1500, telkens met *f* 20 verhooging en is J. DE VRIES, timmerman alhier, hiervan aannemer geworden voor *f* 1720.

— Op de markt van Vrijdag l.l. was het getal aangevoerde geslagte varkens, dat ter verkoop werd aangeboden, gering, zoodat de handel dan ook van weinig beteekenis was, en de prijzen bepaalden zich bijna algemeen naar die van de vorige markt.

— Op den 19den dezer werd door den fortificatie-opzigter alhier ontdekt, dat er 47 stuks fraaije boomen, staande op den wal in den dwinger van het Kleinepoortje, *de Drenkelaars dwinger* genoemd, allen op eene hoogte van pl. 3 à 4 voeten boven den beganen grond voor eenige dagen door eene kwaadwillige hand kringvormig, sommigen op twee plaatsen, zijn ingezaagd ter diepte van 3 a 4 duim; — zeer waarschijnlijk is dit geschied met het doel om deze boomen te doen sterven. — Velen zullen zich herinneren dat dergelijke kwaadwilligheid voor eenige jaren insgelijks met eenige boomen heeft plaats gehad aan den Zuidwestkant van genoemden dwinger en dat toen een vijftal ten gevolge daarvan zijn te loor gegaan. Wij vernemen dat er ijverig onderzoek wordt gedaan om de dader of daders van dit zeer laakbaar feit op te sporen.

— In den nacht van Vrijdag op Zaturdag, alsmede in den nanacht van gisteren en heden den ganschen dag hebben wij

hier zware stormen. Ongelukken hebben wij tot heden nog niet te betreuren, maar hier en daar is wel eenige schade aan huizen toegebragt, en is de mastkraan, staande op de scheepswerf van KATER en MEULMAN, heden middag bij den grond afgeknapt.

— Van *Zuidhorn* meldt men ons, dat de heer burgemeester dier gemeente het nieuwjaarsbedelen heeft verboden, en men er eene commissie is verzocht, om eenig geld bijeen te verzamelen, om aan de behoeftigen op de eene of andere wijze uit te deelen. — Alle weldenkenden vereenigen zich met dien maatregel en blijven ook niet achter om denzelven te bevorderen.

Ook uit *Zuidlaren* berigt men ons, dat in die gemeente het zoogenoemd *nieuwjaarsloopen*, vooral van vreemden, zooveel mogelijk zal worden geweerd. Deze maatregel is te meer prijzenswaardig, zegt de berigtgever, wanneer men bedenkt, dat in het laatstvoorleden jaar op den eersten dag van hetzelve meer dan 300 personen van *buiten* de gemeente tot op eenen afstand van zes en zeven uur, aan de huizen der ingezetenen tot het inzamelen van nieuwjaarsgiften hebben rondgeloopen, en dat de aldus ingezamelde centen door verre de meesten in herbergen en kroegen in oneere worden verteerd, voor dat zij de plaats hunner woning weder hebben bereikt. Het armbestuur alhier in vereeniging met het plaatselijk bestuur heeft dan ook zeer te regt begrepen, dat het tegengaan van soortgelijke handelingen, zoowel in het belang is van de personen zelve als in dat van behoeftige medeingezetenen, en dat door die ongestoord toe te laten het *pauperismus* op eene onverantwoordelijke wijze wordt in de hand gewerkt.

— Directeuren der te Rotterdam gevestigde *Zuid-Hollandsche Maatschappij tot Redding van schipbreukelingen* hebben besloten o. a. te doen uitreiken: aan F. W. PRONK, voerende het Nederlandsche schoonergaljootschip *Gesina Jantina*, te huis behoorende te Veendam, *de Gouden Medaille*, voor zijne redding, op eene zonderlinge en hoogst gevaarlijke wijze, der equipage, bestaande in negen personen van de ten Noord-Oosten van Ameland gezonkene Zweedsche schooner *Marie*, gevoerd door kapt. E. A. AHRENS, te huis behoorende te Rostock, en hen na buitengewone gelukkige pogingen, onder Oostmahorn, van waar zij naar de Zoltkamp veilig zijn vertrokken, — te hebben binnengebragt.

— Het Nederl. barkschip *Laura en Adèle*, van Amsterdam, is den 13den October j.l op 2 gr. z. br. en 21 gr. w. l. verbrand. Het scheepsvolk en de kapitein, met vrouw en 2 kinderen van 1½ en 2 jaren, te zamen 19 personen, hadden zich in hun nachtgewaad in de booten gered, en dreven den 14den October in zee rond, toen zij door kapt. A. BRUCE, voerende het schip *Hibbert*, van Liverpool, werden bemerkt, gered en den 14den Oct. te Bahia aan land gebragt. Kapitein BRUCE had in den nacht de vlammen gezien; en eenige uren te voren de *Laura en Adèle* gepraaid hebbende, hield hij dadelijk op het vuur aan. Digt bijgekomen, vond hij het wrak verlaten, maar, in de overtuiging, dat het scheepsvolk niet ver af kon wezen, bleef hij in de nabijheid. Bij het aanbreken van den dag werden de schipbreukelingen in de booten drijvende gezien en spoedig opgenomen. Daar zij niets hadden kunnen medenemen dan een weinig water, was hun toestand allerongelukkigst, en zouden ze het niet lang in de booten hebben kunnen uithouden.

De gemeenteraad van Leiden heeft in zijne zitting van den 23sten Dec. eene verordening vastgesteld op het losloopen van honden, waarbij is bepaald, dat gedurende den tijd, door den burgemeester te bepalen, geene honden mogen losloopen, dan voorzien van een' muilband, van welken muilband een model op het bureau van politie te bezigtigen zal zijn. De honden, die alsdan niet voorzien zijn van zoodanigen band, moeten worden opgevangen, terwijl de eigenaars met eene geldboete zullen worden gestraft; de honden die opgevangen zijn en binnen tweemaal vierentwintig uren niet worden opgevraagd, zullen worden afgemaakt. Al de honden die dol zijn, of vermoed worden dit te wezen, gelijk ook alle door dergelijke gebeten wordende honden zullen terstond worden afgemaakt. Andere beesten, door eenen dergelijken hond gebeten, die op straat worden gevonden, zullen worden opgevangen en bewaard, tot dat alle vrees zal geweken zijn. Bij ontdekking van watervrees zullen zij terstond worden van kant gemaakt. Voorts zal elke eigenaar, wiens hond gebeten is door eenen anderen, dol zijnde, of zulks vermoed wordende, verpligt zijn hiervan terstond aangifte te doen, op straffe van eene geldboete. Eigenaars van andere in dien staat verkeerende beesten zijn verpligt dezelve terstond, op aanvrage, aan de politie af te geven, insgelijks op straffe eener geldboete. Deze dieren zullen alsdan gedurende 50 dagen, voor rekening der eigenaars, onder toezigt blijven en mogen niet worden teruggegeven voor dat alle vrees zal zijn geweken.

Vooruitgang der Daguerreotypie.

De daguerreotype is tot zulk eene hoogte geklommen, dat men daarmede reeds zeekaarten vervaardigt en opnemingen der oevers en kusten bewerkstelligt. De heer MACAIRE, te Parijs, heeft de snelheid, waarmede een voorwerp wordt opgenomen, tot zulk eene hoogte gebragt, dat hij een paard in den galop, een' vogel in de vlugt vat. Hij zal dezer dagen een levensgroot portret van den Keizer vervaardigen. Men zegt, dat er eene commissie zal benoemd worden om door middel van deze kunst al de kusten van Frankrijk op te nemen. Er is reeds eene stoomboot aangewezen, welke haar daarbij ten dienste zal staan.

Onder de zonderlinge boekwerken kan men onzes inziens ook de volgende rangschikken:

ÆGIDIUS GUTHMANUS schreef over de vijf eerste verzen van het boek *Genesis*, eene inleiding van 24 boeken.

Senior PLITT, van Frankfort a M., schreef over het geloof der ongeboren kinderen, Frankfort bij Klause 1680, 8vo.

G. MATTHEUS gaf een werk uit, „over de slechte vrouwen der geleerden" (Dissertatio de malis eruditorum uxoribus) Leipzig 1705, 4to.

De Spaansche dichter LOPEZ DE VEGA, heeft een cyclus van 5 Novellen geschreven, waarvan de eerste geene *a*, de tweede geene *e*, de derde geene *i*, de vierde geene *o* en de vijfde geene *u* bevat.

Zoo schreef wijlen de predikant SCHARP te Rotterdam, eene leerrede zonder de letter *r*, en nog onlangs een onzer dichters eene legende zonder *e*, eene sage zonder *a* en eene sprook zonder *o*.

REDEVOERINGEN, uitgesproken in de Eerste Kamer der Staten Generaal, in de zitting van den 20sten December, bij de beraadslagingen over het *ontwerp van wet tot bekrachtiging eener provinciale belasting in Zeeland* (*steigers en aanlegplaatsen*).

De heer Cremers.

I.

De eerste spreker uit Friesland heeft een bezwaar tegen dit wets-ontwerp gevonden daarin, dat het aan de wetgevende magt invloed zou geven op zaken, waarmede zich die magt zich tot nog toe weinig heeft bezig gehouden. Hij vond het niet raadzaam dat de kring der bevoegdheid van de wetgevende magt wierd uitgebreid; dat bezwaar deel ik, en in sommige opzigten in nog veel sterkeren graad; een van beide is, naar mijn inzien, waar: òf de wetgevende magt is bevoegd, òf zij is geheel en al onbevoegd om mede te werken tot het daarstellen van zulk eene heffing, als waarvan hier sprake is. Is die heffing eene belasting, dan geldt art. 129 der Grondwet, maar verder dan dat artikel mag niet gegaan worden; is het geene belasting, dan geldt ook daaromtrent art. 133 der Grondwet, luidende: „De Koning heeft het vermogen de besluiten der staten, die met de wetten of het algemeen belang strijdig zijn, te schorsen of te vernietigen." Is het dus hier geene belasting, dan geloof ik dat wij door de goedkeuring van het wets-ontwerp den Koning zouden kunnen belemmeren in zijn regt tot schorsen of vernietigen, dat hem volgens de grondwet toekomt. Maar hoe groot dit bezwaar ook moge zijn, de vraag blijft bij mij nog onbeslist: is deze heffing belasting in den zin van art. 129 der Grondwet?

De leden dezer Kamer, die hebben betoogd dat de heffing geene belasting is, en dat dus de wetgevende magt onbevoegd is om er toe mede te werken, hebben bij mij op sommige punten een veel sterkeren indruk te weeg gebragt, dan wel het gevolg was van hetgeen daarover elders, ook in de andere Kamer, is gezegd geworden. Maar ik heb uit de beide discussiën dit geleerd: dat het zeer gevaarlijk is bij eene vraag als deze, bepaald en sterk aan zijne eigene individuele meening te blijven hangen. In eene andere discussie heeft men gevraagd: is deze heffing eene belasting? en het antwoord, dat men zich daarop gaf, luidde ontkennend; men gaf daar eerst eene bepaalde definitie aan dat woord *belasting*, en daarna zeide men met eene soort van triomf: zie gij nu wel, het is geene belasting, het ligt buiten mijne definitie. Die redenering heeft op mij een' geheel anderen indruk gemaakt; want wanneer ik mij houd aan de definitie, door hen aan het woord *belasting* gegeven, dan is het voor mij klaar en duidelijk, dat deze heffing werkelijk eene belasting moet zijn, en ik kom dus juist tot een resultaat tegenovergesteld aan dat hetwelk zij uit hunne eigene definitie hebben getrokken.

De spreker uit Friesland, die hier het eerst het woord heeft gevoerd, heeft eene andere omschrijving van *belasting* gegeven; hij heeft gezegd: belasting moet strekken om te voorzien in de kosten van het algemeene huishouden der provincie of der gemeente. Ik weet niet of *die* definitie de juiste is; ik voor mij zie eigenlijk niet in, wie van ons wel duidelijk en voor vast zal kunnen zeggen wat voor belasting zal moeten worden gehouden; maar ik vraag dan toch aan den geachten spreker uit Friesland: waarom komt deze heffing niet in het algemeene huishouden te pas; moet dat huishouden niet zorgen voor de instandhouding van de steigers, hetzij de opbrengst daarvan groot is, hetzij die gering is! Wanneer de opbrengst minder bedraagt dan benoodigd is om de onkosten van die steigers te dekken, moet dan de algemeene kas niet het ontbrekende aanvullen? Is deze heffing dus ook niet belasting in den geest van de definitie door dien geachten spreker gegeven? Of ook zijne definitie de ware is, durf ik niet zeggen; maar dit alles heeft bij mij deze overtuiging doen geboren worden, dat het moeijelijk en gevaarlijk is, om hier te veel te willen hechten aan eene eigene individuele opvatting van den zin van dat eene woord *belasting*, waarvan hier alles afhangt.

Bij mij heeft dit alles ook vervolgens deze meening doen ontstaan; wanneer, volgens het Gouvernement, dat de zaak beter kan overzien dan wij hier elk afzonderlijk daartoe in staat zijn, belasting in dien zin wordt opgevat, dat deze heffing daartoe behoort; wanneer dat denkbeeld is goedgekeurd door de overgroote meerderheid der Tweede Kamer, die deze wet niet zou hebben aangenomen, indien deze heffing in den geest en in de opvatting der groote meerderheid niet wenschelijk en volgens de Grondwet als eene belasting ware beschouwd; wanneer ik dat bedenk en wanneer ik dan daarbij overweeg, dat naar mijne beschouwing de roeping dezer Kamer in de eerste plaats is, te zorgen dat er geene inbreuken op de Grondwet geschieden, dat wanneer zij zegt: er heeft inbreuk plaats, dan een twijfel niet voldoende is, maar men dan stellig overtuigd en zeker moet zijn, dat de Grondwet is geschonden, — wanneer ik dit alles bedenk en overweeg, dan acht ik mij niet bevoegd om te zeggen, dat hier strijd bestaat met de Grondwet, want er bestaat bij mij nog altijd de twijfel of deze heffing belasting is of niet; maar ook niet meer.

Ik zie dus geen grond om de wetgevende magt in dezen onbevoegd te verklaren, en ik zeg er nog dit bij: indien deze wet, in plaats van deze strekking, eene tegenovergestelde strekking had, de strekking namelijk, om ten allen tijde het gouvernement of de uitvoerende magt de bevoegdheid te geven om over zulke heffingen, over tollen, over alle heffingen voor dergelijke werken daargesteld, te beslissen, en indien dus de wetgevende magt geheel en al en voor altijd zou afstand doen van hare magt om hierin tusschen beide te treden, dan zou de maatregel gevaarlijk kunnen zijn, omdat hij dan een' altijddurenden invloed zou hebben; maar in dit geval kan er op ieder oogenblik redres plaats hebben. Wij kunnen dit wetsontwerp goedkeuren, zonder ons voor het vervolg te binden. Ik zie dus hierin gering bezwaar; ik zou veel meer bezwaar hebben tegen eene wet van eene tegenovergestelde strekking; maar ik meen ten slotte, en op het hoofdpunt terugkomende, geene bevoegdheid te hebben om, op grond van eene individuele overtuiging, die mijns inziens zelfs niet vast genoeg kan staan, te zeggen, dat het gouvernement en de groote meerderheid der Tweede Kamer zich zoo zeer in de opvatting, geest en bedoeling van het woord *belasting* hebben bedrogen, dat ik deze wet daarom als ongrondwettig zou moeten beoordeelen. Ik zal dus stemmen voor de wet.

II.

De geachte spreker uit Zeeland (de heer *de Jonge van Ellemeet*) heeft straks een argument, door mij bijgebragt, aangeroerd, en daarbij te kennen gegeven, dat dit argument weinig indruk op deze Vergadering zal maken. Ik vleide mij daarmede ook niet; ik heb straks mijn gevoelen gezegd; indruk maken laat ik gaarne aan anderen over, hoewel het mij aangenaam zoude zijn geweest zoo mijne woorden invloed hadden gehad op de Vergadering en op dien spreker. Maar wat ik ongaarne zie, is dat hetgeen ik gezegd heb, anders begrepen wordt dan ik het bedoelde. Zoo als het door dien spreker is voorgedragen, zou mijn eenige grond gelegen zijn in de groote meerderheid, waarmede de Tweede Kamer deze wet heeft aangenomen. Een betoog getrokken uit een getal stemmen is op zich zelf misschien nimmer een afdoend argument. In dit geval is het ook niet alles wat ik gezegd heb. Het zijn slechts eenige woorden, die meer dan de andere de aandacht van dien spreker schijnen te hebben getroffen. Mijne bedoeling, en ik meen ook mijne woorden, was deze: van de beteekenis van het woord „belasting" kunnen verschillende opvattingen zijn; er is vóór en tegen deze of gene opvatting te zeggen; eene stellige wettige bepaling is niet gevonden. Dan mag ik ten slotte niet voorbijzien, dat ik mijne individuele opvatting niet altijd mag stellen tegenover die van vele anderen, en dat, wanneer het gouvernement, wanneer de overgroote meerderheid der Tweede Kamer dit woord in dezen of genen zin opvat, het vermoeden bestaat, dat die opvatting de juiste is, zoodat ik in dat geval gerust het woord „belasting" opvat in dien zin, die mij zal toelaten deze wet aan te nemen. — Ik zeg, ik wil de meening van vele anderen, die door het land zijn geroepen om over 's lands belangen te oordeelen, niet afkeuren. Vooral in eene zaak waar omtrent twijfel bestaat, zoo als hier het geval is, mag ik niet door tegen te stemmen, het Gouvernement en de groote meerderheid der Tweede Kamer veroordeelen.

Zitting van den 21sten December.

Beraadslaging over hoofdstuk III der begrootingswetten (*Departement van Buitenlandsche Zaken*).

De heer Cremers.

Het zou mij om meer dan ééne reden aangenaam geweest zijn het woord over dit onderwerp niet te voeren. In hetgeen evenwel door de sprekers, die tot dusver gesproken hebben, gezegd is, vind ik een punt, dat, naar mijne meening, in deze Vergadering niet onaangeroerd moet blijven

Ik zal den spreker uit Gelderland niet volgen in hetgeen hij opgeeft als de historische ontwikkeling van den post, die thans op de begrooting door hem wordt gewenscht. (*) Ik moet gelooven, dat hij is ingedrongen èn verleden jaar èn thans in de meening, de bedoeling, de overtuiging van al die leden der andere Kamer, welke voor of tegen de toen aanhangige amendementen hebben gestemd, en dat dus de loop der zaken werkelijk zoodanig is geweest als hij ze voordragt; ik zie daarin evenwel geene reden om mijne stem in dezen of genen zin uit te brengen. Ofschoon ik onder diegenen behoor, die veel liever den post van *f* 6000 weder op de begrooting zouden wenschen geplaatst te zien, omdat ik geloof dat hij den Minister in staat kan stellen om op verschillende wijzen in aanraking te komen met de vertegenwoordigers van andere landen, een omgang die nuttig kan zijn voor het Vaderland, — zie ik in het gemis geene redenen om het hoofdstuk af te stemmen.

Maar er is iets door hen gezegd waartegen ik bijna zou wenschen te protesteren, namelijk dat aan het bestaan van een' post van *f* 6000 de eer van het Land verbonden zou zijn, gelijk die sprekers beweerd hebben. De spreker uit Gelderland heeft de eer van het Land met dezen post slechts in ik weet niet welk verband willen brengen. Dit kan mijns inziens niet zoo zijn: *ware* de eer des Lands er werkelijk aan verbonden, ik geloof dat ieder onzer de begrooting zou en zoude moeten afstemmen, omdat die begrooting dan zou zijn eene vlek op de eer des Lands, waartoe niemand in ons midden zijne toestemming zou willen geven. Ik geloof, dat te regt in de andere Kamer gezegd is: „het woord *eer* behoort hier *niet*." De eer des Lands staat oneindig hooger en blijft ongeschonden even als immer; moest hier niet op die wijze worden gemoeid; de belangen alleen des Lands kunnen er mede gemoeid zijn. Het komt mij daarom voor dat de wensch, dat deze post in het volgende jaar weder op de begrooting gebragt worde, zeer goed kan gepaard gaan met de aanneming van dit hoofdstuk zoo als het thans voor ons ligt.

(*) De post n.l. van *f* 6000 tafelgeld voor den minister van buitenl. zaken, die in de Tweede Kamer, op voorstel van den heer REINDERS, was verworpen.

De heer de Sitter.

Ik zal met zeer weinig woorden verklaren dat ik vóór dit hoofdstuk zal stemmen. Ik betreur zoo zeer als iemand, dat de post van *f* 6000 daarop niet voorkomt. Maar om die *f* 6000 wil ik ongaarne aanleiding geven tot eene bepaalde zekere botsing tusschen de beide Kamers. Die het wel meent met de regering — en dit vlei ik mij te doen — moet alles vermijden wat tot zulk eene botsing kan leiden. En die botsing zal daaruit onvermijdelijk voortkomen. Het is toch niet te denken, dat de Tweede Kamer, na eenmaal dien post te hebben geschrapt, eene begrooting, waarop die post weder voorkwam, zou aannemen. Verwerpt nu de Tweede Kamer de begrooting op nieuw, dan zijn wij in hetzelfde labirinth en dan zou òf de Eerste Kamer moeten zwichten òf van gouvernementswege daarin moeten worden voorzien. De regering zou aan die botsing een einde moeten maken. Ik zal dus, naar de inspraak van mijn hart, vóór deze begrooting stemmen.

Zitting van den 22sten December.

Beraadslaging over het wets-ontwerp *tot vaststelling der middelen tot dekking der uitgaven voor het dienstjaar* 1853.

De heer Cremers.

Voor weinige oogenblikken slechts vraag ik het woord over een ondergeschikt gedeelte van dit hoofdstuk, waarop ik reeds eenmaal de aandacht van den minister van financiën heb gevestigd. Het betreft de kleine schipperij, of die schippers die nu eens binnen en dan weder buiten varen, en thans nog het volle bedrag betalen, namelijk èn dat van binnen- èn dat van buitenschippers. De minister van financiën heeft vroeger gezegd, dat de klagt dier schippers billijk was, maar dat het beginsel in de patentwet ligt. Die wet had nu eenmaal de binnen- en buitenschipperij als twee afzonderlijke beroepen beschouwd. Ik neem aan dat dit waar is, ik neem aan dat de fout ligt in het beginsel en niet in de uitvoering der wet. Maar in allen gevalle is de billijkheid dier klagt eenmaal erkend en dus behoort de wet in dit opzigt te worden gewijzigd. Ik reken dit van belang niet alleen voor de schipperij, maar ook voor de geheele maatschappij. Voor de schippers, wanneer zij, door een dubbel regt getroffen, belemmerd worden na eene reis op zee eene andere binnengaats te doen. Gaan zij, betalen zij dat dubbel regt, dan volgt daaruit, dat zij die overbodige kosten moeten vinden op de vrachten, hetzij dit kome op de consumenten, die het door hen aangevoerde willen verbruiken, hetzij op diegenen, die dit om andere redenen voor hunne nijverheid noodig hebben. Dat dubbele regt heeft dus nadeeligen invloed op de nijverheid, daar het de productiekosten vermeerdert. Dit het geval en de klagt erkend zijnde, belet niets de gerezen klagt weg te nemen.

Als er eene fout is in de wet op de middelen, waardoor de schatkist nadeel heeft te lijden, de minister weet — het is ons nog onlangs gebleken — de middelen te vinden om die fout te herstellen en aan de schatkist te bezorgen wat haar toekomt. Ik geloof, zonder nu de geheele wet op de middelen aan te tasten, dat de minister op diezelfde wijze moet trachten, ook al is dit ten nadeele der schatkist, eene grief der ingezetenen op te heffen. Voor mij althans is dit van genoeg gewigt, dat eene niet-opheffing van die klagt, in het volgend jaar van invloed zou kunnen zijn op de stem, die ik omtrent de geheele wet op de middelen zou uitbrengen.

(*Ingezonden.*)

Reeds voor geruimen tijd las men in de *Groninger-* en *Prov. Gron. Couranten*, dat de gemeentebesturen van Groningen en de Nieuwe Pekela vergunning van heeren ged. staten hadden aangevraagd tot het aanleggen eener bargedienst tot vervoer van personen en goederen van hier op Groningen vice versa.

Zeer kort daarop bleek het dan ook, in eene alhier gehoudene raadsvergadering, dat de aangevraagde dienst door heeren ged. staten was toegestaan.

In diezelfde vergadering werd ook gelezen eene missive van hh. burgemeester en wethouders der gemeente Groningen, inhoudende verzoek, alhier een concept-reglement en tarief van vrachtgoederen te ontwerpen, aangezien hh. burgemeester en weth. ter dezer plaatse, beter met de ligging en omstandigheden dezer plaats bekend waren, — waarop zulks onmiddellijk is geschied en gereedelijk aan de regering van Groningen opgezonden.

Na een tijdsverloop van ¼ jaar kwam dan eindelijk het ontworpen stuk alhier terug, met de niet geringe aanmerking van hh. burg. en weth. van Groningen, dat het de bedoeling van hunnen kant was (om reden dat schuit barge genoemd wordt) niet anders te mogen vervoeren dan personen met hunne goederen.

Daarop is het hier in handen eener commissie gesteld, welke in de raadsvergadering van den 1sten December l.l. heeft gerapporteerd, dat zij zich in geenen deele konde vereenigen met het voorstel van hh. burg. en weth. van Groningen, daar zij vermeenen niet eene aanvrage te hebben gedaan, om alleen passagiers met hunne goederen te vervoeren, maar wel degelijk de meening was geweest, om voor de gemeente Nieuwe Pekela en de gemeente Groningen een eigen veer te erlangen, zooals bijkans in iedere gemeente (hoe klein ook) plaats vindt, en dat het niet geheel en alleen ingerigt zoude worden voor het reizend publiek, maar ook, dat het de handelsstand daardoor zoude bevorderen, om in de gelegenheid te zijn de vrachtgoederen van hier op Groningen en terug, altijd per dag te kunnen verzenden, 't welk zeker bloei en welvaart voor beide gemeenten moet aanbrengen.

In het rapport kwam o. a. voor (dat hoe ongaarne ook), indien de regering van Groningen zich niet met het aangeboden reglement en tarief van vrachtgoederen konde vereenigen, zijl. zich gedrongen gevoelden het hooger te beroepen, door de overtuiging, dat zij in het volle regt waren, en dat huns inziens, geene tegenhouding konde zijn van het beoogde algemeen belang van beide gemeenten, maar de tegenwerking alleen te gronden op personele belangen.

Dit een en ander is dan ook in genoemde vergadering met algemeene stemmen aangenomen, en daarbij besloten, zulks onmiddellijk aan hh. burg. en weth. der gem. Groningen kenbaar te maken.

Men ziet met belangstelling eerstdaags het stuk terug, opdat eenmaal onze hoop verandere in het bestaan.

Eenige notabele Ingezetenen van N. Pekela.

Kerknieuws.

GRONINGEN, 27 December. De weleerw zeer gel. heer *J. de Grient Dreux* trad op den avond van den eersten Kersdag, in de Martinikerk, voor het laatst als hulpprediker voor deze gemeente op. Aan het slot zijner rede sprak hij een kort woord tot afscheid van — en hartelijken dank aan de gemeente, in welke hij bijna een jaar mede was werkzaam geweest tot verderen opbouw van de kerk van Christus.

— Z. M. heeft goedgekeurd de beroepingen van predikanten, uitgebragt door de kerkeraden van de Herv. gem. te Nieuw Vossemeer en Halsteren op *H. I Krol Lz.*, pred. te Herkingen; van de Herv. gem. te Apeldoorn op *N. H. de Graaf*, pred. te Elden, en zulks ter vervulling van de nieuw ingestelde tweede predikantsplaats bij voormelde gem.; van de Herv. gem. te 's Heer Arendskerke en Baarsdorp op *C. Giltay P.Az.*, pred. te Krabbendijke; van de Rem.-geref. gem. te Rotterdam op *C. W. van der Pot*, pred. bij de Rem.-geref. gem. te Leiden en Noordwijk.

— Ter vervulling van de vacature, ontstaan door het emeritaat van ds. *Hering*, te Middelburg, is door den grooten kerkeraad bij de Evangelisch Luthersche gemeente aldaar, den 15den dezer, het volgend twaalftal, alphabetisch gesteld, geformeerd: dd. *Andreae*, theol. doct. te Zierikzee; *Barbiers*, te Gouda; *Becker*, te Vlissingen; *Bückman*, te Tiel; *Engel*, te Kuilenburgh; *Jutting*, rustend predikant van Batavia; *Kerbert Jr.*, te Monikkendam, *Kinderman*, te Doetichem; *Knackwoerst*, te Doesburg; *Loch*, te Groede, *Loman*, te Deventer en *Roll*, te Edam, en vervolgens op het zestal geplaatst: dd. *Bückmann*, *Jutting*, *Kerbert*, *Kinderman*; *Loman* en *Roll*.

— Van Haulerwijk zijn wij verzocht nog te melden, dat bij gelegenheid der kerkinwijding door den heer burgemeester jonkheer *G. W. F. Lyclama a Nijeholt*, ten behoeve onzer kerkvoogdij, de aanzienlijke som is gegeven van *f* 100.

GRONINGEN, 25 December. Heden mogt de Christel. Afgesch. Gereformeerde gemeente alhier voor het eerst vergaderen in het door haar nieuwgebouwde kerkgebouw, daar die gemeente, om de beperktheid en zwakheid van het oude kerkgebouw, de vergunning van het Edel Achtbaar bestuur dezer stad hadden bekomen, om hetzelve tijdelijk in gebruik te mogen nemen, totdat de noodige en aangevraagde toestemming van Z. M. den Koning terug zou zijn ontvangen.

Naar wij vernemen is reeds heden de toestemming van Z. M. ontvangen tot het aanvaarden van dit kerkgebouw, en zal de inwijding bij gevolg eerstdaags plaats hebben.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.

BIJVOEGSEL
tot de Groninger Courant van den 31sten December 1852, no. 105.

NIEUWSTIJDINGEN.

ZUID-AFRIKA.

Er zijn berigten van de Kaap ontvangen tot den 20sten November j.l. Het dagblad *Cape Town Mail* van den 20sten November zegt in het overzigt van de voorvallen der jongstverloopen dagen o. a. het volgende:

„De synode der Nederduitsche Hervormde kerk heeft aan den luitenant-gouverneur, ter overzending aan de regering des moederlands, de volgende kernachtige en veelbeteekenende verklaring ingediend:

„„Wij, leeraars en ouderlingen der Nederduitsch-Hervormde kerk in Zuid-Afrika, in eene synode vergaderd; gezien hebbende dat een door het regeringsblad dezer kolonie afgekondigd koninklijk schrijven den titel van *Lord Bisschop der Kaapstad* geeft aan den voornaamsten geestelijke der vereenigde kerk van Engeland en Ierland aan de Kaap de Goede Hoop; ook in een officiëel stuk de opgave gezien hebbende dat „de kerkprovincie der Kaapstad eene bevolking bevat van 750,000 zielen", waaronder alzoo de geheele bevolking der kolonie en der nabij gelegen landstreken moet begrepen zijn; verder opgemerkt hebbende dat de gezegde bisschop zich zelven noemt *den eersten bisschop van Gods kerk* hier te lande; buitendien door eene officiële mededeeling bekend geworden zijnde met zijn verlangen om bij plegtigheden den voorrang te hebben en met den rang hem door het gouvernement des moederlands toegekend; — achten wij het noodig, in deze onze eerste vergadering na de oprigting van een bisdom der vereenigde kerk van Engeland en Ierland in Zuid Afrika, te verklaren, ten einde elk misverstand ten opzigte onzer stelling voor te komen, dat, terwijl de Nederduitsch-Hervormde kerk van Zuid-Afrika, schoon het oudste en verreweg talrijkste godsdienstige genootschap in Zuid-Afrika, geenen voorrang vordert boven eenigen anderen tak der kerk van Christus, en in vrede, eenigheid en broederliefde wenscht te leven met allen die, bij verschil in uiterlijke vormen of beginselen van kerkbestuur, met haar de groote beginselen der kerkhervorming handhaven, — zij echter *weigert* eenen titel van eenigen geestelijke of eenige godsdienst te erkennen, welke eene aanspraak op meerderheid of gezag over hare eigen kerkelijke overheden of ledematen te kennen geeft, noch eenige aanspraak op voorrang van de zijde van een of ander godsdienstig genootschap zal eerbiedigen.""

TURKIJE.

Volgens bijzondere mededeelingen uit Konstantinopel, weigert de Turksche regering de verantwoordelijkheid op zich te nemen, om ten behoeve van Frankrijk, *Abd-el-Kader* te Brussa te bewaken. Men verzekert zelfs, dat zij zeer ongaarne het verblijf van den emir op haar grondgebied ziet en slechts daarin toegestemd heeft op het dringend verzoek van den keizer, in wien zij voor de toekomst een' nuttigen bondgenoot hoopt te vinden. *Abd-el-Kader* is, inderdaad, de meest vereerde en voornaamste voorvechter der orthodoxe partij. Hij is, of wordt gehouden voor een' afstammeling der Ommajadische Kalifen, en bij gevolg, voor den eigenlijken plaatsvervanger des Profeten. Dit, gevoegd bij zijne ontzag verwekkende houding, zijne natuurlijke begaafdheden en welsprekendheid, alsmede wat hij reeds voor het geloof geleden heeft, moet noodwendig op de dweepzieke Moslims van Klein-Azië een' diepen indruk en hem tot een voorwerp van algemeene vereering aldaar maken. Het is derhalve zeer mogelijk, dat, in de katastrophe, waarmede het Turksche rijk zich thans bedreigd ziet, *Abd-el-Kader* nog eene groote rol zal hebben te spelen. Men houdt het zelfs voor niet onwaarschijnlijk, dat deze eventualiteit in de berekening van *Lodewijk Napoleon* lag, toen hij het besluit nam, om den Emir naar Brussa te verplaatsen.

ITALIE.

In den Sardinischen Senaat, zitting van den 23sten Dec., hield de minister van gratie en justitie voorlezing van een koninklijk dekreet, waarbij het wets-ontwerp op het burgerlijk huwelijk wordt *ingetrokken*. Een dagblad berigt, dat de discussie slechts is uitgesteld, doch dat het ministerie verklaard heeft de wet te willen intrekken.

(Het door den Sardinischen Senaat verworpen eerste artikel der huwelijkswet luidde aldus:

„De burgerlijke wet beschouwt het huwelijk alleen in verband met de burgermaatschappij, zonder zich met de door de godsdienst opgelegde pligten te bemoeijen. Uit dat oogpunt bepaalt de wet de vereischten om eene huwelijksverbindtenis te mogen aangaan, de vormen, de burgerlijke gevolgen derzelve en de regtbanken, die tot behandeling der daartoe betrekkelijke geschillen bevoegd zullen zijn.")

SPANJE.

De berigten uit Spanje zijn steeds van eenen zeer geruststellenden aard. Zoo als is medegedeeld, heeft het nieuwe ministerie *Roncali* zijn staatkundig programma uitgevaardigd in den vorm eener circulaire, welke door den minister van binnenlandsche zaken *Llorente* aan de gouverneurs der provinciën is gerigt geworden, en waarin die ambtenaren worden bekend gemaakt met de inzigten en bedoelingen der bewindslieden bij de aanstaande verkiezingen in Spanje.

Deze staatkundige geloofsbelijdenis is allerwege in Spanje met het grootste genoegen vernomen, zoowel door de menigte, als door de invloedrijkste staatslieden en hoofden van partijen. Het is thans gebleken, dat de constitutionele beginselen in Spanje vrij wat dieper wortelen hebben geschoten, dan aanvankelijk werd vermoed. Het ministerie *Bravo Murillo* had die beginselen ernstig bedreigd en tevens de Kroon eenigermate in de zaak betrokken. Uit den hoofde was het hoogst noodig, dat de gemoederen geheel werden gerustgesteld. Dit laatste is thans op de meest volledige wijze geschied.

DUITSCHLAND.

Men heeft er te Berlijn prijs op gesteld om te doen blijken, dat het keizerlijke bezoek in geen verband heeft gestaan met de buitenlandsche staatkunde. De presiderende minister *v. Manteuffel* heeft zelfs gemeend, zulks bepaaldelijk aan de vreemde gezanten hier ter stede te moeten te kennen geven. Het Fransche gezantschap heeft zich niet laten vinden, noch bij de feesten ten hove of in den schouwburg, noch bij den Russischen ambassadeur, waarschijnlijk omdat de erkenning van de waardigheid des Keizers der Franschen nog niet van de zijde der drie Mogendheden is gevolgd. Naar men verneemt, hebben de drie hoven het noodig geoordeeld, zich deswege met elkander te moeten beraden, ten einde zoo mogelijk, in overeenstemming te werk te kunnen gaan. Het is niet waarschijnlijk, dat tegen den titel van *Napoleon den derden* zal worden geprotesteerd, maar men zal zich denkelijk vergenoegen, om de aanhaling van dit cijfer te vermijden, ten einde op deze wijze de gevolgen, die uit eene erkenning van hetzelve zoude kunnen worden afgeleid, in 't midden te laten. Op zoodanig eene wijze zoude het Fransche keizerrijk als daadzaak worden aangenomen, zonder zich met verdere beschouwingen in te laten, en zoude *Napoleon*, voor de Franschen als de *derde* van dien naam, bij de drie Mogendheden alleen als Keizer *Napoleon* kunnen gelden. Een en ander vereischt echter, even als de vorm der erkenning, nadere bevestiging en toelichting.

— Men verzekerde den 24sten dezer te Weenen, dat de Koning van Pruissen binnen eenige weken in die hoofdstad zou komen, om aldaar den Keizer van Oostenrijk een tegenbezoek te brengen.

— In de jongste zitting der bondsvergadering is een voorstel gedaan, om den Hannoverschen officier, die eene uitvinding van verbeterde granaten aan den Bond heeft afgestaan, eene geldsom van 60,000 thaler tot belooning te schenken.

— De Keurhessische regering heeft afgezien van het voornemen om de leden der ontbondene Kamer, wegens hare weigering om de vroeger uitgeschreven belastingen goed te keuren, voor de regtbanken te vervolgen.

— Aan de hoogeschool te Berlijn zijn thans 1564 studenten ingeschreven; bovendien volgen nog 719 personen de verschillende cursus. Het aantal docenten is 161.

— De heer *Bergenczy*, vroeger bekend als Magyaarsch afgevaardigde bij den Landdag en commissaris van het revolutionair bewind in Zevenbergen, heeft het geluk gehad, gedurende zijn verblijf in China, niet alleen het huis, waarin de beroemde Hongaarsche reiziger, taal- en geschiedkundige *Könreszy* leefde en stierf, te ontdekken, maar ook de als verloren beschouwde schriftelijke nalatenschap in bezit te krijgen. Door de handleiding van wijlen *Könreszy* zelven en de hulp der Engelsche zendelingen ijverig geholpen, leerde *Bergenczy* het Sanscritisch van een Brangu, en bezocht de Magyaarsche stammen, wier bestaan door dr. *Gützlaff* medegedeeld was. Hij heeft steden van denzelfden naam als in Hongarije gevonden.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 26 December.

De zamenstelling van het bewind, zoo als dit morgen aan de beide Huizen van het Parlement zal worden aangekondigd, is thans bekend. De voorloopige berigten deswege zijn, wat de hoofdpersonen betreft, allezins gegrond geweest. Zie hier de volledige lijst van het nieuwe ministerie: De graaf *v. Aberdeen*, eerste lord der schatkamer; lord *Cranworth*, lord-kanselier; de heer *Gladstone*, kanselier der schatkist; lord *Palmerston*, minister van binnenlandsche zaken; lord *J. Russell*, minister van buitenlandsche zaken; de hertog *van Newcastle*, minister van koloniën; sir *J. Graham*, eerste lord der admiraliteit; graaf *Granville*, president van den raad; de hertog *van Argyle*, lord geheimzegelbewaarder; de heer *Sydney Herbert*, minister van oorlog; sir *Ch. Wood*, president van den raad van contrôle; sir *W. Molesworth*, eerste commissaris van de openbare werken.

De markies *van Landsdowne* zal eene plaats in het kabinet hebben, zonder portefeuille.

Deze staatslieden maken het kabinet uit, terwijl nog leden van het bestuur zijn: de president van den handelsraad, de heer *Cardwell*, de procureur-gen. sir *A. Cockburn*, en de solliciteur-gen. sir *W. P. Wood*.

De voorstanders van dit uit whigs en bevriende partijen bestaande ministerie vinden dit allezins geschikt, om de wenschen der vrienden van gematigden vooruitgang te bevredigen. Terwijl in *Aberdeen* en *Lansdowne* de vertegenwoordigers van de kalme hoogere staatkunde worden gezien, — terwijl van *Russell*, *Palmerston* en *Graham* de langdurige ondervinding wordt geprezen, — terwijl eindelijk in *Wood*, *Newcastle*, *Gladstone* en *Cardwell* de meesters in de beschouwingen van handels-, financiële- en koloniale zaken worden geroemd, ziet men in *Molesworth* de zucht tot hervormingen in het koloniaal bestuur, — in *Granville* en *Argyle* opkomende jeugdige talenten, — in *Cardwell* de aangevangen verbeteringen in het regtswezen gehuldigd. Men acht dit bestuur als alle waarborgen opleverende tot eene krachtige, regelmatige werking, tot het invoeren van nuttige hervormingen, tot het beschermen van den Britschen grond, tot handhaving van den vrede, en tot het bevorderen van eene vrije constitutionele regering.

Vrij algemeen vleit men zich, dat het nieuwe bestuur, door de vereenigde krachten en uitstekende talenten, in staat zal zijn, lang en tot wezenlijk nut des lands aan het roer van zaken te blijven; en dat het teeken van verzoening en verbroedering, door vroegere staatkundige tegenstanders gegeven, om het schip van staat door de uitersten heen te voeren, ook door het Parlement zal worden gevolgd. Men kan zeggen, dat, met eenige wijziging, het bestuur van sir *R. Peel* met der daad hersteld is. Zelfs is zijn minister van oorlog, *Sydney Herbert*, daarin opgetreden. Ofschoon lord *Palmerston* tot de binnenl. zaken is overgegaan, heeft hij dáár dadelijk een onderwerp te regelen, dat met den toestand van buiten eenigzins in verband staat: de zamenstelling der militie, een maatregel, dien hij gedurende zijne geheele staatkundige loopbaan heeft voorgestaan en, nog in het begin dezes jaars, ofschoon uit het bestuur, naar zijnen geest heeft weten te doen aannemen.

Terwijl de nieuwe ministers al het mogelijke hebben gedaan om krachten te verzamelen, blijft hun toch eene sterke tegenpartij te duchten. Men vergete niet, dat graaf *Derby*, hoewel het beschermend stelsel opgegeven hebbende, verklaard heeft het hoofd der beboudende partij, die in Engelsche graafschappen nog veel steun heeft, te willen blijven; dat hij over eene wel zamengesloten magt in het Parlement te beschikken heeft; dat hij *Disraëli's* heftige welsprekendheid tot bondgenoot heeft; dat er gevallen kunnen zijn, waarin de radicalen, de al te driftige vrienden van handelsvrijheid, die zijde kozen, zoodat graaf *Derby* als goed staatkundig tacticus hiervan wel eens partij zou kunnen trekken. Van daar, dat er reeds een gerucht geloopen heeft, dat eene nieuwe parlements-verkiezing zou plaats hebben; iets, hetgeen bij den drang der zaken wel niet waarschijnlijk is.

Ter beoordeeling van een en ander strekke, dat de sterkte der onderscheidene partijen in het Lagerhuis aldus verdeeld wordt: volgelingen van *Derby* 295, van *Peels* stelsel 31, Whigs 120, Iersche leden 52, Manchesterschool 102, onzeker een 50- of 60-tal.)

— Met de *Baltic* zijn tijdingen uit New-York, loopende tot den 11den dezer, ontvangen.

Te New-Orleans waren zeer belangrijke tijdingen uit Californië ontvangen, loopende tot den 16den November. De stad Sacramento is bijna geheel door brand verwoest, waarbij vele menschen waren omgekomen. Ook te San Francisco en Marysville hadden vernielende branden gewoed. De brandschade te Sacramento werd op 10 millioen dollars begroot, die te San Francisco op 150,000. Van Marysville was nog geen opgave bekend.

Eene vereeniging van burgers uit San Francisco heeft eene deputatie aan den nieuw gekozen president der Unie, generaal *Pierce*, gezonden, om hem als teeken hunner achting een' gouden ring te overhandigen. De ring is een half pond zwaar en een meesterstuk van ciseleerkunst.

— Hoe ver het de Amerikaansche scheepsbouwmeesters in den bouw hunner snelzeilers, de zoogenaamde clippers, gebragt hebben, blijkt daaruit, dat de clipper *Witch of the Waves* den weg van Canton naar Londen in 92 dagen aflegde, en de *Oriental* in 98 dagen. De gewone vaarten der clippers van China naar Londen bedroegen in dit jaar 105 tot 110, 113 en 125 dagen, en dit is reeds het mogelijke.

— Met het schroef-stoomschip *Harbinger* heeft men brieven van de Kaap-de-Goede-Hoop van den 20sten November. De met deze gelegenheid ontvangene berigten luiden gunstig. De Kaffers en de oproerige Hottentotten hebben zich niet weder kunnen hereenigen, en de ongelegenheden, waarover men zich nog aan de grenzen te beklagen heeft, bepalen zich tot strooptogten en rooverijen. Intusschen hebben de Hoofden der Kaffers zich nog niet onderworpen en zich in het gebergte teruggetrokken, alwaar zij, en inzonderheid hunne volgelingen, echter noodwendig groot gebrek moeten lijden.

De reis van het schroef-stoomschip *Harbinger*, kapitein *Lane*, met hetwelk de berigten zijn aangebragt, is allezins merkwaardig. Dit vaartuig is den 15den October van Calcutta vertrokken; heeft Madras, Mauritius, de Kaap, St. Helena, Ascension en St. Vincent aangedaan, en is den 24sten December voor Plymouth aangekomen. Met dit schip heeft men, over de Kaap, berigt uit Australië tot den 15den October.

Van den 27sten. Lord *John Russell* heeft tot de kiezers der City van Londen eene toespraak gerigt, die aldus aanvangt:

MIJNE HEEREN! Door mijne stemming medegewerkt hebbende tot de omverwerping van lord *Derby's* bewind, achtte ik het mijn pligt om, door mijne Souvereine daartoe geroepen, behulpzaam te wezen in het zamenstellen van een nieuw ministerie. Ik geloofde, dat, ten einde aan het land al de voordeelen van eene liberale staatkunde te geven, op mij de verpligting rustte om die persoonlijke eischen te laten varen, welke mijne stelling mij mogt geregtigd hebben te doen. Ik heb dien ten gevolge eene ministeriele betrekking aanvaard onder den graaf *v. Aberdeen*, in wiens opregt karakter en verheven zienskracht ik het grootste vertrouwen stel. Mijne plaats in het parlement is derhalve vacant.

„Ik heb weinig meer te voegen bij de verklaring, welke ik op den 22sten Mei, kort voor de algemeene verkiezing, voor u aflegde. Ik zeide alstoen, dat ik geene aarzeling konde gevoelen in het beslissen tusschen beschermende regten en vrijen handel. Die strijd is bepaaldelijk beslist ten voordeele van den vrijen handel. Ik zeide destijds en herhaal het bij deze, dat de handelspolitiek der laatste tien jaren niet een kwaad was, hetwelk verzacht, maar iets goeds, hetwelk uitgebreid behoorde te worden, niet eene onverstandige en noodlottige staatkunde, die omgestooten, veranderd of gewijzigd moest worden, maar een regtvaardig en weldadig stelsel, hetwelk ondersteund, versterkt en in stand gehouden behoorde te worden. Ik wees destijds op de wettelijke belemmeringen bij de overdragt van landerijen, op de beperkingen en lasten der scheepvaartsbelangen.

„Nu, zoowel als vroeger, ben ik gereed, om ter bevordering van onze welvaart te beproeven, die hindernissen uit den weg te ruimen.

„Nu, zoowel te dier tijd wil ik beproeven, dat gedeelte onzer landgenooten van druk te verligten, die wegens hunne geloofsbelijdenis van staatkundige voorregten zijn uitgesloten. Ik voed de levendige hoop, dat ik in deze poging zal slagen. — Het slot van dit stuk luidt als volgt:

„Door deel te nemen aan het bewind van lord *Aberdeen* geloof ik het best de zaak bevorderlijk te wezen, aan welke mijn staatkundig leven is gewijd geweest, namelijk de zaak van verstandigen en verlichten vooruitgang. Het is op vooruitgang, dat al onze pogingen zullen zijn gerigt.

„Ik beschouw de uitbreiding van onderwijs, van burgerlijke en godsdienstige vrijheid, van handelsvrijheid en staatkundige regten, als de ware middelen ter behouding van die instellingen, onder welke wij zoo veel geluk hebben genoten."

Van den 28sten. In het Huis der Lords heeft lord *Aberdeen* zich verklaard ten aanzien van het stelsel der nieuw opgetreden ministers. Dit stelsel zal zijn, dat van non-interventie naar buiten, vrede en vriendschap met alle vreemde mogendheden; uitbreiding der beginselen van den vrijen handel; hervorming der formaliteiten betreffende den tol aan de zeezijde; gelijkstelling der Joden met de belijders der overige gezindten; meer algemeene toepassing van het stemregt, en eindelijk een stelsel van openbare opvoeding bevredigend voor alle Godsdiensten.

— Door de Engelsche ingenieurs *Henderson* en *Fox* is aan de Deensche regering voorgeslagen, om de beide deelen van Jutland, die, door een breeden inham, van de Noordzee tot het Kattegat bijna geheel gescheiden zijn, te vereenigen, door middel van een tunnel. Deze zou aangelegd worden in de nabijheid der stad Aalburg, waar het verkeer zoo levendig is, dat in de laatste zes maanden ruim 200,000 personen, 10,000 stuks rundvee en 4000 last granen op schepen en booten moesten overgezet worden.

FRANKRIJK.

PARIJS, 27 December.

De *Moniteur* bevat heden het senatus-consult tot verklaring en wijziging van de constitutie, alles overeenkomstig het daarover Vrijdag j.l. bekend gemaakt rapport.

De *Moniteur* behelst voorts eene uitvoerige mededeeling omtrent de voorgenomen werken tot vergrooting van het gebouw der militaire school en van het Champ de Mars te Parijs. Deze mededeeling besluit aldus: „Zoo zal de militaire school het middenpunt worden voor de zamenstelling en regeling der te Parijs vereenigde strijdmagt, en tevens een vast oefeningskamp uitmaken zoo als nergens elders in Europa bestaat.

— Heden komt de Keizer van Compiègne in de hoofdstad terug. De jagtpartijen aldaar gehouden waren op vrij groote schaal ingerigt en de dames, wier costuum voor die uitspanning veler tongen in beweging bragt, spraken des avonds over de gevaren waaraan zij waren blootgesteld geweest. De Keizer, dit hoorende, antwoordde dat voor de schoone gasten eene bijzondere avond-jagtpartij was beraamd en dat die onmiddellijk zou beginnen. Op een gegeven teeken opende zich eene deur en twee knechten bragten een gueridon binnen, waarover een prachtig kleed was gespreid. „Kom aan, dames!" — zeide de Keizer, — „dat ieder van u, van onder dit kleed, een der voorwerpen, die het bedekt, wegneme en zie wat zoodanige jagtpartij op goed geluk, haar schenke."

Zoo gezegd zoo gedaan — de dames trokken alle hoogstprachtige en smaakvolle prijzen, en deze blinde jagt voldeed haar beter, dan die langs heg en steg op de herten van Compiègnes bosschen.

— Men verzekert, dat de Keizer voornemens is, in den loop van het aanstaande jaar het eiland Corsica te bezoeken.

— Zoo als men weet, is prinses *Mathilde*, met wederzijdsch goedvinden, van haren schatrijken echtgenoot *A. Demidoff* gescheiden en geniet van dezen eene jaarlijksche rente van 300,000 fr. Men beweert, dat de Keizer, het kwalijk kunnende verdragen, dat een lid der keizerlijke familie een jaargeld uit Rusland geniet, zijne nicht een pensioen van 400,000 fr. aangeboden heeft uit zijne civiele lijst, op voorwaarde, dat zij dit Russische pensioen laat varen. Dezer dagen moet de Keizer op nieuw dit aanbod vernieuwd, maar van de prinses ten antwoord gekregen hebben, dat zij meer vertrouwen had op 300,000 fr., gewaarborgd door de mijnen van het Uralgebergte, dan op 400,000 fr., welke gewaarborgd zijn door de kansen van het Keizerrijk.

— Men verneemt dat de Keizer den ex-cherif *Bou-Maza* eene gedeeltelijke vrijheid heeft geschonken. In plaats van te Ham te blijven, zal hij zich overal op Franschen bodem kunnen nederzetten, maar dat grondgebied niet mogen verlaten.

— Een der stelligste maar tevens meest bezadigde republikeinen, de heer *Genille*, professor in de meetkunde, heeft bevel ontvangen Parijs en Frankrijk te verlaten.

— Men heeft in den afgeloopen nacht openlijk eene middernachtmis in alle kerken gevierd. Deze missen waren sedert 1832 afgeschaft.

— De conferentie der advokaten over de kwestie, of het dooden van een' persoon met toestemming of op verzoek van het slagtoffer, valt onder de toepassing der strafwet, is gisteren voortgezet. De heeren *Aaron*, *Laen* en *Bertoland* betoogden de toepasselijkheid der wet, terwijl de heeren *Hubbart* en *Dupré* die bestreden. De deken der orde, de heer *Berryer*, resumeerde de hoofdargumenten, door de sprekers van beider meening aangevoerd, waarna de conferentie zich met eene groote meerderheid voor de toestemmende beantwoording der vraag verklaarde.

— Een dagblad van Marseille berigt, dat aldaar een Pruisisch handelsvaartuig aangekomen is hetwelk in de straat van Gibraltar door zeeroovers was uitgeplunderd.

— Een dagblad spreekt over de verregaande spekulatiekoorts, die thans aan de beurs heerscht; zegt dat zelfs de behoeftige klassen met die kwaal besmet zijn; zoodat men werklieden in de voorstad St. Antonie noemt, die al wat zij bezaten, hun huisraad zelfs, verkocht hebben om op de beurs te spekuleren. Men zoekt ijverig naar middelen om deze buitensporigheden tegen te gaan, waardoor thans vele huisgezinnen worden ten gronde gerigt.

— Tegen den 18den Januarij kondigt men den verkoop aan van de nog overig zijnde schilderijen en kunstvoorwerpen, toebehoorende aan de hertogin *van Orleans*; daarbij bevinden zich twee prachtige schilderijen van *Scheffer*. Deze collectie had, gelijk men weet, veel te lijden van het volk, dat op den 24sten Februarij overwinnend de Tuillerieën binnendrong.

— Volgens een gerucht, heeft eene der vrouwen van *Abd-el-Kader*, gedurende diens verblijf te Marseille, geen weerstand aan hare nieuwsgierigheid kunnen bieden en door een der ruiten van haar venster, naar de voor het hôtel verzamelde menigte gestaard. Deze inbreuk op de wetten, die in den harem heerschende zijn, werd onmiddellijk door *Abd-el-Kader* gestraft, die weigerde de schuldige verder met zich mede te voeren en last gaf, haar naar Algerie terug te zenden.

BELGIE.

BRUSSEL, 27 December.

De Belgische kamer van volksvertegenwoordigers is tot den 18den Januarij aanstaande uiteengegaan, na de begrooting van uitgaven voor het departement van buitenlandsche zaken over 1853 behandeld en schier eenstemmig aangenomen te hebben. Het eindcijfer dier begrooting is fr. 2,161,878.34. Met groote meerderheid van stemmen heeft de kamer bewilligd in de door de regering voorgedragen verhooging der posten voor de voornaamste buitenlandsche gezantschappen. In 1848 waren deze kosten verlaagd, maar de regering meende na eene vierjarige ervaring, dat de bezuiniging toen in dit opzigt te ver gedreven was, en vroeg eene verhooging ten bedrage van fr. 41,000 gezamenlijk.

Het wets-ontwerp tot vaststelling van het contingent voor 1853 is zonder discussie aangenomen. Daarbij wordt, gelijk over het loopende jaar, de sterkte van het leger op hoogstens zeventigduizend man en de ligting van het volgende jaar op tienduizend man bepaald. Van regeringswege is echter uitdrukkelijk verklaard, „dat de aanneming dezer voordragt niets beslist omtrent de wijze om krijgsvolk op de been te brengen, noch omtrent het aantal manschappen, die bij de eerlang voor te dragen nieuwe regeling van het krijgswezen en nieuwe wetsbepalingen op de nationale militie zullen worden vastgesteld."

NEDERLAND.

's GRAVENHAGE, 28 December.

Z. M. heeft den majoor der artillerie in Belgische dienst, *C. E. Coquilhat*, onder-directeur der geschutgieterij te Luik, benoemd tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw.

— Z. M. heeft tot ridder van de orde van de Eikenkroon benoemd den heer *G. P. van Blommestein*, directeur van het postkantoor te Apeldoorn.

— In den laatsten tijd heeft zich in de provincie Zuid-Holland een gebrek aan ondermeesters of hulponderwijzers geopenbaard, welke voor de talrijke scholen in dat gewest van zeer bedenkelijke gevolgen zal kunnen zijn. Eenige voorname

hoofdonderwijzers, die vroeger gewoon waren, een twintigtal aanzoeken te ontvangen, om als ondermeester bij hen geplaatst te worden, hebben de meeste moeite, om thans een geschikt en bekwaam persoon te bekomen. Men schrijft dit ook toe aan de strengheid van de examens voor de commissie van onderwijs, in het bekomen van eenen hoogeren rang. — Het is daarom een spoorslag te meer, om bij de nieuwe wet op het onderwijs te bepalen, dat die examens voor alle commissiën op denzelfden voet gebragt worden, of dat er eene commissie van examinatie kome, door welke alle onderwijzers van het geheele land geëxamineerd worden. Voor lang reeds is door de vereeniging van onderwijzers te Rotterdam op die zaak aangedrongen.

— Gedurende het jaar 1852 is de koninklijke bibliotheek alhier, door omstreeks 1400 personen bezocht geworden, om aldaar verschillende boeken te raadplegen en letterkundige nasporingen te doen, het getal boekwerken uit deze inrigting aan personen, welke daartoe geregtigd zijn, ter leen verstrekt, bedraagt het aanzienlijk getal van 1345.

Van den 29sten. Als een bewijs hoe zeer het te bejammeren is, dat de visscherij met de netten is gestaakt moeten worden, kan strekken, dat de schuiten, die ongeveer drie weken daarmede hebben mogen visschen, niet minder dan ruim *vijfduizend vijfhonderd* guldens hebben gemaakt. Sedert staat te Scheveningen de visscherij weder geheel stil.

AMSTERDAM, 28 December.

Gisteren namiddag nam de Prins *van Oranje* deel aan een diner, dat Hoogstdenzelven werd aangeboden door den baron *E. van Tuijll van Serooskerken*, opperjagermeester van Z. M. den Koning, en begaf zich later naar den Franschen schouwburg, waar Hij met het volkslied en toejuichingen begroet werd. Heden middag zal hij een diner bijwonen door den heer *J. Luden*, kol.-adjud. van Z. M. den Koning, hem aangeboden en des avonds de voorstelling der Italiaansche opera met zijne tegenwoordigheid vereeren. Naar men verneemt, mag de heer *de Vries* de hoop koesteren, den Prins Woensdag-avond onder de begunstigers te tellen, die zijne benefice-voorstelling zullen bijwonen. — Zondag l.l. dineerde de Prins bij den heer burgemeester van Amsterdam. De Prins zal waarschijnlijk tot aanstaanden Dingsdag in deze hoofdstad blijven.

— Naar wij vernemen, is door den minister van binnenlandsche zaken last gegeven tot het spannen van eene tweede telegrafische lijn tusschen Amsterdam en Rotterdam'; zijnde bereids de daartoe benoodigde materialen ontboden. Hierdoor zal de dienst eene aanmerkelijke verbetering ondergaan.

— De arrondissements regtbank alhier (eerste kamer) heeft heden, in zake het incident van onvoldoende productie, opgeworpen door den Staat der Nederlanden gedaagde, tegen de stad Leiden eischeres, zich niet vereenigende met de conclusie van het openbaar ministerie, beslist ten voordeele van de eischeres en dus de exceptie van den Staat *verworpen.*

— Men verneemt, dat een notaris in het arrondissement Nijmegen, standplaats hebbende te W., door onderscheidene zijner schuldeischers gelijktijdig tot betaling van schulden vervolgd en door beslag in executie met den verkoop en de sloping zijns boedels bedreigd wordende, bij vonnis der arrondissements-regtbank, op zijne eigene vordering, is verklaard *in staat van kennelijk onvermogen.* Voorzeker een zeldzaam verschijnsel aan den notariëlen hemel hier te lande! De ongelukkige genoot het algemeen en meest onbeperkt vertrouwen en had eene uitgebreide praktijk. Het passief zou, naar men zegt, ruim *f* 130,000 bedragen.

— Te Tiel is dezer dagen eene naamlooze maatschappij opgerigt tot daarstelling eener garancine-fabrijk binnen deze stad, met een kapitaal van *f* 140,000. Deze fabrijk zal de derde van dien aard in ons vaderland zijn.

'S HERTOGENBOSCH, 22 December.

In het atelier van den beroemden beeldhouwer, den heer *van der Ven*, alhier, bevindt zich thans een nieuw kunstgewrocht, dat, zoowel om de voorstelling als om de uitvoering, de aandacht dubbel waardig is. Het is de groep, in den jongst verloopen zomer door den kunstenaar ontworpen en waarvan H. M. de Koningin hem de overbrenging in marmer heeft opgedragen. Zij stelt voor des Konings jongstgeboren zoon, prins *Alexander*, die op zijn met bloemen bestrooid pad geleid wordt door zijn' broeder, 's Konings overleden zoon prins *Maurits.* Op uitdrukkelijken last van H. M. is aan dit laatste beeld de gedaante van een engel gegeven, zittende op de wolken.

ZWOLLE, 24 December.

In de algemeene vergadering der leden van Overijsselsche vereeniging tot ontwikkeling van provinciale welvaart, heden avond gehouden, werd bij monde van haren voorzitter, den heer mr. *B. W. A. E.* baron *Sloet tot Oldhuis*, het verslag uitgebragt over de werkzaamheden van deze vereeniging gedurende het jaar 1852; daaruit bleek, dat de bekrooning der prijsvraag *over de Mestmakerij* is toegekend aan den heer ... *Mulder*, mag. phil. dr. te Utrecht; terwijl 5 antwoorden waren ingekomen op de van wege deze vereeniging uitgeschrevene prijsvraag aangaande de wijze hoe, en de geschiktste plaats waar eene brug over den IJssel ter verbinding van de provinciën Gelderland en Overijssel, ter vervanging van het bestaande pontveer over het Groote of Katerveer, zou kunnen worden daargesteld. De antwoorden kwamen daarin overeen, dat 4 derzelve een en hetzelfde punt hebben gekozen, namelijk even beneden de sluis nabij de steenbakkerij van de heeren *Pruimers en Comp.*; terwijl een derzelve het tegenwoordige veer als plaats voor de brug heeft aangewezen.

De teekeningen waren uitmuntend, vooral die voor eene geheel ijzeren brug. Eene derzelve was uit één' boog. De berekeningen waren zeer verschillend, van *f* 187 000, *f* 210,000, *f* 375,000, *f* 510,000 en de ijzeren op *f* 910,000. De antwoorden zullen aan eene speciale commissie ter beoordeeling worden overgegeven.

Verder bleek, dat het Museum van natuur- en oudheidkunde zich dagelijks meer en meer uitbreidt, het getal vogelsoorten ruim 800 en de ertsen verscheidene 1000 soorten bedraagt; terwijl er vele voorwerpen uit de Tropische gewesten zijn en nog dagelijks aankomen; onder anderen waren dezer dagen nog aangekomen 6 kisten met voorwerpen, als geschenk van den heer baron *Sloet tot Old-Ruitenborgh.*

MIDDELBURG, 27 December.

Als eene weinig bekende bijzonderheid nopens de onbrandbaarheid van het zeewier, komt het ons niet ongepast voor het volgende mede te deelen. Bij het bouwen der fabrijk van meekrapbereiding te Wilhelminadorp is het eene gedeelte van het andere gescheiden door eene dubbele rei latten, aangevuld met zeewier.

Bij den onlangs aldaar plaats gehad hebbenden brand heeft zich het opmerkenswaardig verschijnsel voorgedaan, dat de latten aan de eene zijde, waar de brand fel woedde, geheel zijn weggebrand, zonder dat de vlammen eenen doortogt hebben gevonden door het zeewier, zoodat de latten aan de andere zijde volkomen gaaf zijn gebleven.

— Men schrijft ons uit *Goes* den 25sten dezer: „Onderscheidene personen vermeenen heden morgen, tusschen half zes en zes ure, een' schok te hebben waargenomen, hetgeen men aan eene schudding van den grond toeschrijft. Bijzonderheden echter zijn ons daarvan niet bekend.

LEEUWARDEN, 27 December.

Zaturdag avond j.l. is alhier het berigt ontvangen, dat de heer *H. B. v. d. Haer*, lid der Gedeputeerde Staten van Friesland, daags te voren, te 's Gravenhage, waarheen hij zich kort geleden tot herstel zijner gezondheid had begeven, is overleden.

HARLINGEN, 25 December.

Op last der stedelijke regering moeten hier de honden zes weken vastgehouden worden, omdat er zich een dolle hond heeft vertoond. Deze behoorde, naar men zegt, aan eenen vleeschhouwer ter dezer stede, is buiten de stad geloopen naar den kant van Sexbierum en heeft daar eenige honden en schapen gebeten. Een man, in het land bij die schapen, heeft, door over eene sloot te springen, het gevaar nog kunnen ontwijken. Men heeft dien hond te Sexbierum afgemaakt.

MEPPEL, 26 December.

Alhier loopt op nieuw het stellige gerucht, dat de commissaris der Konings van deze provincie zijn ontslag als zoodanig heeft gevraagd en het bepaalde voornemen heeft, op zijne havezathe de *Havixhorst*, op een uur afstands dezer stad, tot het ambteloos leven terug te keeren.

GRONINGEN, 30 December.

Z. Exc. de graaf VAN LIMBURG STIRUM, voormalig commissaris des Konings in deze provincie, is heden morgen van hier vertrokken, om op den 1sten Januarij aanstaande zijne hooge betrekking in de provincie Gelderland te aanvaarden. — Omtrent de benoeming van een' nieuwen commissaris des Konings in deze provincie is nog niets met zekerheid bekend, ofschoon geruchten in overvloed in omloop zijn. Ditzelfde geldt van de betrekking van burgemeester dezer stad, welke nog steeds vacant blijft.

— De stedelijke regering heeft besloten, dat bij gelegenheid van het nieuwe jaar, door de agenten van politie, bekend onder den naam van nachtwakers, bij de huizen niet mag worden nieuwjaar gewenscht. — Ieder wachte zich derhalve nieuwjaarsgiften te geven aan lieden die zich onder den naam van nachtwakers op dien dag zouden kunnen aanmelden.

— Men verneemt dat de loterij, te dezer stede door eenige jonge dames voor de Protestantsche kerk te *Turin* ondernomen, in de vorige week heeft opgebragt de zuivere som van *driehonderd en vijftig gulden.*

— Naar wij vernemen zal de plegtige inwijding van het nieuwe kerkgebouw, behoorende aan de Christelijke Afgescheidene Gereformeerde gemeente alhier, in de voormiddag godsdienstoefening van aanstaanden Zondag, den 2den Januarij, plaats hebben. Door den hoogleeraar T. F. DE HAAN zal alsdan een voorwoord worden uitgesproken en zal de predikatie door den predikant der gemeente, ds. P. M. DIJKSTERHUIS, worden gehouden.

— Heden is alhier binnengekomen de nieuwgebouwde schoonergaljoot *Gezusters Boll*, groot pl. m. 80 last, kapt. A. H. ENGELSMAN, van Veendam, gebouwd bij A. HOOITES te Hoogezand.

— Bij Koninklijk besluit van den 21sten Dec. j.l. is op voordragt van den minister van binnenl. zaken besloten, dat tot de verbreeding van een gedeelte van den weg langs de nieuwe haven tusschen de Steentil- en de Ebbingepoorten te Groningen, ten algemeenen nutte in het publiek belang dier provincie ten behoeve van het veilig verkeer langs de haven, zullen worden onteigend eenige eigendommen, — zoo als nader kan worden gezien uit ommestaande kennisgeving van heeren Gedeputeerde Staten dezer provincie.

— Den 1sten Januarij aanstaande zullen van hier vertrekken de wachtmeester VARENHORST met 4 dragonders naar *Zuidhorn*, en de korporaal BEIJERS met 3 dragonders naar *Muntendam*, om gedurende dezen winter de dienst van maréchaussées in die streken te vervullen.

— Zekere JAN SJOERDS PEKELDER, vroeger bij herhaling gestraft wegens misdaad, is in den nacht van den 24sten op den 25sten dezer door de politie betrapt, op eene verdachte wijze goederen bij zich dragende. Op den Kranenpoortenwal heeft genoemde persoon de goederen van zich geworpen en zijn ze in bewaring genomen. Bij onderzoek is gebleken, dat ze bestonden in hout en touw, welke zijn ontvreemd uit twee schuren en van eene afgeslotene opene plaats, toebehoorende aan drie onderscheidene eigenaren. Ofschoon trachtende te ontvlugten, is hij echter nog in dienzelfden nacht door de politie op de straat gearresteerd. Er is regtsingang met bevel van gevangenneming tegen hem verleend.

— Bij besluit van den 26sten December j.l., heeft Zijne Majesteit goedgevonden, te benoemen: tot oversten schepper van het generale Zijlvest der drie Delfzijlen voor de jaren 1853, 1854 en 1855 E. E. CLEVERINGA.

— De minister van financiën heeft bekend gemaakt, dat het tijdstip van intrekking der muntbiljetten van *f* 1000 en *f* 500, krachtens de wet van den 17den Sept. 1849 uitgegeven, volgens art. 4 dier wet, invallende op den laatsten Dec. 1852, *die muntbiljetten* van dien dag af ophouden wettig betaalmiddel te zijn, doch gedurende zes maanden daarna, en dus tot den 30sten Junij 1853, bij alle betalingen aan de schatkist zullen worden aangenomen; dat de muntbiljetten van *f* 100 en *f* 10, volgens de wet van den 18den Dec. j.l. teruggebragt tot een bedrag van *tien millioen guldens*, voortdurend wettig betaalmiddel blijven; dat de eene en andere der voormelde muntbiljetten steeds opvraagbaar blijven bij de Nederl. bank te Amsterdam, als agent van de schatkist, en aldaar zullen worden verwisseld tegen zilveren Nederl. munt.

— Den 26sten dezer vierde de verdienstelijke predikant van *Onderdendam*, de heer ds. J. SONIUS SWAAGMAN, het feest zijner vijfentwintigjarige evangeliebediening. Aangenaam werd hij verrast, toen, nadat de godsdienstoefening was afgeloopen, de kerkeraad hem, van wege de gemeente, een prachtige zilveren koffijvaas ten geschenke aanbood.

— „Ten bewijze — aldus berigt men ons — dat de sluikhandel op *Winschoten* nog al sterk en stout gedreven wordt, kan dienen, dat door de ambtenaren gestationeerd te *Beerta*, den 28sten dezer, des voormiddags te tien uur, bij het tigchelwerk van den heer POST, te Winschoten, van eenige personen eene aanzienlijke partij zout veroverd is. — Ook wordt, zoo als teregt door den heer TEN CATE in de Tweede Kamer der S. G. is bekend gemaakt, van het geoorloofd vervoer van de grenzen nog vlijtig gebruik gemaakt; vooral ook tegen deze feestdagen gaan troepen jongens, knechten en meiden naar de Leda, om een' nieuwjaarsborrel te halen; dat dit aan de zedelijkheid onder dien stand geen voordeel aanbrengt is te denken, en dat velen den nieuwjaarsdag en nog eenige dagen daarna, ongesteld zijn, is verklaarbaar uit de slechte hoedanigheid van den Duitschen voorloop. Het vrije vervoer van 3 Ned. ℔ suiker en een kan voorloop is te veel; gevoegelijk zoude het vervoer van spiritus geheel verboden kunnen worden, tenzij door biljetten gedekt, en misschien zoude daarmede deze kanker in de maatschappij genezen zijn."

— Als eene bijzonderheid berigt men ons uit *Winschoten*, dat aldaar is gemest bij HK. MULDER een varken van Engelsch ras, hetwelk dezer dagen is geslagt en gewogen heeft 361 halve Ned. ponden, zijnde slechts negen maanden oud.

— In den nacht van den 29sten dezer, omstreeks één uur, ontstond er brand in de behuizing bewoond door N. J. HEMMES, te *Farmsum*, ten gevolge waarvan het achterste gedeelte is afgebrand; door de spoedig aangebragte hulp mogt het gelukken het vuur te blusschen. De oorzaak van den brand is onbekend; huis en meubelen waren verzekerd.

— Uit Marum wordt ons van den 28sten Dec. het volgende medegedeeld:

„Vaak wordt de opmerking gemaakt, dat men tegen den herfst beter deed zijne schapen bij huis te schutten, om zoo de schade te voorkomen, waartegen te kampen hebben zij, die hunne schapen des nachts in de weide laten en soms den volgenden morgen niets dan eenige beenderen terugvinden. Het opschutten schijnt echter ook niet meer te helpen; althans sedert eenige dagen heeft men van diefstalien in deze gemeente gehoord, die alle vee betroffen op de heemen der landbouwers geschut. Zelfs is er nu uit een goed gesloten hok een varken gestolen, en een paar honderd passen verder geslagt."

— Men meldt ons uit *Metslawier* van den 27sten Dec, dat de viering van het Kersfeest aldaar op eene plegtige indrukwekkende wijze is besloten. Het in die gemeente gevestigde, nog jeugdige zanggezelschap, onder de leiding van de heeren KNOOP en HERLINGA, onderwijzers te Nijawier en Metslawier, had zich, op uitnoodiging van onzen leeraar ds. CANNEGIETER, des namiddags met de gemeente in het kerkgebouw alhier vereenigd, ten einde door het zingen van toepasselijke gezangen den luister der feestviering te verhoogen. Eene zeer talrijke opkomst der gemeente getuigde van de belangstelling, die men ook daar in zoodanige plegtigheden heeft en de verwachting dezer aanzienlijke schare werd niet teleurgesteld.

De plegtige stilte, de eerbiedige aandacht der menigte zoowel onder de toepasselijke toespraken van den leeraar, als onder het gezang, getuigde van de verhoogde godsdienstige stemming der aanwezigen. Zij het dan ook, dat de bekrompenheid van anderen in deze oorden zich er aan meent te moeten ergeren, of een streng oordeel van verwerping er over uitspreekt, wij zien met verlangen de herhaling van die plegtige feestvieringen te gemoet.

Verder berigt men ons van daar: „Waren de voornaamste bewoners van den dorpe Metslawier reeds sedert eenige jaren gewoon, om hetzij in vereeniging met elkanderen, hetzij afzonderlijk op den nieuwjaarsdag in plaats van geld, aan de behoeftigen en minvermogenden spek, vleesch, brood of kleederen uit te deelen; nu heeft men zich hier algemeen vereenigd, om, gelijk in vele andere dorpen in deze provincie insgelijks geschiedt, de lastige en verkeerde nieuwjaars-bedelarij af te schaffen. Tot dat einde is er eene lijst ter inteekening rondgegaan, waarop de aanzienlijke som van ongeveer *f* 150—00 is ingeschreven; ook in andere dorpen dezer gemeente (Oostdongeradeel) is men op soortgelijke wijze werkzaam.

— Men berigt ons uit *Odoorn* van den 26sten Dec.: „Men verneemt hier met groot genoegen, dat de gevraagde concessie is verleend, tot het aanleggen van een kanaal uit de hoofdvaart te Smilde, naar- en door onze veenen. Ieder, die het met onze provincie wel meent, zal zeker den opleg van dit kanaal toejuichen, daar het niet alleen het hart van Drenthe doorklieft, maar ook zoo vele woeste streken aandoet, waar menig nijver huisvader met de zijnen aan brood kan geraken."

— Uit *Emmen* wordt ons geschreven, dat in de afgeloopene week aldaar twee personen door den echt zijn verbonden, wier gezamenlijke ouderdom honderd en dertig jaren bedroeg. Beiden waren reeds vroeger twee keeren gehuwd geweest.

— Uit *Koevorden* wordt ons het volgende gemeld:

„Het is ons aangenaam te kunnen berigten, dat de door ds. HOEN, van Emmen, hier gehoudene plegtige opwekkingsrede ter deelneming aan de zendelingszaak, zoo hier als in het naburige Dalen, reeds gunstige gevolgen heeft opgeleverd. — Tot de afdeeling, klassis Koevorden, zijn alleen uit deze kleine stad 24 en uit Dalen 4 nieuwe leden toegetreden. — Ook verdient het bijzondere vermelding, dat alleen in de gemeente Emmen negenentwintig personen zich verbonden hebben, om de pogingen van het Nederlandsche zendelinggenootschap naar vermogen te ondersteunen. Mogten zulke goede voorbeelden gunstig op andere gemeenten werken, en de ijver van heeren predikanten in genoemde klassis ruime vruchten dragen!"

— Den 19den dezer heeft het volgende ongeluk plaats gehad in 't naburige Hannoversche dorp *Ruitenbroek.* De wedw. van JAN SCHOLTE aldaar, hare familie bezoekende, was aan de moeder van de wedw. de huishouding aanbevolen, opdat bij hare afwezigheid alles goed toeging met de kinderen. Deze zond echter haar kleindochtertje, 5 jaren oud, om eene boodschap, welk kind, te lang uitblijvende, bij nader onderzoek bleek bij het overgaan van een vonder in eene sloot verdronken te zijn.

Aantal Geneeskundigen in Frankrijk.

In het Fransche regeringsblad leest men de volgende opgaven, overgenomen uit een geneeskundig tijdschrift. Op eene bevolking van 35,781,628 inwoners telt Frankrijk 11,217 doctoren in de geneeskunde, 7221 officieren van gezondheid en 5175 artsenijmengkundigen. Waren zij gelijkmatig over het grondgebied verdeeld, dan zoude er één geneeskundige voor elke 1940 inwoners en een artsenijmengkundige voor elke 6914 inwoners zijn. Doch het is er verre af dat dit personeel gelijkelijk verdeeld is. In het zuiden zijn naar evenredigheid der bevolking meer geneeskundigen dan in het noorden, namelijk één geneeskundige op 2496 inwoners in het noorden, en één op 1649 inwoners in het zuiden. De welvarende departementen hebben niet zoo veel geneeskundigen als de arme. Er zijn in Frankrijk nog nagenoeg zesduizend steden of gemeenten van twee tot achtduizend zielen, die noch genees- noch artsenijmengkundige hebben, en deze zijn niet uitsluitend in de arme departementen gelegen, maar in drieenzestig departementen, waarvan verscheidene tot de rijkste en meest bevolkte behooren.

(Ingezonden.)

Nederlandsche Maatschappij ter bevordering der Nijverheid.

Ter bevordering eener nuttige zaak rekenen wij het niet onbelangrijk hier te plaatsen onderstaande *circulaire*, dezer dagen aan een aantal personen rondgezonden. Wij doen dit vooral ook daarom, opdat zij, die lid wenschen te worden en toevallig geene circulaire mogten hebben ontvangen, zich alsnog bij een der leden des bestuurs van het Groninger departement der Maatschappij zouden kunnen aanmelden. Ook zoude hier of daar een enkel persoon lid kunnen worden, om zoo het *Tijdschrift* der Maatschappij met eenige andere personen te zamen te kunnen lezen.

v. H.

„Het *Departement* Groningen *der Nederlandsche Maatschappij ter bevordering der Nijverheid*, rekent zich verpligt, de aandacht der inwoners van de Stad en Provincie Groningen te vestigen op deze Maatschappij, welke tot eene der nuttigste instellingen van Nederland behoort, zoowel om het onderwerp harer werkzaamheden, daar zij de *geheele Nijverheid* — Landbouw, Fabriekwezen, Handel, — omvat, en tevens de *Volkshuishoudkunde* en *Statistiek*, in verband met de Nijverheid behandelt, als omdat haar werkkring, door middel harer onderscheidene Departementen, zich over het *geheele* Vaderland uitstrekt.

„Bevordering der Nijverheid is voor Groningen inzonderheid eene levensvraag en hier vooral is alzoo medewerking wenschelijk.

„Behalve dat de Maatschappij *in het algemeen*, door onderscheidene middelen, de Nijverheid tracht te bevorderen, zoo kan dit ook bepaaldelijk van het *Departement* Groningen gezegd worden. Bij dit Departement bestaat de wensch tot het uitoefenen van eenen meer en meer krachtdadigen invloed ter ontwikkeling der Nijverheid, dat vooral door toetreding van een aantal nieuwe Leden op de beste wijze kan worden verkregen.

„De inrigting der Maatschappij en hetgeen zij tot hiertoe gedaan heeft, kunnen gekend worden door de lezing der *Redevoering bij gelegenheid der viering van het 75jarig bestaan der Nederlandsche Maatschappij ter bevordering der Nijverheid*, in 1852 door den Hoogleeraar A. H. VAN DER BOON MESCH uitgesproken, welke Redevoering, evenals de Wet der Maatschappij, of franko aanvrage, ter leen kan ontvangen worden van den Voorzitter of van den Sekretaris des Departements.

„Wat de werkzaamheden van het *Departement Groningen* zelf betreft, behalve dat het steeds geregeld heeft deelgenomen aan de algemeene bezigheden der Maatschappij, zoo heeft het, nu reeds sedert vele jaren, voor een geheel kosteloos onderwijs in de Natuur- en Wiskundige Wetenschappen en thans ook, onder medewerking der Akademie *Minerva* alhier, voor onderwijs in het teekenen, voor den handwerksman gezorgd, en deelgenomen aan het beramen van plannen tot een meer geregeld en meer omvattend onderwijs voor den handwerksman te dezer stede, waartoe het ook nog verder hoopt mede te werken.

„Vroeger is de *Landhuishoudkundige School te Groningen* van dit Departement oorspronkelijk uitgegaan.

„Het heeft de oprigting eener *Spinschool* bevorderd en deze laatste inrigting ook nog tot dusverre jaarlijks met eene geldelijke toelage ondersteund.

„Het heeft onlangs besloten tot eene uitbreiding der werkzaamheden van het Departement, door het vermeerderen van het aantal der vergaderingen en door zorg te dragen, dat op de vergaderingen *berigten* en *mededeelingen* uit de onderscheidene deelen der Nijverheid zullen worden gedaan, om daardoor en door onderlinge gesprekken, kennis en hiermede een der hoofddoeleinden der Maatschappij te bevorderen. — Het valt in het oog, dat zoodanige mededeelingen en gesprekken des te nuttiger en aangenamer zullen worden, naarmate een grooter aantal leden tot het Departement toetreedt.

„Op dit oogenblik zijn nog in overweging twee plannen, mede ter uitbreiding der werkzaamheden van het Departement: het een tot vorming van een *bureau van Raadpleging*, tot hetwelk men zich zoude kunnen wenden om raad en inlichtingen over de onderscheidene takken der Nijverheid en het ander tot het aankoopen van enkele *Tijdschriften*, de Nijverheid betreffende, welke bij die leden Leden, die dit verlangen, ter lezing zouden kunnen rondgaan.

„Eindelijk is dit Departement een vereenigingspunt van personen uit verschillende standen, maar die allen in de Nijverheid en het algemeene welzijn belang stellen, hetwelk dikwijls aanleiding geeft tot nuttige bemoeijingen, waarvan nog onlangs de medewerking des Departements tot de plannen die er voor *spoorwegen* in de Noordelijke en Oostelijke gewesten des Rijks bestaan, tot voorbeeld kan strekken.

„Wij noodigen U alzoo uit tot aanvaarding van het Lidmaatschap dezer Maatschappij. De *contributie* daarvoor bedraagt jaarlijks *f* 5—25, waarvoor men echter *gratis* ontvangt het *Tijdschrift* der Maatschappij, waarvan met den 1sten Januarij 1853 eene *nieuwe* reeks begint, en er geregeld alle 2 maanden een nommer zal uitkomen. Als men de waarde van dit Tijdschrift in den boekhandel in aanmerking neemt, is de contributie zoo laag gesteld, als dit bij eenige Maatschappij in ons Vaderland het geval is

„Personen buiten de Stad zullen met genoegen als Leden worden aangenomen, wanneer zij een adres in de stad Groningen opgeven, waar de contributie betaald en de boeken enz. bezorgd kunnen worden; tot zoo lang het aantal Leden in eenige plaats zoo zeer zal zijn aangegroeid, dat daar een nieuw Departement gevormd kan worden, hoedanig een reeds te *Noordhorn* in dit Gewest bestaat."

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA